ספר מכלל הדקדוק

לשון הקדש ר׳ דוד קמחי אשר בו אותת
כלה מלמד ומשלם: על ידי אגאתיו
הקורא במצות המלך אלהית
המקרא בישיבת פריז:

LIBER MICHLOL GRAMMATICES LINGVAE SANCTAE

R. Dauid Kimhi: quo eam integrã docet, & abſoluit, per Agathium Guidacerium ſacrę Theologiæ Regium in vniuerſitate Pariſienſi profeſſorem.

PARISIIS.
In Collegio Italorum.
Anno. 1540.

AGATHIVS GVIDACERIVS CATARENSIS SAcræ Theologiæ in originalibus linguis Regius profeſſor ſuis auditoribus, ſtudioſiſq; ſanctæ linguæ omnibus S. P. D.

POSTEAQVAM ſanctæ linguæ דקדוק id eſt, ſubtilis conſiderationis (ſic enim ſuæ linguę quam nos grammaticen dicimus, hebræi appellāt) fundamenta per duos ſuperiores libellos, vobis ieci chariſſimi, Operępreciū eſt nunc, quo ad excelſa eius tecta, hoc eſt, perfectā eius intelligentiā, qui Chriſtus eſt, perueniamus, peritiſſimum omniū hebręorum מדקדק Rabbi Dauid Kimhi (vt

pollciti vobis ſumus) ad ſuperædificandum adhibeamus, ipſe enim cum ſuis tẽporibus trecentis ferme abhinc annis, ſcientiam hanc ob perpetuam ſui generis hebræorum captiuitatem, prope extinctam videret, ſolicitus ne penitus interiret, vt plerique viri antiquiores ipſo, lĩguã ab interitu ſępe reſtituere, ſeruaréq; conati ſũt, ſic ipſe tẽporibus ſuis ipſorũ veterũ grãmaticorũ omniũ reliquias in vnũ colligẽs, cõpendiũ hoc (quod מכלל, id eſt, cõcluſionem, ſummamque totius negocii appellauit) compoſuit: Quo diuinam interpretandarum ſanctarum ſcripturatũ artem, ſcientiáq; hãc reſtituit, atque vſq; ad hæc nouiſsima noſtra tẽpora ſeruauit, Quibus quidẽ cũ ĩ pręſẽtiarũ attritis iam ſuis calamitatibus iudæis, hoc ferme deperdito opere, in eundẽ interitũ Clauis domus Dauid

ſcientia

ſcientia hæc, quę aperit (vt inquit pro
Iſaiæ.22 pheta) Et nemo claudit, claudit, &
nemo aperit, delaberetur, ſua miſeri-
cordia deus pleroſque viros doctos
Chriſtianos ad capeſſendam eam à
Iudæis, ſeruandamque ſubmouit, &
me inter alios; qui etſi prouectiore
eſſem tunc ætate, mox tamen Rabbi
Iacob gabbai doctiſſimo Iudæo Luſi-
tano, in diſciplinā me tradens, multo
ſumptu, multoque labore, adeo in ea
domino adiuuante profeci, vt eā mox
ab hebræis ad noſtrates Chriſtianos
tranſferendam, vltro à Leone decimo
pontifice maximo Romæ, & nunc à
Chriſtianiſſimo Rege Frācorū Fran-
ciſco Pariſiis, fuerim conſtitutus. Quā
obrem cum per multos annos Romę,
Pariſiisque, publice gręcę hebraicęq;
ſanctę linguæ fundamenta iecerim.
Reliquum eſt nunc: quo ad perfectā

linguæ ſanctæ frugem ſtudioſi perducantur, librum hunc מכלל in manus eorum ad verbum ex hebræo tranſlatum, ac punctatum, domique noſtræ typis datum, tradamus, viuáque voce vobis exponamus, eumque quo vtrũque eodem perbreui tempore fiat, per partes cõdonemus. Et prima pars eius erit de formatione verborum primæ leuis coniugationis, Secunda de verbis affixis cum pronominibus, Tertia de literis ſeruilibus, & reliquæ de reliquis, prout in fronte vniuſcuiuſque libelli indicabimus. Sed ne diutius prolixiore proœmio vos remorer chariſsimi, inſtitutam iam operis huius tranſlationem nunc auxiliante Chriſto, aggrediamur. Valete, Pariſiis nonis Martii, 1540.

תהי ידך לעזרני כי

פקודיך בחרתי חשכל וידוע אשר נכחי
ולעלגי שפת אחו רוחי יזל כטל שיחי ו
ואמרתי · על גו במטר יערות לקחי · א
אקרא בשם אל לעזור אותי · כי הוא
לבר שברי ומבטחי · ידע לבבי כי בתום
חולה בוחן כעפותי ובן טוחי· לא לעשות
לי שם אני כותב · ולהעלות זכרי וטוב
שבתי ; אבן לישר נעוה לשון ולנחלת ש
שפת יתי מרתי ; ולזורעים חן מענת א
אתן · גם לחכמים ארקחת רקתי ; ס
ספרי יתא זכרי ואערהו תמיד בטוטפות
עלי מצתי ; בספי זחכי הוא וטוב סחרי·
הוא יתית מכרי ומקחי ; הוא יתית ל
לחמי בעת ארעב ; ולריב לשונות יתית
שלתי ; הוא יערוה שלחן לכל רעב שלחן

לשון

TRANSLATIO MICH LOL:
ex hebręo in latinum per Agathiũ Gui-
dacerium sacræ Theologię Regiũ
professorem ad verbum.

Psal.119. SIT manus tua ad adiuuandũ me, quia mandata tua elegi, intelligere, & scire quæ in cõspectu meo, & balbis labio annunciabo spiritũ meum, fluet sicut ros locutio mea, & eloquiũ meũ. Supra vellus sicut pluuia stillabit doctrina mea. Inuocabo in nomine dei ad adiuuandũ me, quia ipse solꝰ spes mea, & fiducia mea, nouit cor meũ, quod in simplicitate ambulat, q; scrutatur cogitationes meas, & intrinsecum renis mei. Non ad faciendũ mihi nomẽ ego scribo, neq; ad exaltandũ memoriã mei, & bonũ laudis meæ, Sed ad dirigendũ prauũ in lingua, & ęgrũ labio erit odor meus. Sciẽtibꝰ gratiã pro respõsõ dabo. Etiã sapiẽtibus cõdiã cõdimentũ meũ, liber meꝰ erit memoria mea, & ornabo ipsũ cõtinue sicut frõtalia sup frontẽ meã, Argẽtũ meũ, aurũ meũ est, & meliꝰ negociatiõis meę, Ipse erit vẽditio mea, & emptio mea, ipse erit panis meus in tẽpore esuriã, Et ad litẽ linguarũ erit ensis meus, ipse parabit mensam omni esurienti, mensam

lingua

linguæ sanctitatis, & in ipso viuet. Et interrogantibus ipsũ, quis genuit illũ, respondebit cor Dauid filii ipsius Kimhi.

Popule dei si volueritis & audieritis bonum fructum meũ comedetis pulchrum, De arbore vitæ colligite vobis, non ascendet super eum spina aut rubus. Et lingua Heber discite recte, Quęrite iudiciũ eius fortiter, & in lumine Dieduc lucescet vobis lumẽ clarũ, in ęternum non nigrescet. Quid vobis ad mare vel ad desertum, ecce vobis Sochereth cum Dar. Quærite à libro meo & legite, vnum ex ipsis non deficit.

Qui quæris linguam sanctam sede mecũ, scire faciam te pręcepta eius, & ambulationes eius, librum scripsi tibi, aperi oculos tuos super ipsũ, & in semitis eius & in viis eius, Micclol vocaui ipsum, quia conclusa in ipso declaratio linguæ Heber, & ordines eius.

PAX MVLTA DILIgentibus legem tuam, & non est illis scandalum. Psal, 119.

לשון קודש ובו יחי ׃ ולשואלים לו מי
ילדתו יענת לבב דוד בנו קמתי ׃
עם אל אם תאבו ושמעתם טוב פריו
תאכלו תנחבר ׃ מעץ חיים לקטו לכם
לא יעלת בו קוץ או דרדר ׃ ולשון עבר
למדו תיטב ׃ דרשו משפטו הנאדר ׃
ובאור דקדוק יאור לכם אור כתיר ע
עולם לא יקדר ׃ מה לכם אל ים או מדבר
תא לכם סחרת עם דר ׃ דרשו מעל
ספרי וקראו ׃ אחד מהם לא נעדר ׃ ר
דורש לשון קודש שבת אתי ׃ אודיעך ח
חקיו ומהלכיו ׃ ספר כתבתיו לה פקח ע
עינך עליו ׃ ובנתיביו ובדרכיו ׃ מכלל
קראתיו כי כלולים בו מבטא לשון עבר
ומערכיו ׃

שלום רב לאהבי ת
תורתך ואין למו מ
מכשול ׃

נאום דוד בן יוסף בן ק
קמחי
הספרדי : יתברך ויתעלה השם ונת
אדם בקרבו · ודעת ותבונה בלבו · ל
לחקור ולדעת · נפש היודעת · לדרוך ש
שביליה ולאחוז מסלוליה · לפלס מ
מעגליה · ללכת בדרכי יושר · ובנתיב ב
כשר · לחזות בנעם יי ויבחר בישראל
מכל האמות · ובלשון עבר מכל ש
הלשונות · ובו נגלה לעמו באחד ההרים
וידבר להם עשרת הדברים · וצוה על ידי
נביאו ללמד להם מצות וחקים · ו
ומשפטים צדיקים · ויהיו מלומדים ב
בנעוריהם לשון עבר אביהם · ומיום
גלות אבותינו בארץ לא להם · בין הגוים
ההם · וילמדו לשונם וישכחו לשון ה
הקדש עד הרגילו בניהם ובני בניהם
עד היום הזה לדבר לשון נכרית ושפת
זרת איש ללשונו בארצותם · לפי מ
מקומות

DIctum Dauid filii Ioſeph filii kimhi hiſpani, benedicatur & exaltetur, qui poſuit ſpiritum hominis in medio eius, & ſcientiã, & intelligentiã in corde eius, ad inueſtigandũ & ad ſciendum. Animã cognoſcentem: ad incedendum per ſemitas eius: & ad apprehendendũ vias eius: ad põderandum calles eius: ad ambulandum in viis rectitudinis, & per ſemitam bonitatis; Ad videndum in dulcedine domini. Et elegit Iſrael magis quam omnes nationes, & linguam Heber, magis quam omnes linguas, & in ipſa reuelatus eſt populo ſuo in vno montium, & locutus eſt eis decem verba, & præcepit per manus prophetæ ſui, vt doceret eos mandata, & præcepta, & iudicia iuſta: Et eſſent edocti a pueritiis eorum linguam Heber patris eorum, & a die tranſmigrauerunt patres noſtri in terram non ſuam, inter gentes ipſas & didicerunt linguam earum, & obliti ſunt linguæ ſanctitatis, & aſſuefecerunt filios ſuos, & filios filiorum ſuorum vſq; in diem iſtũ ad loquendum lingua extranea, & labio peregrino, quiſque in lingua ſua in terris eorũ. Secundũ

loca

loca transmigrationis eorum. in Cedar, Edom & in omni natione & natione. Et non inuenitur in manibus nostris nisi quod relictũ est scriptum penes nos viginti quatuor libri, & dictiones paucæ in verbis Misna, id est, textu Talmudico, & propterea coacti nos soliciti esse supra id quod est in manibus nostris ex ipsa lingua, ad vtendum eo secundum iudicium eius, & non ad corrumpẽdum ipsum, & loquẽdũ in eo verba quæ non sic. Et si præuenerint nos, & præmonuerint nos super ea re, & docuerint nos semitam eius sapientes, qui ante nos. Et princeps docentium, & dirigentium linguam sapiens Rabbi Iuda Phesius cognominatus Hiuz qui inueniẽs ipsã in tẽpore illo, deprauatam in ore virorum & corruptam in linguis eorum, cõposuit duos libellos lucentes sicut Sapphiri, librum habentem Raphe & librum habentem geminationem, dãtes linguam doctorum aperientes oculos cecos. & lingua balbutientium festinabit loqui clara, & post ipsum fortificauit sapientem magistrũ nostrum Iona, qui impleuit cor suũ ad scribẽdũ libros multos, & ad elõgãdũ in Dicduc linguę & in modis eius, supra omnes qui

ante

מקומות גלותם · כקנו כאוים ׃ ובכל
לאום ולאם ולא נמצא בידינו רק מה ש
שנשאר כתוב אצלנו עשרים וארבעה ס
ספרים ומלים מעטים בדברי המשנה ׃
ועל כן צריכין אנו לחזור על מה שיש ב
בידינו מן הלשון להנהיגו במשפטו ו
ושלא להשחיתו ולדבר בו דברים אשר
לא כן · אמנם קדמונינו ואחרונינו עליו
וחזרונו נתיבתו החכמים אשר לפנינו ·
וראש המורים ומישרי הלשון החכם ר׳
יהודה פיסי המכונה חיוג · מצאו בזמן
ההוא מעוות בפי אנשים ונשחת ב
בלשונותם · ויחבר שני ספרים מאירים
כספירים · ספר בעלי הרפיון . וספר בעלי
הכפל נותני לשון למודים פוקחי עינים
עורות · ולשון עלגים תמהר לדבר צחות
ואחריו החזיק החכם רבינו יונה אשר מ
מלאו לבו לכתוב ספרים רבים ולהאריך
בדקדוק הלשון ובענייניו ׃ על כל אשר
לפניו

ספר מכלל

לפניו מאשר ראינו אנחנו ואחרים רבים
התעסקו בדקדוק הלשון ויכתוב כל אחד
מהם ספרים על שמו ואם יבא אדם ל
ללמד חכמת הדקדוק ילאה ללמוד כל
הספרים אשר חברו המחברים ויצטרך
להתעסק בהם כל ימיו: ולא טוב היות
האדם ערירי בחכמת הדקדוק אבל צריך
להתעסק לו בתורה ובמצות ובפירושים
ובצרכי עניניםבדברי רבותינו וזכרםלברכה
ולהתעסק בדקדוק על דרך קצרה ברורה
שיספיק לו ללמוד התיבות בתקונם ו
ולדעת יתרון האותיות וחסרונם ולהזהר
בו בדבריו בביאוריו ובמכתביו ובחבוריו:
וגם רבותינו ז"ל הזהירונו בזה ואמרו ל
לעולם ילמד אדם לתלמידו דרך קצרה
והספרים אשר יתעסק בהם האדם ל
למלאת רב ספקו מן הדקדוק הם ס
ספרי החכם ר' יהודה עם מה שהוסיף
עליו החכם רבינו יונה ז"ל ולדעת הענינים

ספר

ante ipsum ex quibus vidimus nos. Et alii multi negotiati sūt in Dicduc linguę, & scripsit vnusquisq; ex eis libros ad nomen suum. & si venerit homo ad discendum sapiētiam Dicduc, fatigabitur discere omnes libros, quos composuerunt compositores, & cogetur negotiari in ipsis omnibus diebus suis, & non bonū esse hominem solum in sapientia Dicduc, sed necesse negociari sibi in lege & in mandatis, et ī expositionibus eorum, & in necessitatibus modorum eorum, in verbis magistrorum nostrorum, memoria eorum ad benedictionem: ad negociandū in דקדוק ad viam breuem in via quod sufficiat ei ad discendū dictiones secundū aptitudinē earū, & ad sciendū redundantiā literarū, & defectū earū, & admonitos esse ī ea re in verbis eius, in glosis eius, & in scripturis eius, in versibus eius, & etiā doctores nostri ז״ל monuerūt nos in hoc, & dixerunt sēper doceat homo discipulum suum via breui. Et libri, in quibus negociabitur in ipsis homo ad explendum maiorem partem sufficientiæ suæ de דקדוק- sunt libri sapientis Rabbi Iudæ cum eo quod addidit supra eum sapiens magister noster Iona ז״ל Et ad sciendam modos

libri Sarasim, & licet quod sint in ipsis verba multa quæ non ad necessitatem, & discet discens sine ipsis quod necesse fuerit ei & etiam in locis deficiunt quæ necesse ei. Et suscitauit dominus spiritum meum & corroborauit cor meum ad scribendum librum in via breui. Et veni sicut qui colligit spicas post messorem, & sicut colligens racemos post vindemiatorem, & egressus sum in vestigia eorum ad abreuiandum verba eorum & scribendum librum vocaui nomen eius librum, מכלל quia voluntas mea concludere in eo Dicduc linguæ, & modos eius ad viam breuem, vt sit leue discipulis ad discendum ipsum, & intelligendum semitam eius; & erit paratum vobis in ipso totum illud quod necesse ad Dicduc, & vocabularium. Et scribam primam partem Dicduc, & post ipsum, partem vocabularii, & iter feci in ipsis in ordine suo via antiquorum ordinando dictiones iuxta ordinem literarum, vt sit quæsitum quærenti ipsum, & dico in principio quod lingua sanctitatis, & sic omnis lingua diuiditur in tres partes,

Nomen

ספר השרשים ואע״פי שיש בהם דברים
הרבה שלא לצורך ושילמוד התלמיד בלתם
מה שיצטרך לו וגם במקומות חסרים
מה צריך לו. ויער יי׳ את רוחי ויאמץ א
את לבבי לכתוב ספר כדרך קצרה ובאתי
במלקט שבלים אחרי הקוצר ובמעולל
אחרי הבוצר. ויצאתי בעקבותיהם לקצר
דבריהם ולכתוב ספר קראתי שמוס
ספר מכלול. כי רציני לכלול בו ר
דקדוק הלשון ועניינו על דרך
קצרה כדי שיהא נקל לתלמידים ללמוד
אותו. ולהכין נתיבתו ויהיה מזומן ל
להם בו כל מה שיצטרך לדקדוק ולענין
ואכתוב חלק הדקדוק ואחריו חלק הענין
וזרבתי בדרוך דרך הראשונים לסדר ה
המלות על סדר האותיות שיהא נדרש
לדורשו. ונמצא למבקשו. ואומר בתחלת
כי לשון הקדש וכן כל לשון נחלק ל
לשלשה ראשים ;

ספר מכלל

שם פעל מלח

ואכתוב בתחלת

שער דקדוק הפעלים ואתעלפי שהשם קודם לפועל כי הפועל יצא מהשם ואמרו כי השם כמו הגות נושא המקרים והפעל כמו מקרה אבל מפני ארך תכונת הפעלים אכתב שער דקדוק הפעלים תחלה ואחריו שער הדקדוק השמות ואחריו שער ה דקדוק המלות אבל בחלק הענינים א אפרש שלשתן כיחד על סדר האותיות ומיי אשר לו נתכנו עלילות ולו נאוה ת תהלות אשאל העזר להחל ולכלות:

שער הפעלים בנין הפעלים יבנה בשמנה טורים:

הטור האחד הוא בנין הקל והוא יסוד כל הפעלים ונקרא כן כי לא נוסף בו אות על האותיות היסודיות כי אם לשמש לצרך ענינו. לנמצא ול ולמדבר בעדו ולנקבה ולרבים ולרבות.

וחאות

NOMEN, VERBVM, ADVERB.VM, & scribam in principio caput Dicduc verborũ quamuis quod nomen est ante verbum,quia verbum egreditur a nomine,& dixerũt quod nomen sicut corpus sustinens accidentia:& verbum sicut accidens,sed propter longitudinẽ compositionis verborum scribã caput Dicduc verborum in principio,& post ipsũ caput Dicduc nominum.& post ipsũ caput Aduerbiorum.Sed in parte modorum id est, vocabularii,declarabo tria ipsa simul,iuxta ordinem literarum,& a domino quod ei ad
1.reg.28 aptantur seu tribuũtur opera,& ei coueniũt laudes,petam auxilium ad incipiendum, & ad finiendum.

CAPITVLVM VERBORVM,

AEdificium verborum ædificabitur in octo ordinibus.

ORDO primus. est ædificium leue & ipse fundamentum omnium verborum: & vocatur sic quia non additur in ipso litera supra literas fundamẽtales,nisi ad seruiẽdũ necessitati ędificationis eius,Ipsi inuẽto & loquẽti pro se,& mulieri, & plurali vtriusq; generis & litera

& litera seruiens non ipsa additio postea-
quam est ad necessitatem seruitii & ad do-
cendum supra id quod dicitur. Sed he & mē
addita in ædificio Hiphil & sic in reliquis
ædificiis. hę vocātur additio, quia non ipsę
ostendentes supra id quod dicitur. Et non
sunt seruientes nisi ad cognoscendum ædi-
ficium. Et qui dicūtur sunt in tribus viis. ab-
sens, inuentus, loquens pro se. & consuetudo
linguę est ad loquendum in eis simul & in-
differenter interdum Sicut Audite populi
omnes ipsi. Certe omnes ipsi redibitis & ve- par.2.13
nite nunc. Ad omnes ipsos, & ad dominos
vestros: Quia erubescent de quercubus quas
desiderastis; Esto brachium eorum pro no- Iob.17.
stro ad matutina, etiam salus nostra in 1.reg.6.
tempore afflictionis, & similia ipsis, & isaię 1
adhuc scribemus ea in quietis lamned in
radice deleuit, & lapides ordinis istius tri- isaie 33
ginta & duo secundum nnmerum semita-
rum sapientiæ.

LAPIS primus est filius triū literarū funda-
mentalium, & exemplum tibi dictio פעל
quia est trium literarum solum, quia quieta
quæ inter Pe & hain non ipsa fundamētalis,
nisi

והאות המשמשת איננה תוספת אחר ש
שהוא לצורך השמוש ולהורות על ח
הנזכר · אבל ההא והמם בבנין הפעיל
וכן בשאר הבנינים ההיא תקרא תוספת
כי אינם מורות על הנזכר ואינם מ
משמשות רק להכרת הבנין · והנזכרים
הם בשלשה ורבים נסתר · נמצא מדבר
בעדו · ומנהג הלשון הוא לדבר בהם באחר
לפעמים · כמו שמעו עמים כלם · ואולם
כלם תשובו ובאו נא. לכלם ולקרניכם כי
יבשו מאלים אשר חמדתם · היה זרועם
לבקרים · את ישועתינו בעת צרה · והו
והדומים להם · ועוד נכתבם בנחי הלמד
בשרש מתה ואבני הטור הזה שלשים
ושתים במספר נתיבות החכמה:

האבן האשה היא בת שלש א
אותיות יסודיות והמשל
לך מלת פעל כי היא שלש אותיות לבד
כי הנח שבין הפא והעין איננו יסודי ב

כי אם להרחיב המוצא · כי לא תוכל ל
להוציא שתי אותיות בתנועה מבלתי נח
ביניהם אם לא תדגש השנית · וזה לא י
יתכן להדגיש כי לכן נקרא קל כי כל אות
דגושה יכבד עליה מוצאה. אך מבלי ד
דגש תוציאנה בנחת ובקלות מבלי עמל
· והנה לך עדים נאמנים על הנח שכיון ת
הפא והעין כי איננו יסודי העתידים שהם
אפעל יפעל הפא כשוא וכן כלם כי אבד
הנח בהם. ואלו היה יסודי היה קיים ת
והיינו אומרים אפעל · יפעל הפא בקמץ
גדול; הנה נתברר לך כי האבן הראשה בת
שלש אותיות יסודיות;

ראשן פעלים שתנוח אחת מהן או ת
תחסר והנני עתיד לבאר האבנים
אבני גזית אחרי אבנים שלמות ותוציא
האבן הראשה על שלשה פנים;

האחד שיהיה הפא בקמץ גדול
והעין בקמץ קטן כמו כי
חפץ

nisi ad declarandum prolationem, quia non poteris proferre duas literas cum motione sine quieta inter eas, si non dagessetur secunda, & hoc non adaptabitur dagessari quia propterea vocatur leue, quia omnis litera dagessata grauabit super te prolationem suam, sed sine dages proferes ipsam cum quiete, & leuitate sine labore, & ecce tibi testes fideles supra quieta quæ est inter Pe & Hain, quod non sit fundamentalis futura quæ sunt אפעל בעל Pe cum seua & sic omnia ipsa, quia periit quieta in ipsis, Et si fuisset fundamentalis fuisset firma, & fuissemus dicentes אפָעָל יפָעַל Pe cum Camez magno, Ecce declaratum tibi, quod lapis primus filius trium literarum fundamentalium.

ET SVNT verba in quibus quiescit vna ex eis vel deficit, & ecce ego futurus ad declarandum lapides, lapides cæsos post lapides perfectos, & proferes lapidem primum ad tres modos.

VNO vt sit Pe cum Camez magno, & Hain cum Camez paruo, Sicut quia

affectus

affectus in amore in filia Iacob Quia nòn Gen. 34.
fermentauit & sic in plurali cum sectione Exod. 12.
Desierunt villę in Israel desierunt, & dages Iudicũ. 5.
lámed ad decorem dictionis, Quia sic via
Hebræorum ad corroborandum lectio-
nem literarum cum dages ad decorem di-
ctionis in sectione per accentus, & sic: Et 1. Reg. 20
famelici desierunt. Et vir in socium suum Ierem. 9.
irridebunt. Me audiebant & sperabant, Lin- Iob. 29.
gua eorum in siti aruit, vt esset ei splendor Isaie. 41.
polita fuit, & ipsa polita fuit, & sic via eo- Ezech. 21
rum ad fortificandum lectionem literarum ezchi. 48
cum Dages ad decorem lectionis, etiam Osee 3.
sine sectione, & est cum fuerit litera se- puerb, 15
naissata, sicut Sanctuarium domini, & e- Isaię, 58
mi eam mihi, & cum dolore cordis. Et psal, 141
omnia debita vestra exigitis. Serua ip- puer, 4
sam ad ostium labiorum meorum, Custo- exod. 20
di ipsam quia ipsa vita tua; & non poterat Daniel 8
vltra abscondere ipsum, Et cornu vnum par iudic, 20
uum, fugiemus & auellemus ipsũ a ciuitate, 1, reg, 1,
propter irasci facere ipsã seu tonare. Et vuę leuiti. 25.
separationis tuę. Coronati tui id ẽ, domini, Ioelis, 3.
sicut locusta, Sicut herbæ montiũ, Peruersi- puer: 27
tas oris. Vestigia equi, vestigia Christi tui, & puerb 4
vestigia tua non cognita fuerunt. Et oẽs ar- Ps, 11 89.
cus eius parati. Et arcus eorum frangentur, gen: 49
psal: 77,
Isaię, 5.

Cessat 1Psal. 37.

חפץ כבת יעקב · כי לא חמץ . וכן לרכים
בהפסק הדלת ברזון בישראל הדלת · ודגש
הלמד להפארת המלה כי כן דרך העברים
להזק קריאת האותיות בדגש להפארת ת
הקריאה בהפסק הטעמים . וכן ורעבים
הללו · ואיש כרעהו יהללו · לי שמעו וי
ויהללו · לשוב בצמא נשמת · למען היה ל
לה ברק מרטה · והיא מרטה וכן דרכם
להזק קריאת האותיות בדגש להפארת ת
הקריאה גם בלא הפסק והוא שתהיה אות
שואית כמו מקדש יי' ואכרת לי · ובעצבת
לב · ובכל עצביכם תנגשו · נצרת על דל ש
שפתי . נצרת כי היא חייך · ולא יכלת עוד
הצפינו . יצא קרן אחת מצעירה · ננתכת ו
ונתקנוהו מן העיר · בעבור הרעימה · ו
ואת ענבי נזיריך · מנזריה בארכה · עשבות
חרים · עקשות פה עקבי כוס · עקבות מ
משיחך · ועקבותיך לא נודעו · וכל ס
קשתותיו דרכות · וקשתותיו תשברנה

חשבת

חשבת מטחון. בנות מלכים ביקרותיך .
יקחת עמים. אם יקרה שון · מקרה לילח·
ויתכן שחמם לשמוש · ורגש חקות ל
לחזרון נון מן. ובחמורותם תלו עיני ·
חשבונות רבים · ולא ארית בעצורותיכם .
אלח חם שהדגש בחם לתפארת הקריאת
· ובא אז לחם שערים ויחית פעל עבר או
שם עין הפעל בסגול שלא במשפט כי
לא מצאנו לו שני · כי חית משפטו ב
בצירי כמו כי חפץ כי לא חמץ · ובא שם
התאר על משקל זח · כי לא אל חפץ רשע
אתח · לא תאכל עליו חמץ ׃

והשני שיחית הפא בקמץ גדול
ותעין בחלם כמו ולא יבול
יוסת · אשר יגרת מפניהם · ובא קמץ מ
חטת תחת חלם ויבלת עמר · לפי שהוא
מלרע מפני חין · ובהפסק גם יבלתי · ל
להוציא את הבנים ולא יכלו · הרים נזלו
· ורגש הלמר לתפארת המלח · ושם ה
התאר

psal.89. Cessare fecisti mundiciem eius, Filię regum
psal.45. inhonoratis tuis .Congregatio populorum.
Gen.49 Si contigerit tibi peccatū, Accidens noctis,
1 reg.28. Et adaptabitur quod mem pro seruitio,&
Deut.23. dages coph propter defectum nun מן Et
in rebellando eos pernoctabit oculus meus.
Iob.7. Cogitationes multas & non odorabo in a-
hamos,5 strictionibus, id est,festiuitatibus eorum,hæc
sunt quorum dages in ipsis ad decorem le-
Iudi.5 ctionis,Et veni tunc bellatus est ad portas,&
erit verbum præteritum vel nomen Hain
appohal cum Segol quod non secundū iu-
dicium quia non inuenimus ei secundum,qa
esset iudicium eius cum sere,sicut quia affe-
exod:12 ctus est, Quia non fermentauit, Et venit no-
men adiectiuum ad pondus istud, Quia non
psal:5. deus qui afficiaris iniquitati tu, Non come-
das super ipsum fermentatum,
exod:12 Secundo cuius erit pe cum camez magno &
gene 45 hain cū holem sicut, Et non poterat Ioseph.
isaię 20 Qui timuisti a faciebus eorum: & venit ca-
exod:10 mez hateph loco holem, Et poteris stare
propterea quod est millera,id est,cum accen
tu graui in fine propter vau , & cum pasek
exod.8. etiam potui. Ad eiiciendum pedunculos,&
non potuerunt. Montes stillauerunt,& da-
iudi.5. ges lammed ad decorem dictionis.Et nomē
adiectiuū

adiectiuum ad pondus istud, paruus, magnus, longinquus, propinquus.
Tertio cum est pe cum camez magno, & hain cum patha magno, Sicut, Et pater eius obseruabat verbum, Et non recordatus est princeps pincernarum. & sic cum pasek in plurali vel cum statione, sed erit hain camessata, Custodiam domini custodierunt. In merces tuas dederunt. & dages nun ad decorem dictionis. Et sic lingua eorum in siti aruit, & dages ad decorem dictionis quia sine dages diceret aruit, sicut custodiui, recordata est, cum pasek, & sine pasek aruit fortitudo eorum.

Gen. 36 gen, 40. num: 9 isaię 41 Iere. 51

ET NOMEN adiectiuum ad pondus istud, sed mutatur, quia est totum camessatum, sicut Sapiens, iniquus, stultus, & sic folium oliuæ raptum in ore eius, nomen adiectiuum, sicut dicere raptum in ore eius, & verbum præteritum medium Camez, & medium eius Patha, & si in fine pasuc, id est, versus, vel cum athnah totum ipsum camessatū, sicut & dominus visitauit Sara sicut dixerat, & in sede derisorū non sedit

gen. 8. gene: 4-5 psal: 1.

התאר על משקל זה קטון גדול רחוק ק
קרוב ·

וחשלשי שיחית הפא כקמץ
גדול והעין בפתח ג
גדול · כמו ואביו שמר את הדבר . ולא ז פי
זכר שר המשקים וכן בהפסק לרבים או וכלא
בהעטרות אבל תהית העין קמוצה את מ הצדק
משמרתי שמרו · כעזבוניה נתנו ורגש העין
חנונו לתפארת המלה · וכן לשונם כצמא כשיא
נשתה · והדגש לתפארת המלה כי בלא כמו
דגש יאמר נשתה כמו שמרת זברת ב שמור
בהפסק ומבלי הפסק נשתה גבורתם ; זבות

וישם התאר על משקל זה אבל י
ישתנה כי הוא כלו קמוץ ב
כמו חבם רשע סכל וכן עלי זית טרת ב
בפית שם התאר כלו טרות בפית והפועל
העובר העין קמץ והיו פתח · ואם בהות
פסוק או באתנח כלו קמוץ · כמו ויר׳ פקר
את שרת באשר אמר · ובמושב לצים גא
ישב

ישב · וכן כלם ובשלשת הספרים המוקל
השלישי לזרקא שהוא במקום סגלתא ב
זרקא בשאר הספרים יש לו משפט אתנח וסוף
שופר פסוק כמו הנני יי׳ כי אמלל אני בשלום
הולך יחדו אשכבה ואישן · ובא החפיר לבנון
סגלתא קמל כפתח באתנח׳ וכת׳ ר׳ יעקב בן אלעזר
בספר השלם שחבר כי בא פתח לפי ש
שהיה בלא הפסק קמל בצרי כמו קנה ו
וסוף קמלו · והוסב לפתח באתנח · אבל
אם היה מגזרת פעל פתח היה באתנח ק
קמץ · וכן כתב רבי יונה · וכתב כי זה ה
הטעם בכל מקומות שנמצא פתח באתנח
וסוף פסוק בשמות ובפעלים שהיה ב
בלתי האתנח בצרי וכל אשר הם מגזרת
צרי ישוב פתח באתנח וסוף פסוק . וכן
דעת רוב המדקדקים . אבל ראיתי כי רבי
יונה יחש זה הטעם אליו ואמר כי הוא ה
הרגישהו ולא קדמהו אדם בו · ושם שפט
את ישראל דשמואל. אריה שאג יי׳ מלך
ירגזו

עמים

ſedit & ſic omnia ipſa,& in tribus libellis vir
gula tertia ad Zarca,quæ eſt loco Sigulla in
reliquo librorum, eſt ei iudicium athnah &
pſal.6. ſoph,id eſt,finis paſuk,ſicut Miſerere mei do-
pſal.4. mine,quoniam infirmus ego. In pace in id-
iſaie 33 ipſum iacebo & dormiam, Et venit confudit
libanum incidit,cũ patha cũ athnah, & ſcri-
pſit rabbi Iacob filius Elihezar in libro per-
fecto quem cõpoſuit quod venit patha pro-
pterea quod erat ſine paſek incidit cum ſe-
iſaię.19 re,ſicut Calamus & iuncus inciſi ſunt,& con-
uerſum fuit in patha cum athnah, ſed ſi fui-
ſſet de exciſione pahal,patha fuiſſet cum ath
nah camez,& ſic ſcripſit rabbi Iona, & ſcri-
pſit quod iſta ratio in omnibus locis in qui-
bus reperitur patha cum athnah & ſine pa-
ſuk in nominibus & in verbis quod erat ſi-
ne athnah cũ ſere,& in omnibꝰ quæ ſunt de
terminatione ſere conuertetur patha cum
athnah & Soph paſuk,& ſic ſententia om-
nium grammaticorum. Sed vidi quod ma-
giſter noſter Iona adſcripſit hanc rationem
ſibi, & dixit quod ipſe innouauit ipſam,
& non præuenit eum homo in ipſa. Et
1.Reg.7. ibi iudicabat Iſrael ex Samuele. Leo ru-
Ioelis 3. giit, Dominus regnauit contremiſcant
Pſal.99.

C populi.

populi. Dominus regnauit exultet terra, Psal. 97.
Dominus regnauit decorem induit. Quia Psal 93.
ipse dilaniauit & sanabit nos. Iniquus vide- ioelis.6.
bit & irascetur, Fecit dominus quæ cogita- psal.120.
uit. Supra peccatum quod peccauit, & red- Thren.2
det prędam quam prædatus est. Et expecta- leuiti.5.
uit sol & luna stetit, Quia dominus exerci- Iosue.10
tuum decreuit. & rabbi Iona adduxit. Etiam isaie 14.
ne forte in ipsis adhesit Selemo ad amorem. 3.reg.11.
Et non inueni ipsū sic in omnibus libris correctis, nisi in parte eorū, omnia ista extranea veniunt quæ sunt verba transitiua, & non sunt cum pasek, & sunt camesłata, & etiam veniunt cum Zacheph camez, quia etiam in Zacheph camez est ei iudicium pasek in locis multis, Panem suum famelico dedit, Pignus accipere non accepit, & vsuram non ac Ezech,18
cepit. Primogenituram meam accepit: vel calumniam quam calumniatus est, Ipse scelera consuluit, Et ii flammauit eum de circuitu gen,28
& nō nouit. Totā substantiā suā, quā acquisi- leuit 8,
uit. Genuflexit cecidit secundū in pasuk, Per- Isaię32
dix siue cuculus fouet siue congregat, & non isaię,22
parit, Et etiam in rege Nabucadnezar rebel- gene 15
lauit, Quia Deum patris sui quęsiuit, Iustus iudic,5
periit. Si consiliarius tuus periit, Pondus Ierm.7.
maurium 3,reg,19,
par:2,17

עֲמוּדִים · יְיָ מֶלֶךְ תָּגֵל הָאָרֶץ. יְיָ מָלָךְ גֵּאוּת
לָבֵשׁ · כִּי הוּא טָרָף וְיִרְפָּאֵנוּ · רָשָׁע יִרְאֶה
וְכָעָס · עָשָׂה יְיָ אֲשֶׁר זָמָם · עַל שִׁגְגָתוֹ א
אֲשֶׁר שָׁגָג · וְהֵשִׁיב אֶת הַגְּזֵלָה אֲשֶׁר גָּזָל
וַיִּדֹּם הַשֶּׁמֶשׁ וְיָרֵחַ עָמָד · כִּי יְיָ צְבָאוֹת
יָעָץ · וְרַבִּי יוֹנָה הֵבִיא גַם מִן בַּקֶּם דָּבָק ש
שְׁלֹמֹה לְאַהֲבָה · וְלֹא מְצָאתִיו בֵּן בְּכָל ה
הַסְּפָרִים הַמְּדוּיָּקִים כִּי אִם בְּמִקְצָתָם · כָּל
אֵלֶּה נִזְכָּרִים בְּבֵאוּר שֶׁהֵם פְּעָלִים עוֹבְרִים ו
וְאֵינָם בְּהֶפְסֵק וְהֵם קְמוּצִים · וְגַם בְּבֵאוּר ב
בִּזְקַת קָמֵץ · כִּי גַם בִּזְקַת יֵשׁ לוֹ מִשְׁפַּט ה
הֶהְפְסֵק בִּמְקוֹמוֹת רַבִּים · לַחְמוֹ לְרָעֵב נָתָן
חֲבוֹל לֹא חָבָל וְהַרְבִּית לֹא לָקָח · אֶת בְּכוֹרָתִי
לָקָח · אוֹ אֶת הָעֹשֶׁק אֲשֶׁר עָשָׁק · הוּא ז
זִמּוֹת יָעָץ · וַתְּלַהֲטֵהוּ מִסָּבִיב וְלֹא יָדָע א
אֶת כָּל רְכוּשׁוֹ אֲשֶׁר רָכָשׁ ׃ כָּרַע נָפַל תִּנְיָנָא
וּפָסוּק קוֹרֵא דָגַר וְלֹא יָלָד · וְגַם בְּמִלָּה נ
נְבוּכַדְנֶצַּר מָרָד ׃ כִּי לֵאלֹהֵי אָבִיו דָּרָשׁ ׃ ה
הַצַּדִּיק אָבָד ׃ אִם יוֹעֲצָה אָבָד. מִשְׁקַל

בזומי הזהב אשר שאל · אל החרים לא אכל ·
על ההרים אכל · את העיר אשר שאל ·
ומשפט אלהיו לא עזב · דם יחשב לאיש
ההוא דם שפך · ולא כמשלו אשר משל ·
וגם דם נקי אשר שפך · גזילות גזל · הבל
לא ישיב · בנפש אחיו אשר הרג ׃

אל כל אשר יהיה שמה האבן על א
אחר משלשה פנים · אלה שזכרנו
שהם פעל פעל פעל תורה על יחיד נ
נסתר שפעולתו היתה בזמן עבר · וקריאת
המלה מלרע ׃ מי פעל ועשה אמר יי · א
ובשתבוא כסמוכה מלה זעירא או מלה ש
שהיא מלעיל תהיה גם היא מלעיל במוך
עלימו אבר כלה ׃ ושאל לו וקרא כו
קרא לילה · ובלה זעם · ולא היה מים · ו
ונשא ענה ועשה פרי · וכבר באו מהם על
זה הדרך מלרע · מי ברא אלה · ויבש ה
הנחל · כי לא היה גשם · בעבור האדמה
חתה כי לא היה גשם · כי לא היה הש א
ולא היה לחם לעם הארץ ·

דיומיחו

ezchi.18 inaurium auri quod petiit. Ad montes non
comedit, Ad montes comedit, Ciuitatem
iosue.29 quam petiit. Et iudicium Dei sui non de-
iosue.19 reliquit, Sanguis reputabitur viro illi san-
isaie 58 guinem fudit. Et non sicut exemplum e-
leuiti:17 ius quod exemplatus est. Et etiam san-
guinem innocentem quem fudit, Prædam
3.reg.21. prædatus est. Pignus non reddet, In anima
leuiti.8. fratris eius quem occidit., Vbicunque erit
ezech:18 ibi lapis ad vnum de tribus modis istis quo-
ru m meminimus, qui sunt pahel, paliol,
2.reg:9 pahal, ostendet supra singulari tertia, quod
actio eius est in tempore præterito, & lectio
dictionis millerah, id est, cum accentu grã-
isaie 41 ui in fine, Quis operatus est, & fecit dicit
domiuus, & cum venit cum affixione dictio-
nis paruę vel dictione quę est millahel, id est,
cũ accentu acuto in penultima, erit etiã ipsa
millahel, sicut super eos periit senectus, & in-
Iob.30 terrogauit eũ, & leget in ipso, vocauit noctẽ,
1.reg:22 Et cessauit furor, Et non fuerũt aquę. Et emit
tet ramũ & faciet fructum. Et iam veniũt ex
Gene. 1 ipsis ad istã viã millerah, Quis creauit ista. Et
isaię 10 aruit fluuius quia non fuit pluuia, propterea
num: 20 terra fracta est qa nõ fuit pluuia. Quia non
ezech,17 fuit herba, & non fuit panis populo terræ

 in hi-

in Hieremia,& in eo quod in regibus contendunt super ipsum, & quod affixum dictioni paruæ, Fuit vir magnus in conspectu domini sui, & in parte librorum est millahel, & sic millerah fuit iustitia, & dixit nihil, Et dixit tace, Non didicit iustitiam. Qui non osculatus est eum, Qui plantauit vineam. Plantauit arborem, Venit mane. & comedit panem continue in conspectu eius. Quis finxit deum, Et non addidit vltra cognoscere ipsam. Sed & non addidit vltra angelus domini. Est millahel: & etiam veniunt millahel sine affixione cum dictione parua, vel dictione millahel, Ecce stipendiauit contra nos, Interrogare interrogauit vir. Et inuenimus ipsum cum nun addito. Castigare castigauit me dominus. Iudicauit deus quia dages ad absorptionem nun additæ, sic sententia partis grammaticorum, & adaptabitur quod dages in istis ad decorem & non ad defectum nun.

ierem. 52
3. regũ 25
3. regũ v
isaie 11
hamos 6
iudicũ 4
isaie 26
3. reg. 19
deut. 20
isaie 44
genes: 38
genes 34
psalm 118

ET SECVNDA filius quatuor literarum cum Thau addito in fine eius, ad ostendendum supra singularem inuentum, cuius actio eius ad tempus præteritum, & exemplum.

Operatus

דִּירְמְיָהוּ · וּמְלַכִּים פְּלִיגִין עֲלָהּ וְרַסְמֵיהּ
לְמִלְּרַע וּמִלְּעֵיל · וְעוֹד אִישׁ גָּדוֹל לִפְנֵי אֲדֹנָיו ·
וּבְמִקְצָת סְפָרִים הוּא מִלְּעֵיל · וְכֵן מִלְּרַע
וְהָיְתָה צְעָק · וְאָמַר אֶפֶס · וְאָמַר הָס · כַּל ל
לְמַר צְעָק · אֲשֶׁר לֹא נָשַׁק לוֹ · אֲשֶׁר נָטַע כ
כֶּרֶם · נָטַע אֹרֶן אַתָּה בֹּקֶר ; וְאָכַל לֶחֶם תָּמִיד
לְפָנָיו · מִי יָצַר אֵל · וְלֹא יָסַף עוֹד לְדַעְתָּהּ ·
אֲהָל וְלֹא יָסַף עוֹד מַלְאַךְ יְיָ הוּא מִלְּעֵיל ·
וְגַם בָּאוּ מִלְּעֵיל בִּלְתִּי כְּמִיכָוֹהּ מִלַּת וְעֵירָא
אוּ מִלָּה מִלְּעֵיל . חַנָּה שָׁבַר עָלֵינוּ · שָׁאֹל
שָׁאַל הָאִישׁ · וּמְצָאנוּהוּ בְּנִקּוּן נוֹסֶפֶת יָסוֹר
יִסְרַנִּי יָהּ · רַנְּנִי אֱלֹהִים כִּי הַדָּגֵשׁ לְהַבְלַעַת
הַנִּקּוּן הַנּוֹסֶפֶת כֵּן דַּעַת קְצָת הַמְּדַקְדְּקִים ·
וְיִתָּכֵן שֶׁהַדָּגֵשׁ בְּאֵלֶּה לְתִפְאֶרֶת וְלֹא לְחֶסְרוֹן
נוּן

וְהַשֵּׁנִית

כַּתּ׳ אוֹתִיּוֹת אִם הָיוּ הַנּוֹסֶפֶת בְּכָוָנָה ל
לְהוֹרוֹת עַל יָחִיד נִמְצָא · שֶׁפְּעֻלָּתוֹ לִזְמַן
עָבַר וְהַנִּמְשָׁל

פעלת הפא קמוצה והעין פתוחה ובן התיו קמוצה · והוא מלעיל וכן כל פעלת ופעלתי · והפעלת והפעלתי ופעלת ופעלתי ופועלת ופ ופועלתי · ונפעלת ונפעלתי והפעלת ו והפעלתי ופעלת ופעלתי · והתפעלת ; והתפעלתי · כלם מלעיל · אמרתי הנני הנני אני יי דברתי · שברת ראשי תנינים - הסתרתי פני השמדתי את האמורי · ה הרכבת אנוש לראשינו · ואת הנערים י יודעתי . כי נשבעתי · השכרתי , קדרתי - פקדתי יהר שנותי · התעברת עם מ משיחך · כלם מלעיל · והעין פתוחה · ובשהכנס עליהם וו השמוש ישובו מ מלרע לרוב · ושמרת את חקיו · ובחרת בחיים · ופקדתי עליהם · ואכלת את כל העמים · ונתתי גשמיכם · ושכנתי בתוכה והפרתי משפטי · וקמות ודברת ; והזהרת אתהם · והעתרתי אל יי . והשקית את

OPERATVS FVISTI,

Pe cum Camez & Hain cum patha & sic Thau cum Camez, & est millahel & sic omne Pahalta & pahalti: & Hipahalta, & hiphalti: & pihalta & pihalti: & puhalta, & puhalti: & niphalta & niphalti, & Hophalta & hophalti: & Pohalta & pohalti: & hithphalta & hithpalti omnia
psal.4. ipsa millahel. Dixi ecce ego, ecce ego.
ezech 5 Ego dominus locutus sum. Fregisti capi-
psal.74. ta draconum. Abscondi faciem meam.
hamos 2 Perdidi Amoreum. Equitare fecisti ho-
Psal:66, minem super caput nostrum. Et pueros
gen,22. scire feci. Per me iuraui. Niger factus
isaię 58 sum. Minoratus fui reliquo annorum
Psal 89. meorum. Iratus es aduersus Christum tu-
deute.4 omnia ipsa millahel, & hain cum patha,
deut:31 & cum ingreditur super ea vau seruitii cōuer
ierem 15 tuntur in millerah vt plurimū. & custodies
deut.7 præcepta eius. & eliges in vita, & visitabo su-
leuit.26 per eos. & comedes omnes populos. & dabo
zach.2, pluuias vestras. & habitabo in medio tui. &
ierem 1 loquar iudicia mea. & surges & loqueris. &
exod, 8 mouebis eos. & orabo dominū. & potū dabis

congre-

congregationi, & percuties omnem maſ- deuter.2
culum eius. & percuties Hamelek. & ac-
cendes lucernas eius. & operies ipſum au- exod.42
res, & operies ipſum ad oculos eorum, exod..5
& cuſtodieris ab omni re mala, & magni- deut.23
nificabo me, & ſanctificabo me, Et veni- ezech 35
unt cum Vau millahel, & oſtendunt præ-
teritum maior pars eorum, Et comedi- leuit.10
mus ſacrificium hodie. & locutus ſum ad Oſee 9
prophetas. Magnificaui, & auxi. & ne
forte pauper fiam, & furabor & appre- eccl.1
hendam nomen dei mei. Et percuties in puerb.30
lapide, & coles ei terram, & capiam ego exod 17
de Cima cedri. Et quorum lammed ap-
pohal quieta in ipſis deleui omnia ipſa mil
lahel cum Vau & ſine ipſo. & parcam o-
mni loco. & inuenias duos viros. Et aſſu-
mes prouerbium iſtud. Et facies ipſi Aa-
ron & filiis eius. & ædificabis altare. Et deut 26.
emes œnophorum. & videbis in præda.
Et venit vnum millerah. & coques ip- leuit.24.
ſam. & ſic & diuides prædam cum pa- num: 31,
ſec vno ſolo ſecundum lectionem filii Na-
ptali. Et ſecundum lectionem filii Aſer,
eſt

חָעֲרָת · וְחִכִּיתָ אֶת כָּל זְכוּרָהּ · וְחִכִּיתָ אֶת
עֲמָלֵק ·וְחַעֲלִיתָ אֶת נֵרוֹתֶיהָ . וְצִפִּיתָ אוֹתוֹ
זָהָב . וְצִוִּיתָ אוֹתוֹ לְעֵינֵיהֶם וְנִשְׁמַרְתָּ מ
מִכֹּל דָּבָר רָע ' וְהִתְגַּדַּלְתִּי וְהִתְקַדַּשְׁתִּי ·
וְזָבַחְתָּ פֶּסַח וְאָכַלְתָּ שָׁם הֵם מִלְעֵיל ב
בַּעֲבוּר הַמִּלָּה וְעֵירָה וְהֵם עֲתִידִים וַיָּבֹאתָ
עִם הַוּו מִלְעֵיל וְיוֹרוּ לְעָבָר רוּבָּם . וְאָכַלְתִּי
הַטָּאת הַיּוֹם וְדִבַּרְתִּי עַל הַנְּבִיאִים הִגְדַּלְתִּי
וְחוֹסַפְתִּי וּפֶן אִוָּרֵשׁ וְגָנַבְתִּי וְתָפַשְׂתִּי
שֵׁם אֱלֹהָי · וְהִכִּיתָ בַּצּוּר · וְעָבַרְתָּ לוֹ אֶת
הָאֲרָמָה · וְלָקַחְתִּי אֲנִי מִצַּמֶּרֶת הָאֶרֶז · ו
וַאֲשֶׁר לְמַר הַפֹּעַל נָחָה בָהֶם מִן הַקַּל כֻּלָּם
מִלְעֵיל עִם הַוָּו וְזוּלָתָהּ . וְנָשָׂאתִי לְכָל ת
הַמָּקוֹם · וּמָצָאתָ שְׁנֵי אֲנָשִׁים · וְנָשָׂאתָ
הַמָּשָׁל הַזֶּה ; וְעָשִׂיתָ לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו · ו
וּבָנִיתָ מִזְבֵּחַ · וְקָנִיתָ בַּקְבּוּק · וְרָאִיתָ ב
בַּשְּׁבִיָּה . וּבָא אֶחָד מִלָּרַע וְאָפִיתָ אוֹתָהּ .
וְכֵן וְהָצִיתָ אֶת הַמַּלְקוֹת כְּפֶשֶׁט אַחַר לְבַר
לְקָרִיאָה בֵּן נַפְתָּלִי : וְלִקְרִיאָה בֶּן אָשֵׁר
הוא

סֵפֶר מִכְלָל

וְחָצִיתָ הוּא מִלְעֵיל בִּשְׁנֵי פַּשְׁטִין · וְכֵן וְעָשִׂיתָ ע
עֲטָרוֹת לְכֵן נִפְתָּלְךָ מִלְרַע. וּכְשֶׁיִּהְיוּ ת
חֲשַׁלְמִים בְּהֶפְסֵק יִהְיוּ לְעוֹלָם מִלְעֵיל.
כְּגוֹן וּבְזוּלָתָהּ הָעַיִן קָמוּצָה לְבִלְתִּי אֲכָל-מ
מִמֶּנּוּ אָכָלְתָּ. פֶּן תֹּאכַל וְשָׂבָעְתָּ · וּבָתִּים
טוֹבִים תִּבְנֶה וְיָשָׁבְתָּ · בְּמוֹי נָעָמְתָּ. וְאֵילֵי
צֹאנְךָ לֹא אָכָלְתִּי · וְכֵן רוּבָּם בְּקָמֵץ. וּבִכְבַר
בָּאוּ מֵהֶם בְּהֶפְסֵק בְּפַתַּח · הִנֵּה נָא זָקַנְתִּי
אֵלֶךְ וַאֲנִי זָקַנְתִּי ; נֶאֶסְפוּ עָלַי נֵכִים
וְלֹא יָדַעְתִּי · לֶחֶם חֲמֻדוֹת לֹא אָכַלְתִּי · ל
לְפָנִים הָאָרֶץ יָסַדְתָּ · וּבְסֻאוֹן לָאָרֶץ מִגַּרְתָּה ·
וַאֲנִי אֵלֶיךָ שִׁוַּעְתִּי · וְעָרִים נִתַּשְׁתָּ · כִּי
אֲנִי בְּתֻמִּי הָלַכְתִּי · עַל שָׁוְא אִישׁ עָצֵל · ע
עָבַרְתִּי · וּפֶן אִוָּרֵשׁ · וְגָנַבְתִּי · אַחַת הִיא עַל
כֵּן אָמַרְתִּי . כִּי אָמַר אִיּוֹב צָדַקְתִּי · עַל כֵּן
לֹא הִגַּדְתִּי · כָּל-פִּקּוּדֵי כֹּל-יִשַּׁרְתִּי · אֱלֹהֵי
מַעַרְכוֹת יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר חֵרַפְתָּ · בִּשְׂפָתַי ס
סִפַּרְתִּי · וְלִי לֹא הִגַּדְתָּ · מִכָּל מְלַמְּדַי ת
הִשְׂכַּלְתִּי · כָּל אַנְחָתָהּ הִשְׁבַּתִּי . פֶּן

ותבקני

est millahel cum duobus Pastin, & sic. Et
Zaca.6 facies coronas secundum filium naptali mil-
lerah. & cum fuerint perfecta cum pasek
erunt semper millahel, cum Vau & sine ip-
Gen.3. so Hain cum camez. Quod non comede-
re de ipso comedisti. Ne forte comedas
& satureris. domos bonas ædificabis & ha-
deut.8 bitabis ex quo dulcorasti. Arietes ouium
deuter 6 Ezech 32 tuarum non comedi, & sic maior pars eo-
genes:31 rum cum camez. & iam veniunt ex ipsis
genes,18 cum pasek, cum patha. Ecce nunc senui.
Generabo & ego senui: & cōgregati fuerunt
psal.35 super me improbi, & non noui: Panem prin-
numeri,5 cipis non comedi. In principio terram fun-
dasti. Et sedem eius ad terram deiecisti.
& ego ad te clamaui: & ciuitates destruxi-
psal.120. sti. Quia ego in integritate mea ambula-
psal,89 ui. Per agrum viri pigri transiui: & ne
forte pauper fiam, & furer. Vna ipsa pro-
psal 9 pterea dixi. Quia dixit Iob Iustificatus
psal.26 sum. Propterea non annunciaui: Omnia
ꝓuer,24 præcepta omnium direxi. Deus acierum
Israel, quas vituperasti. In labiis meis
ꝓuerb:30 narraui. Et mihi non annunciasti. Ab
iob34 omnibus docentibus me intellexi. O-
1,reg,17, mnem gemitum eius cessare feci. Ne
forte

forte adhereat mihi malum & moriar. Tu- gene[?].19
multum vindemiantiũ cessare feci, Et spem iob 14
hominis perdidisti., & Hamelek destruxi
vel excommunicaui, propterea abhorre- 1.reg.15.
bo & penitebit me. & omnes vias meas præ- psal.139
uidisti: & sic, ad os Massoreth omne fre-
gisti, & fregi: & locutus es, & locutus sum.
& lib. rasti, & liberaui pathissata cum ath-
nah, & soph pasuk, & interdum scribetur
in ea quieta, quæ post Thau addita, sicut
præuidi sti siue assuefecisti. deiecisti. Mu- genes.3
lier quam dedisti mecum. Quod peregri- genes.21
natus es in ea;& sine ipsis multa.

ET TERTIVS filius quinque litearum cum Thau & iod addito ad ostendendum supra singularem loquentem pro se vel singularem fœminam loquentem pro se, cuius actio eius ad tempus præteritum & exemplum.

OPERATVS FVI, pe camessata & Hain pathissata.

ET QVARTVS FILIVS quatuor literarnm, cum Vau additionis in fine

הובלני הרעה ימתי ׃ היטבת השכלתי · ו
ותקות אנוש האבדת ׃ ואת עמלק ה
החרמתי · על כן אמאס ונחמתי · וכל
דרכי הכינות · וכן על פי המסורת כל ש
שברת ׃ ושברת ודברת ודכיתי · והצלת
והצלתי פתחין כאתנח וסוף פסוק ׃ ו
הטעמים יפתו בה הנח שאחרי התיו ה
הנוספה כמו הכינותה מגורתה · האשה
אשר נתתה עמדי · אשר גרתה בה ו
וזולתם רבים ׃

והשלישית בת חמש אותיות עם התיו והיוד
נוספת לחורות על יחיד מדבר כשרו · או
על יחידה מדברת כעת שפעלתה לזמן
עבר והנמשל ׃

פעלתי חפא קמוצה והעין פ
פתוחה ׃

והרביעית בת ארבע אותיות
עם הגו התוספת כ
בסופה

בְּסוֹפָהּ לְהוֹרוֹת עַל רַבִּים זְכָרִים נִסְתָּרִים
אוֹ נְקֵבוֹת נִסְתָּרוֹת שֶׁפְּעֻלָּתָם לִזְמַן עָבָר ׃
וְהַנִּמְשָׁל ׃

פָּעֲלוּ בְּקָמֵץ הַפֵּא וְהָעַיִן בִּשְׁוָא וּפַתָּח
כִּי רָחֲקוּ מֵעָלַי ׃ וְשָׁחֲטוּ אוֹתוֹ
וְאִם בְּהֶפְסֵק הָעַיִן בְּקָמֵץ ׃ פָּעָלוּ בְּאַתְנָח
אוֹ סוֹף פָּסוּק אוֹ זָקֵף וּפְעָמִים כֵּן עִם הַ
הַטַּרְחָא . אִם לְשָׁלוֹם יָצָאוּ ׃ וְאִם לְמִלְחָמָה
יָצָאוּ ׃ עַד יַעוֹר נִגָּעוּ ׃ וְזוּלָתָם ׃ וְכֵן בִּשְׁלֹשֶׁת
הַסְּפָרִים הַנְּעִימָה הַסְּמוּכָה לְסוֹף פָּסוּק בַּ
כְּמוֹ הַטַּרְחָא פְּעָמִים קְמוּצָה כְּמוֹ בְּרֶשֶׁת
זוּ טָמָנוּ . וְכֵן עִם הַתְּבִיר כִּי מֵרָעָה אֶל רָעָה
יָצָאוּ ׃ וְכַאֲשֶׁר הוּא מִגִּזְרַת פָּעֵל שֶׁהָעַיִן בְּ
בְּקָמֵץ קָטָן כֵּן בְּהֶפְסֵק הָעַיִן בְּקָמֵץ קָטָן
וּמֵאֲרָיוֹת גָּבֵרוּ ׃ לֵאמֹר שָׁמֵמָה ׃ וְאוֹיְבַי
חַיִּים עָצֵמוּ ׃ וְאָבְלוּ כְּשֹׁעֲרַיִךְ וְשָׂבֵעוּ ׃ וְכֵן
לְגִזְרַת פָּעֹל בְּחֹלֶם בְּהֶפְסֵק לְהוֹצִיא אֶת הַ
הַבְּנוּיִם וְלֹא יָכֹלוּ ׃ וּמָצָאנוּ בְּנוּן נוֹסֶפֶת א
אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּן ׃ צָקוּן לַחַשׁ ׃ וּפְעָמִים י

in fine eius ad ostendendum multos masculos absconditos vel mulieres absconditas, quod actio eorum ad tempus pręteritum, & exemplum.

OPERATI FVERVNT camez Pe
iob 30 & hain cum seua & Patha. Quia elongauerũt
exodi 12 se a me. Et iugulauerunt ipsum, & si cum pasek hain cum camez, Operati fuerunt cum athnah vel Soph pasuk, vel Zacheph. Et interdum sic cum Tarhah, Si ad pacem egressi sunt. Et si ad bellum egressi sunt. Vsque Iahe-
3. Reg. 20 zer peruenerunt, & sine ipsis, & sic in tribus li
iere. 48 bris accẽtus affixus ad finem pasuc sicut tarhah interdum cum camez, Sicut in reti hoc
psal: 9. absconderunt, & sic cum tebir, Quia a malo ad malũ egressi fuerunt, & quando est de terminatione pahel, quia hain cum camez par-
Ierem. 9. uo, sic cum Pasec: hain cum camez catan. Et magis quam leones præualauerunt, Di-
3, regũ 1. cendo desolati sunt. & inimici mei viui for-
psal, 38. tificati sunt. & comedẽt in ciuitatibꝰ vel portis tuis & saturabũtur, & sic ad terminationẽ
exod. 8 pahol cũ holẽ cũ pasec, Ad expellendũ pedũculos & non potuerunt. & inuenimus ipsũ cũ nun additione. Et quæ non nouerunt. Fu-
isaię 26 derunt orationẽ, siue meditationẽ, & interdũ

cadit pronomen multorum ſupra vnum ex
ipſis, ſicut & percuſſerunt mulierem graui- exodi.21
dam, & percuſſit vnus ex eis: & ſic In igne
comburent ipſum & ipſas, vnam ex ipſis. leuit:20
& eſt quam accepit in tranſgreſſione. & ſic
in duabus matrimonium inibis mecum ho-
die, In vna duarum latera nauis, Ad vnum 1.reg,18,
ex lateribus, Et ſepultus eſt in ciuitatibus ionas 1
Gilhad, in vna ciuitatum Gilhad, Et ſupra iudic,12
pullum filium aſinarum: filium vnius aſina- Zaca.9
rum, & ſimilia ipſis, & ſic ſupra poſtes do-
mus tuæ ſupra vnum poſtium ſecundum Ca exod. 6
balā. & quando venit lingua ſingularis pro
plurali vel lingua pluralis pro ſingulari eſt
via breuis & eſt conſuetudo linguæ in mul-
tis locis, ſicut & accepit mulier duos viros, Ioſue. 2:
& abſcondit ipſum. & venit Moſe & Aaron, exodi 7
& accepit Iudæi, Vſque ad ipſum veniet, & Heſter 9
erubeſcent. Et clamauerunt ad Ianitorē ciui
tatis & annūciauerunt eis vult dicere Iani-
tores, qui erant multi, Sicut quod dixerat 3.reg:7
& annūciauerūt ipſis, & factꝰ eſt reuerti Mo- exodi 10
ſe & Aaron, & iuſti ſicut catulus leonis ſpera
bit. Et iuſticiam iuſtorum auferent ab eo. puer: 28

Et venit

יפול כנפי חרבים על אחד מהם כמו ו
ונגפו אשה הרה. ונגעת אחד מהם · יכי ב
באש ישרפו אותו ואתהן ואת אחת מהן.
והיא אשר לקח בעבות · וכן בשתים ת
תתחתן בי היום · באחת משתים · אל
ירכתי הספינה אל אחד מהירכתים · ויקבר
בערי גלעד. באחת מערי הגלעד · ועל עיר
בן אתונות בן אחת האתונות. וחרומים
לחם · וכן על מזוזות ביתך. על אחת מ
מהמזוזות לפי הקבלה. וכאשר יבא לשון
יחיד על רבים או לשון רבים על יחיד.
הוא דרך קצרה. והוא מנהג הלשון ב
בהרבה מקומות כמו ותקח האשה את ש
שני האנשים ותצפנו · ויבא משה ואהרן ·
וקבל החוקים · ערו יבא ויבשו ; ויקראו
אל שוער העיר ויגידו להם. ר"ל שוערי ה
והם היו רבים כמו שאמר ויגידו להם
ויושב את משה ואת אהרן. וצדיקים
בכפיר יבטח. וצדקת צדיקים יסירו ממנו

ויבא

ויבא אלי אנשים · נלכדה הקריות · ו
והמצודות נתפשה · לא תמער אשוריו . כי
מצפון יבא לה השודדים . והטאתינו ע
ענתה בנו . ועיניו קמה . חכמות בחוץ
תרנה' שהיא כמו תרון . חכמות שרוהית
תענגה . ועריה עלה' בנות צעקה ' ות
והדומים להם · וכן לשון רבים על יחיד
מפני המלחמות אשר סבבוהו · כי ת
הקראנה מלחמות · כרגלים תרמסנה ·
עטרת גאות · ידה ליתד תשלחנה · יחפרו
בעמק · וישיש בכח · נסו ואין רודה ר
רשע · הר גבנונים · מה נמלצו לחכי א
אמרתך והדומים להם · ויש לתת טעם
למה באו כן כמו שאני עתיד לבאר במלת
ותצפנו . כשרשו בחלק הענין · והמשכיל
יבין כל אחד ואחד לפי מקומו · ויש
שיבאו בלשון תפארת ליחיד כמו תבינו
ואחר נדבר · נחשבנו בבהמה · נטמינו ב
בעיניהם · משכני אחריך נרוצה · נגילה
ונשמחה

ierem 48 Et venit ad me viri, Capta sunt ciuitates, &
Psal, 37 arces capta est, Non dilabetur gressus eius,
ierem 51 Quia de aquilone veniet ei prædatores, &
o peccata nostra testificata sunt in nobis, & o-
culi eius leuauit se. Sapientiæ foris cantabit,
pverb, 1 quod est sicut cantabit, Sapientiæ principū
gene 49 eius respondebit ei. & in ciuitates suas ascen-
dit. Filiæ deambulat, & similia ipsis, & sic lin-
gua mulierum supra singularē. Propter bel-
exodi. 1 lum, quod circundederunt ipsum. Quia oc-
isaie 28 current bellum, Cum pedibus calcabun-
Iudicū. 5 tur. Corona superbiæ. Manum suam ad
pessulum extenderunt. Fodient in valle. Et
Iob. 39 lætabitur in fortitudine, fugerunt & non est
psal. 63 persequens malus: Mons coagulati. Quam
psal. 19 dulcia gutturi meo eloquium tuum & simi-
lia ipsis, & est ad dandum rationem quare
veniunt sic, sicut ego futurus ad decla-
randum in dictione, & abscondit ipsum in
radice sua in parte negocii, id est, vocabula-
rii, & intelligens intelligit quodlibet secun-
dum locum suum, & sunt quæ veniunt in
lingua decoris pro singulari sicut intellige-
tis & postea loquemur. Reputati sumus sicut
iob 18 iumentum. Absconditi sumus in oculis eo-
canti 1 rū. Trahe me post te curremus, Exultabimus

& letabimur in te: Cõmemorabimus amores cantic 1
tuos supra vinũ. Et dixit Abſalom ad Ahito- 2.reg: 16
phel date vobis consilium quid faciemus. &
sunt exponentes sic faciamus hominẽ in ima
gine nostra in similitudine nostra. Et domi-
nus meus pater meus רל expoſuit ipsũ quod
erat loquens corã quatuor fundamẽtis, quia
dixerat in reliquis creaturis, Producat terra, genes: 1
Herbescat terra. Pullulare faciant aquæ. Et
in homine voluit dare ei spiritũ excelsũ, pro
ptcrea dixit faciamus, & sic in imagine no-
stra, spirit⁹ in imagine excelsorũ, & corp⁹ in
imagine inferiorũ, & sic venit in lingua de-
coris in lingua Chaldaica. Et expositionẽ ei⁹ Daniel 11
dicem⁹ corã rege, & alia sine ipso, & sic mos
in reliquis linguis ad loquendum in lingua
decoris pro singulari. & sunt quæ veniunt in
lingua singulari pro multis, & est via generis
sicut & est mihi bos & asinus, Sed equus liga- genes: 32
tus & asinus ligatus, & fecit equitare ipsos su- 3.reg.7.
per asinum, Et ascendet rana, & fuit pe- exod 4
dunculus. Sic dicetis viro Iabes Gilhad.
Et vir Israel adhæsit, & natus domus eorum exod 8
comedẽt in pane eius. A primogenito filiorũ leuiti: 22
Israel num: 3

וְנִשְׂמְחָה בָּךְ נַזְכִּירָה דוֹדֶיךָ מִיַּיִן · וַיֹּאמֶר
אַבְשָׁלוֹם אֶל אֲחִיתֹפֶל הָבוּ לָכֶם עֵצָה מַה
נַּעֲשֶׂה · וְיֵשׁ מְפָרְשִׁים כֵּן נַעֲשֶׂה אָדָם ב
בְּצַלְמֵנוּ כִּדְמוּתֵנוּ · וַאֲדֹנִי אָבִי ז"ל פֵּירְשׁוֹ
כִּי הוּא מֻרְכָּב כְּנֶגֶד יְסוֹדוֹת · כִּי אָמַר ב
כִּשְׁאָר הַבְּרִיאוֹת תּוֹצֵא הָאָרֶץ · תַּדְשֵׁא
הָאָרֶץ · יִשְׁרְצוּ הַמַּיִם · וּבָאָדָם רָצָה לָתֵת
בּוֹ רוּחַ עֶלְיוֹנָה לְפִיכָךְ אָמַר נַעֲשֶׂה וְכֵן
בְּצַלְמֵנוּ הָרוּחַ כְּצֶלֶם עֶלְיוֹנִים וְהַגּוּף ב
כְּצֶלֶם הַתַּחְתּוֹנִים · וְכֵן יָבֹא בִּלְשׁוֹן תִּפְאֶרֶת
בִּלְשׁוֹן אֲרָמִי וּפִשְׁרֵיהּ נֵאמַר קֳדָם מַלְכָּא ·
וְאַחֲרִים זוּלָתוֹ · וְכֵן מִנְהַג כִּשְׁאָר הַלְּשׁוֹנוֹת
לְדַבֵּר בִּלְשׁוֹן תִּפְאֶרֶת לַיָּחִיד · וְיֵשׁ שֶׁיָּבֹא
בִּלְשׁוֹן יָחִיד עַל רַבִּים וְהוּא דֶּרֶךְ כְּלָל כְּמוֹ
וַיְהִי לִי שׁוֹר וַחֲמוֹר · כִּי אִם הַסּוּס אַסּוּךְ ·
וְהַחֲמוֹר אַסּוּךְ · וַיַּרְכִּיבֵם עַל הַחֲמוֹר · ו
וַתַּעַל הַצְּפַרְדֵּעַ · וַתְּהִי הַכִּנָּם · כֹּה תֹאמְרוּ
לְאִישׁ יָבֵשׁ גִּלְעָד · וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל נִגַּשׁ · ו
וַיָּלֶן בֵּיתוֹ חַם וַאֲכָלוּ כְּלַהֲמוֹן · מִבְּכוֹר בְּנֵי

ישראל לקח את חכמת· כוהר צידון עובר
ים מלאוך· כי נשמרה ממנימן אשה· להת
חרב כיום· קבר פתוח גרונם לשונם
יחליקון· נפשם לא ישבעו· לא יקרחה ק
קרחה בראשם· ופאת זקנם לא יגלחו· אלה
והדומים להם דרך כלל בלשון יחיד ידבר
על רבים· ואין כאלה ובדומיהם הדרון
ענין:

והחמישית בת חמש אותיות עם התיו וחמם
הנוספות בכותבה לחורות על רבים נמצ
נמצאים שפעלתם לזמן עבר והנמשל:

בפעלתם חפא בשוא והעין בפתח והתיו בסגול· ובחירק
מקום הפתח וירשתם אותה וכן ויצאתם
ופשתם· הראוי בהשלומו ופישתם החיור
בחירק· ובסגול הלא שאלתם עוברי דרך·
ועתה הנה המלך אשר בחרתם אשר ש
שאלתם וכתב רבי יעקב בן אלעזר כי כל
אלת

isaię 53 Israel accepit argentum, Mercator Sidonis.
isaię, 23 Transiens mare impleuerunt te, Quia dele-
Psal: 5 ta est de Beniamin mulier. Ad dandum
iudicū 21 gladium in manu eorum. Sepulchrum pa-
ezech. 7 tens guttur eorum lingua sua leniunt. A-
nimam suam non satiabunt . Non pila-
leuit. 21 bunt pilaturam in capite suo, & angulum
barbæ suæ non radent ista & similia eorum
via generis in lingua singulari loquitur
leuit, 21. pro multis & non in istis & similibus eo-
rum defectus sensus.

ET QVINTVS filius quinque litera-
rum cum Thau & Mem, additis in fine e-
ius ad ostendendum supra multos inuen-
tos, quorum actio eorum ad tempus præ-
teritum & exemplum.

OPERATI FVISTIS, Pe cum se-
deut: 11 ua, & Hain cum patha, & Thau cum segol,
& cum hirek loco patha. Et hęreditabitis
Mala, 3 ipsam, & sic exibitis & multiplicabitis con-
ueniens in perfectione eius, & multiplica-
Iob. 21 bitis Iod cum Hirek, & cum segol. Num
interrogastis transeuntes viam. Et nunc ecce
1. reg, 8, Rex quem elegistis quem petistis, & scripsit
Rabbi Iacob filius Eliazar, quod omnia

ista

iſta ex petiit,hereditauit, & venit cum ſere
quia ſere & hirec & ſegol proxima,& venit
iſte loco iſtius : ſed quæ ſunt de terminatio-
ne pahal cum patha veniunt cum patha
ſemper : & eſt ſemper millerah ſine Vau &
cum vau : & inuenimus ipſum ad oſtenden-
dũ ſuper mulieres inuentas, Sicut feciſtis cũ ruth 1
mortuis & mecum,& cum manu veſtra im-
pleuiſtis & punctauerunt pe operati eſtis,&
operatæ fuiſtis cum ſeua,quod non fecerunt,
ſic in reliquis præteritis ad non multipli-
candum motiones cum ſenſu, id eſt, ſono
quinque literarum & tres ex ipſis cum mo-
tione & leuigauerunt dictionem & dixerunt
Pe cum ſeua.

ET SEXTVS filius quinque literarum
cum nun & vau additis ad oſtendendum ſu-
pra multos maſculos vel mulieres loquentes
pro ſe quod actio eorum ad tempus præte-
ritum & exemplificatum.

OPERATI FVIMVS pe cameſſa-
ta & hain pathiſſata & eſt ſemper millahel
ſine vau & cum vau,& ſi cum paſek erit hain
cameſſata

אלה מן שאל ירש פרש בצירי · כי הצרי והחירק והסגול קרובים · ויבא זה תמורת זה · אבל אשר הם מגזרת פעל כפתח יבא כפתח לעולם · והוא לעולם מלרע זולתי הגו ועם הגו · ומצאנוהו להורות על הנ הנקבות הנמצאות כאשר עשיתם עם ה המתים ועמדי · וכירכם מלאתם · ונקרא פא פעלתם ופעלתן כשוא שלא עשו כן ב בשאר העוברים שלא להרבות התנועות בהרגשת חמש אותיות ושלש מהן ב בתנועה והחלו המלה הפא בשוא ;

והששית

בה חמש אותיות עם הנון ועם הגו ה הנוספות להורות על רבים זכרים או נ נקבות מורכבים בעדם שפעלתם לזמן פ עבר והנמשל ;

פעלנו

הפא קמוצה והעין פתוחה והוא לעולם מלעיל בלתי הגו ועם הגו . ואם בהפסק תהיה העין ק קמוצה

קמוצה וכן כל פעלנו והפעלנו ונפעלנו ·
כלם משפט אחד להם ובאו מהם כהפסק
בפתח ואמרתם נצלנו · מהשלל אשר ה
הצלנו · ואת היותר החרמנו :

והשביעית בת ארבע אותיות עם הא הנוספת
בסופה להורות על יחידה נסתרת שפ
שפעלה לזמן עבר והנמשל :

פעלה הפא קמוצה והעין בשוא ופתח · ואם בהפסק כלו ק
קמוץ פעלה · מים שאל חלב נתנה · ואם
לגזרת פעל בצרי צהלה ושמחה · ובאת
התיו להורות על הנקבה כמו כי אזלת יד ·
ונשכחת צר ואת כל ונכחת · וקראת אתכם ·
היא נפלאת בעינינו · אשר הובאת לה ·
ועשת את התבואה לשלש השנים · וש
ושבת לנשיא · והאות שלפני התיו קמוצה
כאשר נכתב אחריה נח כמו וקראת וה
וחבריו · וכאשר לא נכתב אחריה נח פתח ·
אבל

cameſſata & ſic omne operati ſumus & fecimus operari & operati ſumus, omnibus Iudicium vnum ipſis, & veniunt ex ipſis cum paſek cum patha, Et dixiſtis liberati ſumus: De præda quam liberauimus, & reliquum diſtruximus.

ET SEPTIMVS filius quatuor literarum cum he addito in fine eius ad oſtendendum ſupra ſingularē abſentem cuius actio eius ad tempus præteritum & exemplificandum.

OPERATA FVIT Pe cameſſata & hain cum ſeua & patha, & ſi cum paſek totum cameſſatum Operata fuit. Aquam pe-
iudic,5 tiit, lac dedit, & ſi ad terminationem pahel
Heſter 8 cū ſere, Exultauit & lętabitur, & venit thau
iſaie 23 ad oſtendendum ſupra mulierem, ſicut quia abiit manus, id eſt, vis: & obliuioni dabitur
gen,20 Tyrus. & cum omnibus & caſtigabitur, & continget vobis, mirabilis facta eſt in o-
pſal,117 culis noſtris, Quæ adducta eſt tibi. Et faciet fructū ad tres annos, & quieſcet princeps, & litera quę ante Thau cameſſata, quādo ſcribi-
leuit.29 tur poſt ipſā quieta, & continget & ſocii eius & quando nō ſcribitur poſt ipſā qeta, patha,

Sed

Sed & faciet fructum est in maiore parte li- leuit.25.
brorum cum camez,& sic meminit eius fi-
lius Naptali camez, & sic est secundum iudi-
cium suum camez quia & faciet iudicium
eius,& faciet,& in cadere he relicta est mo-
tio Thau in Scin,propterea camessata fuit
Scin Sed quiescet princeps thau in loco he,
etsi fuisset he fuisset camez.& cũ mutata fue-
rit he in Thau punctauerunt Beth cum pa-
tha , quia Thau est quiescens apparens,
& venit cum Aleph in loco He mulieris
propterea erexit altitudinem suam , & in- Ezech 3
uenimus in locis mulierem in lingua mas-
culi,quod adduxit ancilla tua, Quia præua- 1.regũ25
luit supra nos bellũ,& erit ciuitas proxima, numer,21
Et erit puella, & erit virgo. Quia erit puella gen,24.
virgo,& fuit benedictio domini,Et in lingua
essentiæ venit hoc,vt plurimũ,quia vult dice
re in ipso iuxta sensum. Et venit Ala concu-
bina Caleb, & Malacha genuit Seber, & deute.21
Tirhana. Sternam mihi asinum, & equi- gene: 24
tabo super eam , & veniet super te malum
& venit in anno fama, pro petitione quam 2.reg.19.
petiit

אבל ועשׂת את התבואה היא ברוב הס
הספרים בקמץ. וכן זוכר אותה כן נפתלי
קמץ. וכן הוא במשפטי קמץ · כי ועשׂת
משפטי ועשׂתה · ובנפל הה״א נשארה ת
תנועת התיו בשין לפיכך נקמצה השין.
אבל ושבת לנשיא התיו במקום הא ואם
היה הא היה קמץ ובשהומרה הה״א בתיו
נקרו הבית בפתח. לפי שהתיו נח נראה ·
ובא באלה במקום הא הנקבה על כן ג
גבהא קומתו ומצאנו במקומות לנקבה
בלשון הזכר אשר הביא שפתהג · כי חזק
ממנו המלחמה · והיה העיר הקרובה ה
והיה הנערה · והיה העלמה · כי יהיה
נערה בתולה · ויהי ברכבת יל׳ · ובלשון ת
חויה יבא זה ברוב · כי רוצה בו לומר על
העניין . ובא אלה פילגש כלב · ומעכת
ילך את שבר ואת תרהנה · אהכשה לי ה
החמור וארכב עליה ובא עליה רעה .ובא
בשנה השמועה · תחת השאלה אשר ש
שאל

שָׁאַל · וּתְבוּאָתִי מִפַּזֶּת נִבְחָר׳ וְרָעַת מ
מֵחָרוּץ נִבְחָר ׳ וְעַוְלָה לֹא נִמְצָא בִשְׂפָתָיו
תְּפִלַּצְתְּךָ הִשִּׁיא אוֹתָךְ ׳ וְזַעֲקָה בַגּוֹיִם נִשְׁמַע
· וַיְאַבֵּד אֶת לֵב מַתָּנָה · אֲשֶׁר כָּמוֹהוּ לֹא נ
נֶהְיָתָה · וְהֵבֵאתָ אֶת הַמִּנְחָה אֲשֶׁר יֵעָשֶׂה
מֵאֵלֶּה ׳ יֵעָשֶׂה מְלָאכָה ׳ וּמִן הָעֲבוֹדָה הַקָּשָׁה
אֲשֶׁר עֻבַּד בָּהּ · יֻצַּע רִמָּה ׳ וּמְכַסֶּיךָ תּוֹלֵעָה ·
הַמְדַבֶּרֶת אֵלֶיךָ וַהֲבֵאתוֹ אֵלַי ׳ וַתַּעֲשִׂי הָרָעוֹת
וַתּוּכָל ׳ וַתִּבְרַח לָךְ מֵהֶם · גַּם אַתְּ תִּשְׁכְּרִי
תְּהִי נַעֲלָמָה · עַד מָתַי תָּלִין בְּקִרְבֵּךְ מ
מַחְשְׁבוֹת אוֹנֵךְ · וַתָּבוֹא עַד שְׁנוֹתָיִךְ · נ
נִמְבְּזָה וְנָמֵס · וַאֲפֵלָה מְנֻדָּח · וְאַתְּ שָׁדוּד
שְׁבִי דוּמָם · לְאֶבֶן דּוּמָם · וַיַּעֲבֹר הָרִנָּה
בַּמַּחֲנֶה · וְכָל אֵלֶּה אֲשֶׁר תִּמְצָא לְשׁוֹן זָכָר
לִנְקֵבָה · אוֹ לְשׁוֹן נְקֵבָה לְזָכָר · כְּמוֹ וַתְּכַל
דָּוִד · אָמְרָה קֹהֶלֶת · אֲשֶׁר אֵין נַעֲשָׂה פִּתְגָם ·
מַעֲשֵׂה הָרָעָה מְהֵרָה · עֲמַל הַכְּסִילִים תְּיַגְּעֶנּוּ
· אֲשֶׁר אֲדַבֵּר דָּבָר וְיֵעָשֶׂה וְלֹא תִמָּשֵׁךְ עוֹד ·
לֹא שֶׁיִּהְיֶה לְשׁוֹן זֶה נוֹפֵל עַל זֶה ׳ אֶלָּא כְּכָל
אחר

petiit. Et fructus meus magis quam argen-
puerb,8 tum eligibile, & sic magis quam aurum eli-
gibile: Et iniquitas non inuenta in labiis ei⁹
Mich.,2 terribilitas, id est, idololatria tua seduxit te.
ierem 4 Et clamor in gẽtib⁹ auditus est. & perdet cor
ecclesi.7 donum. Quod sicut ipse nõ fuit, & afferens
munus quod fiet ex his, fiet opus. Et de serui-
tio duro ꝙ seruitũ est in te. Sternetur tinea
Isaie 14 & cooperiens te vermis Loquens ad te addu
Ierem.3. ces ipsũ ad me, & fecisti mala & potuisti: Et
exercuisti tibi ex ipsis, & tu inebriaberis
eris abscondita, vsque quo morabitur in
medio tui cogitatones iniquitatis tuę. & vi
uiuisti vsque annos tuos. Neglecta liquefa-
Isaie. 7 ctus. & caligo inpulsa. Et tu prędatus Sede
Isaie 47 tacitus. Ad petram tantum. Et transiuit
clamor in castris. Omnia ista quæ inue-
nies lingua masculi pro fœmina, Vel lin-
guę fœminæ pro masculo. & finiuit Da-
ecclesi 1 uid Dixit Ecclesiastes. Quod non facta
ecclesi 8 res. Negocium maliciæ velox. Labor stulti
ecclesi 10 faciet laborare ipsum. Quia loquar ver-
bũ & fiet & nõ protrahetur vltra. nam quod
ezchi.12 sit lĩgua ista cadens super istã, Sed in singulis

eorum verbum abſconditum cadit,& innititur ſcriptura ſupra intelligentem,in eſſe rem ipſam cadentem cõmemoratam in facto,vel intellecta ex ipſis, ſicut quod dicit in paſuk, Non iugules ſupra fermentatum ſanguinem ſacrificii mei,vult dicere,Non iugulabis ſacrificium,& non ſparges ſanguinẽ eius ſupra fermentatum,Et apprehendit ſcriptura viã breuẽ, quia ſic via ſcripturę,in locis multis: Et finiuit Dauid,anima Dauid,vel vxor Dauid,& eſt verbũ tranſiens,& ſic dixit, Laborare faciet ipſũ,Supra factũ, acſi dixiſſet labor ſtulti laborare faciet ipſũ, & ſic dixit facta in lĩgua mulieris,q̃a ꝓpter dictionẽ non, dicim9 ꝙ facta,ĩ lĩgua mulieris participiũ ad fœminam,etſi fuiſſet paſſiuũ præteritum ad maſculum,fuiſſet dicens,non factus fuit,quia dictio לא non cadit ſupra præterita, ſicut quod nos ſumus futuri ad declarandum in parte negocii in radice אוי cum adiutorio Dei, & dixit facta lingna mulieris ſupra malũ quod cõmemorauit,quod eſt in lingua mulieris, & expoſitio,quod attulit ancilla tua lingua attulit, cadit ſupra vnum de pueris afferentium munus. Et dixit

exod. 31

2.reg.14
eccle.10

ancilla

אחר מהם דבר נסתר נופל וכמו הכתוב
על המובן בהיות הדבר ההוא הנופל נ
נזכר בענין או מובן ממנו כמו שאמר ב
בפסוק לא תשחט על חמץ דם זבחי ורצה
לומר לא תשחט הזבח ולא הזרוק דמו ע
על החמץ · ואחז המקרא דרך קצרה כי כן
דרך המקראות במקומות הרבה · ותכל
דוד נפש דוד · או אשת דוד והוא פעל י
יוצא · וכן אמר תיגענו · על הענין כאלו
אמר יגיעת הכסיל תיגענו , וכן אמר
נעשת בלשון נקבה · כי מפני מלת אין
נאמר כי נעשת בינוני לנקבה · ואלו היה
נפעל עבר לזכר היה אומר לא נעשה כי
מלת אין לא תפול על העוברים . כמו
שאנו עתידין לבאר בחלק הענין בשרש
אין בע״ה · ואמר נעשת לשון נקבה על ה
הרעה שזכר שהיא לשון נקבה · והפירוש
אשר הביא שפחתך לשון הביא נופל על
אחר מהנערים · המביאים המנחה · ואמר

שפחתך עמון · כי היא עקר ההבאה · כאלו
אמר נער שפחתך ופי׳ כי יהיה נערה · כי
יהיה הדבר הזה · שנערה בתולה ובענין
כנסת ישראל ידבר לשון זכר כנגד העם
ולשון הנקבה כנגד הכנסת והפי׳ אחר ·
ופי׳ אמרה קהלת כעבור שבנה שלמה
בשם קהלת לפי שנקהלה בו החכמה ו
ואמר קהלת שהיא שם לנקבה · לפי
שנפשו המשכלת היא המאספת החכמה
לפיכך אמר אמרה · ופי׳ וארבע עליה לפי
שהחמור כולל הזכר והנקבה המיוחדת
בשמה אתון · לפי׳ אמר עליה לפי ש
שהיתה אתון . וקראה חמור על דרך ב
כלל או לשון עליה לבהמה שהיא לשון
נקבה · והחמור יקרא בהמה : וכן כי
החכל שלמה רעג עד בא השמש הש
תשיבנו לו פי׳ הבגד ואע״פ שזכר ש
שלמה רעג לשון נקבה · לפי שיקרא ש
שלמה ובגד · וכן אשר במותו לא נחיתה
כי

ancilla tua secum, quia ipsa proprietas por-
1,regū25 tationis, ac si dixisset puer ancillę tuæ. Et ex-
positio quia erit puella. quod erit res ista, q̄
puella virgo, & in facto congregationis
Israel loquitur lingua masculini respectu
populi & lingua mulieris respectu congre-
gationis, & totum vnum, & expositio &
dixit ecclesiastes, propterea quod prono-
minauit Selomonem in lingua congrega-
tionis propterea quod congregata in ipso
sapientia, & dixit Coheleth, quod est no-
men mulieris quia anima eius intelligens
ipsa congregans sapientiam propterea dixit
2,reg.19. אחבשה & expositio & equitabo super ipsam,
quia asinus collectiuum est masculi & fœ-
minæ, singularis vnica in nomine suo asina,
propterea dixit super ipsam, ex quo fuit
asina, & vocauit eam asinam via congre-
tionis, vel lingua super ipsam ad bestiam
quæ est lingua mulieris, & asinus vocatur
bestia, & sic quando pignus accipies pan-
num socii tui, vsque occidere solem re-
stitues eum ipsis, expositio vestem, &
licet quod commemorauit שלמות socii
tui in lingua mulieris ex quo vocatur pan-
nus & vestis, & sic quod sicut ipse non fuit,

quia vox est clamor & clamor est vox propterea dixit in lingua masculi, & fœminæ, & sic quia ipse pars tua in vita: quia domus ciuitatum Leuitarum ipsa possessio eorum, sicut quod nos futuri ad declarandum, & sic singula ex ipsis declarabis secundum locum suum. & omnia ipsa certa intelligenti. eccl. 9 leuiti: 25

ET OCTAVVS filius quatuor literarum cum Thau addito in fine eius punctata cum seua, ad ostendendum supra singularem inuentam, cuius actio ad tempus præteritum, & exemplum.

OPERATA ES pe cameſſata, & Hain pathiſſata, & lammed, & thau seuaiſſata, & thau dageſſatum, & si lammed appohal gutturale etiam ipsa erit cum patha, Et capies in manu tua decem panes pictos, id est, tineatos, In multitudine viæ tuæ laborasti, Nonne audiuisti filia mea. 1. regū 11 isaie 57 ruth 1

ET NONVS FILIVS quinque literarum, cum Thau, & Nun

addicis

כי הקול הוא הצעקה . והצעקה הוא ה
הקול לפיכה אמר בלשון זכר ונקבה · וכן
כי הוא חלקך בחיים · כי בתי ערי הלוים
היא אחזתם כמו שאנו עתידים לבאר ;
וכן כל אחד מהם תפרש לפי מקומו ו
וכלם נכוחים למבין ;

והשמינית בת ד׳ אותיות עם
התיו הנוספת ב
בסופה הנקודה בשוא להורות על יחידה
נמצאה · שפעולתה לזמן עבר · ות
והנמשל ;

פעלת הפא קמוצה והעין פתוחה
והלמד והתיו שואים · ש
והתיו דגושה · ואם למד הפעל גרונית
גם היא כפתח · ולקחת בידך עשרה לחם
ונקודים . ברוב דרכך יגעת · הלא שמעת
בתי ;

והתשיעית בת חמש אותיות
עם התיו והנגן

הנוספות להורות על רבות נמצאות ש
שפעלתן לזמן עבר והנמשל פעלתן :
פעלתן ונקראו וקריאתן כמו ם
פעלתם . ומצאנוהו
להורות על הזכרים עמדתן על חרבכם
עשיתן תועבה :

והעשירית בת שלש אותיות
מבלי תוספת ·
הפא נקודה בחלם והעין בקמץ קטון ל
להורות על יחיד נסתר או נמצא או מדבר
בעדו · שפעולתו כזמן הווה והנמשל :
פועל והנח שבין הפא והעין פעם
יכתב ופעם לא יכתב · ום
ופעמים העין בחירק כמו אתה תומיך
גורלי · הנני יוסיף על ימיך · הנני
יוסיף להפליא · ואם למד הפעל גרונית
יהלך נח בקריאה בין העין והלמד פותח
זורע שומע יודע : ופעמים העין בפתח
להקל הקריאה כמו הנוטע אזן הלא ש
ישמע

additis ad ostendendum supra multas inuentas quod actio earum ad tempus præteritum & exemplum operatæ fuistis.

OPERATAE FVISTIS. & punctatio eius & lectio eius, sicut operati fuistis, & inuenimus ipsum ad ostendendum supra masculos, Stetistis super gla-
ezech. 33 dium vestrum. Fecistis abominationem.

ET DECIMVS Filius trium literarum sine additione Pe punctata cum holem, & Hain cum camez paruo ad ostendendum supra singularem absconditum vel inuentum, vel loquentem pro se, cuius actio in tempore præsenti & exemplum.

OPERANS & quieta quæ inter Pe, & Hain interdum scribitur, & interdum non scribitur, & interdum Hain cum hi-
psal. 16 rek, sicut Tu sustentans sortem meam,
isaię. 38, Ecce ego addens ad dies tuos, Ecce ego
isaię 29 addens ad mirari facere. Etsi lammed appohal gutturale nascitur quieta in lectione inter Hain & lammed, Aperiens, Seminans, audiens, Sciens, & interdum Hain cum patha ad leuigandum lectio-
psal. 94 nem, sicut Plantans aurem nonne audiet,

audiet, Extendenti terram super aquas, Et psal,136.
diuidet diuisionem vngulæ, & venit dictio
Periens consiliis, cum patha licet quod
non lammed gutturale, & lectio dictionis
millerah, licet quod affigatur ei dictio parua, vel dictio quæ est millahel, quia quod
si fuerit dictio millahel erit Hain cum
patha paruo, sicut Mensis, obscuritas, radix, Libertas, ramus, & similia ipsis, quæ
sunt nomina verbalia, & assimilatur verbum nomini, & necesse diuidere inter ea,
& separare, sicut & significatum eorum diuisum est. Sed in quietis lammed, quod lammed quæ eis He, quæ est punctata etiam
sic cum segol, quando est millerah conuertetur millahel, in affigi ea dictioni paruæ, vel dictioni quæ est millahel, & quanuis quod est ex ipsis cum sere, non conuertetur in segol, in conuerti ipsam in
millahel, sicut perfecta, Et adhuc quia
non via ad errandũ in ipsis, quia non inueniuntur in quietis lãmed nomina millahel in
pondere participii, propterea veniet millahel in affigi, ipsũ dictioni paruę, vel dictioni,
quæ

יִשְׁמַע · לְרוֹקַע הָאָרֶץ עַל הַמָּיִם · וְשׁוֹסַע
שֶׁסַע פַּרְסָה · וּבָאָה מִלָּה אַחַר עַצוֹת
בְּפַתַח אַעְפִּי שֶׁאֵין הַלָּמֶד גְּרוֹנִית׳וּקְרִיאַת
הַמִּלָּה מִלְרַע אַעְפִּי שֶׁתִּסְמוֹךְ לָהּ מִלָּה ז
זְעִירָא אוֹ מִלָּה שֶׁהִיא מִלְעֵיל לְפִי שֶׁאִם
תִּהְיֶה הַמִּלָּה מִלְעֵיל תִּהְיֶה הָעַיִן בְּפַתַח
קָטָן כְּמוֹ חֹרֶשׁ חֹשֶׁךְ שֹׁרֶשׁ חֹפֶשׁ חֹרֶשׁ
וְהַדּוֹמִים לָהֶם שֶׁהֵם שְׁמוֹת הַפְּעָלִים ו
וְיוֹמֶת הַפֹּעַל לַשֵּׁם׳ וְצָרִיךְ לְהַפְרִישׁ
בֵּינֵיהֶם וּלְהַבְדִּיל כְּמוֹ שֶׁעִנְיָנָם מוּבְדָּל.
אֲבָל בְּנָחֵי הַלָּמֶד שֶׁהַלָּמֶד שֶׁלָּהֶם הֵא ש
שֶׁהוּא נָקוּד גַּם כֵּן בְּסֶגוֹל כְּשֶׁהוּא מִלְרַע
יָשׁוּב מִלְעֵיל כְּהִסָּמְכָם לְמִלָּה זְעִירָא אוֹ
לְמִלָּה שֶׁהִיא מִלְעֵיל· וְאַףעַלְפִּי שֶׁיֵּשׁ מ
מֵהֶם בְּצֵרִי לֹא יָשׁוּב סֶגוֹל בְּשׁוּבוֹ מִלְעֵיל
כְּמוֹ הַשְׁלֵמִים ׳ וְעוֹד כִּי אֵין דֶּרֶךְ לְטָעוֹת
בָּהֶם כִּי לֹא נִמְצָא בְּנָחֵי הַלָּמֶד שְׁמוֹת
מִלְעֵיל בְּמִשְׁקַל הַבֵּינוֹנִי לְפִיכָךְ יָבֹא מ
מִלְעֵיל בְּהִסָּמְכוֹ לְמִלָּה זְעִירָא אוֹ לְמִלָּה
שהיא

אוכל שהיא מלעיל כמו ויחי בנה עיר · בנה
שמר חיז. עשה פלא · עשה חיל · כל רעה צאן ·
אבל וכן שהלמד שלהם אלה שהם נקודים צ
שמר צרי לעולם · וזולתי אחרים נמצאו בסגול.
צרי ס ולא ישוב ס בסגול כשובו מלעיל ויהיה
עשה מלעיל כחסמכו למלה ועירא או למלה
פלא שהיא מלעיל כמו ובורא רע · תנני רופא
קנה לב לה · אבל ובורא חשך מלרע · ואם יהיה
עשה כשלמים מלעיל יהיה מאריך גב כעין
קנה הפעל להעמיד הצרי כמו ואבקש מהם
עשה איש גדר גדר · ומצאנו הא נוספת בכופת
קנה כמו התנור בערה מאפה לפי שהמלה מ
מלעיל נאמר כי הא נוספת ולא לנקבה ·
ועוד כי התנור מצאנוהו כלשון זכר תנור
וכירים יתץ · וכן כשמות לילה · נחלה
מצרים · נחלה עבר על נפשנו · ארצה
מצרים · השערה החרבה · הלוך ונסע ה
הנגבה · בטרם יבא החרסה · מלפני הש
השער התחתונה · ואת מבוא המלך ·

החיצונה

quæ eſt millahel, ſicut & fuit ædificans ci-
uitatem, ædificans parietem, Faciens mi-
rabile, faciens fortitudinem, Omnis paſtor
ouium: & ſic cum lammed quæ eis A-
leph, quæ ſunt punctata cum ſere ſemper
præter pauca, quæ inueniuntur cum Se-
gol & cum ſere non conuertitur in Se-
gol, in conuerti ipſum millahel, & erit
millahel in affigi ipſum dictioni paruæ,
vel dictioni quæ eſt millahel, ſicut Et cre-
ans malum, Ecce ego ſanans te. Sed &
iſaie 45 creans tenebras millerah. Et ſi fuerit in
4.reg.20 perfectis millahel erit maharich etiam ſic
iſaię 45 in hain appohal ad ſtare faciendum ſere,
ſicut, & quæſiui ex ipſis virum ſepientem
ſepem. Et inuenimus he additam in fine
Ezech 22 eius, Sicut clibanus ardens furnarii, quia
dictio millahel dicimus, quod He addita,
& non pro muliere, adhuc quia clibanus
inuenimus ipſum in lingua maſculi: Fur-
nus & fornaces diruetur, & ſic in nomini-
leuitl.1 bus nox, Fluuius AEgipti, Fluuius tran-
pſal. 124 ſiuit ſuper animam noſtram, Terra AE-
geneſ: 12 gipti porta cubiculi. Ire & moueri
iudic, 4 ad meridiem. Antequam veniat ſol. An-
ezec, 48 te portam inferiorem, Et introitus regis
exterior

exterior, Mons Dei Horeb. Et venit Dauid in Nobe. Et Dedane in gladio cadent, & similia ipsis, quæ sunt millahel, & He addita, & venit etiam cum additione Iod sicut habitans rubum. Excidens in altum sepulchrum suum, Sculpens in petra, qui sedet in cœlis. Ligans ad vitem pullum suum. Dimittens oues. Et sic detrahens in abscondito socio suo, Surge refaciens ex puluere tenuem. Habitare facit sterilem domum. Qui facit exaltare ad sedendum. Qui facit humiliare, ad videndum, iod in ipsis addita, & sic in nominibus, Filii asinæ eius, Adoni zedich, Malchizedech.

ezec,5 deut.33 isaię,22 Psal:123 gene,40 zaca.11, Psal.10 psal.113

ET VNDECIMVS filius quinque literarum cum iod & mem additis ad ostẽdendum supra multos masculos absconditos, vel inuentos, vel loquentes pro se, quod actio eorum in tempore præsenti, & exemplificatum.

OPERANTES & si cum affixione auferetur Mem, & relinquetur iod, Lammed Appohal punctata cum Sere, sicut Operantes iniquitatis, Custodientes custodiæ sanctitatis, & deficit Iod

הַחִיצוֹנָה ׳ הַר הָאֱלֹהִים חֹרֵבָה· וַיָּבֹא דָוִד
נֹבֶה· וּרְנָנָה בַּחֶרֶב יִפֹּלוּ· וְהַדּוֹמִים לָהֶם:
שֶׁהֵם מִלְעֵיל הַהֵא נוֹסֶפֶת. וְתָבֹא גַם
בְּתוֹסֶפֶת יוֹד כְּמוֹ שֹׁכְנִי סְנֶה· הַצְּבִי מְרוֹם
קִבְרוֹ חֹקְקִי בַסֶּלַע. הַיּוֹשְׁבִי בַּשָּׁמָיִם·
אֹסְרִי לַגֶּפֶן עִירֹה· עֹזְבִי הַצֹּאן· וְכֵן מל
מְלָשְׁנִי בַסֵּתֶר רֵעֵהוּ· מְקִימִי מֵעָפָר דָּל·
מוֹשִׁיבִי עֲקֶרֶת הַבַּיִת· הַמַּגְבִּיהִי לָשָׁבֶת·
הַמַּשְׁפִּילִי לִרְאוֹת: הַיּוֹד בָּהֶם נוֹסֶפֶת וְכֵן
בַּשֵּׁמוֹת כְּנֵי אֲתוֹנוֹ. אֲדֹנִי צֶדֶק· מַלְכִּי צֶדֶק:

וְהַעַשְׁתֵּי עֶשְׂרֵה בַּת חָמֵשׁ א
אוֹתִיּוֹת עִם הַיּוֹד וה
וְהַמֵּם הַנּוֹסָפוֹת לְחוֹרוֹת עַל רַבִּים זְכָרִים·
נִסְתָּרִים אוֹ נִמְצָאִים ׳ אוֹ מְדַבְּרִים בַּעֲדָם·
שֶׁפְּעֻלָּתָם· בִּזְמַן הַהוֹוֶה וְהַנִּמְשָׁל:

פְּעָלִים וְאִם בְּסָמוּךְ תָּסוּר הַמֵּם
וְהִשָּׁאֵר הַיּוֹד· וְלַמֵּד
הַפֹּעַל נְקוּדָה בְּצֵרֵי· כְּמוֹ פֹּעֲלֵי אָוֶן· ש
שׁוֹמְרֵי מִשְׁמֶרֶת הַקֹּדֶשׁ· וְהָסְרָה הַיּוֹד
מחמכתב

מהמכתב ונשארת כמבטא בפגישת שני
יורין וקורי יי יחליפו כח · וכן כלורי הס
הסחבות · וכלורי מלחים · והיור והמם ש
שתם סימן חרכים פעמים יפילו המם
ותשאר היור בלתי הסמיכות כמו מש
משכימי בבקר · מאחרי בנשף אחרי
לנום · יורדי אל אבני בור · ואל התלוים מ
משרתי אותי · עד אנה תשימון קנצי ל
למלין · השכוני באהלים · עוברי בעמק
הבכא · גמולי מחלב · עתיקי משדים ·
לנביאי מלכם האלהי מקרוב · והולכי
על דרך עתיקי שיחו · והדומים להם · ו
ויתכן שיהיו כלם סמוכים על אותיות ה
השמוש כמו שאנו עתידים לבאר · ב
בשער המלין · אבל מצאנום גם כן בלא
אות השמוש · חלוני שקופים אטומים ·
נטעי נעמנים · אנשי מחוקה על הקיר ·
אנשי בני בליעל · בני שלשים · בני
רבעים · מאנשי התרים · מי המרים
חשתים

de scriptura & relinquitur in prolatione in
isaię 40 concursu duorum iodim. Et sperantes in
domino mutabunt fortitudinem . & sic
ierem 38 veteres scilicet pannos laceratos & veteres
cõsumptos.& Iod & mem quę sunt signum
multorum , interdum cadere fecerunt
mem & relinquitur iod sine affixione si-
isaie 5 cut diluculo surgentes in mane, tardantes
isaie 56 in crepusculum. Diligentes dormire. descé
isaie 14 dentes ad lapides putei. & ad leuitas mi-
nistrantes mihi . Vsque quo ponetis fi-
Ierem.32. nes verbis. Habitantes in tentoriis. Tran
iob 18 seuntes per vallem Sicomori, Ablactati a
psal 84 lacte. Translati ab vberibus. Ad pro-
isaie 28 phetas de cordę suo. Deus de prope,
ezech. 13 Et ambulantes in via translati loquimini,
& similia ipsis, & adaptabitur quod sunt
omnia affixa ad literas seruitii , sicut
3,reg,6, quod nos futuri ad declarandum in
isaie.17 capitulo Aduerbiorum. Sed inuenimus
ea etiam sic sine litera seruitii. Fene-
stræ apertę clausæ. Plantę dulces. ho-
ezchi. 8 mines sculptos in pariete Viri filii Beli-
3,reg,10 al. Filii Belial . Filii tertii. Filii quarti.
numer 5 De viris exploratoribus. Aquæ amaræ.

Bibentes in peluibus vinum. Missio an- hamos 6
gelorum malorum. & sunt quæ veniunt
cum hirek, sicut veniunt cum mem. Sa- 1.paral.51
piens caput capitaneorum, quod est, si-
cut capitanei. Ibi domini Saphon, id est,
aquilonis Omnis Sidonius sicut Sidonii. 4.reg.11
Ad dominos & ad cursores, sicut ad do psal 18
minos, & liberasti me de litibus po- psal.144
puli, sicut populorum. Et sic qui sub- threno 3
iecit populos subtus me, fui risus toti
populo, id est, populis. Et est qui venit
cum patha in ostendere Iod sicut cum
pronomine singulari. Et rumpet fe- Ierem.22
nestras sicut fenestras. Ecce ipsa scripta
in verbis prophetarum sicut propheta-
rum videntium. & recedentes a me in ter-
ra scribentur, sicut recedentes, Et est ad ierem 17
exponendum ipsum quod Iod ad pro-
nomen, vult dicere, recedentes a me & est
locutio prophetæ in verbo dei, sicut repe-
ritur hoc sẽper ĩ verbis prophetarũ, id est,
dictũ prophetę ĩ seipso, vult dicere recedẽtes
a me. & via bona quã ego accipio in ea, &
sicut ipsum non declines a me. Et discoopti isaie.20
fũdamento, Et texentes retia, super omnes isaie 19
plãtas manuũ mearum, cõgregans locustas, ezech. 13 hamos 7
& prin-

חשותים · כמזרקי יין · משלחת מלאכי
רעים . ויש שיבאו החירק כמו שיבאו
עם חמם תחכמוני ראש השלישי שהוא
כמו השלישים . שמת נסיכי צבון · וכל
צידוני כמו צידונים · לכרי ולרצים .
כמו לכרים · ותפלטני · מריבי עמי · כמו
עמים · וכן חרונך עמי תחתי · חייתי
שחוק לכל עמי · ויש שיבאו בפתח ב
בחראות היוד כמו עם כנוי היחיד · וקרע
לו חלוני · כמו חלונים הנם · כתובים על
דברי חוזי · כמו חוזים · וסורי כארץ יכתבו
כמו וסורים · ויש לפרשו שהיוד לכנוי ר״ל
סורים ממני והוא מאמר הנביא כדבר
האל כמו שימצאו זה תמיד בדברי הנ
הנביאים , או היה מאמר הנביא על
עצמו כלומר סורים ממני · וחרה
תסובה אשר אני אוחז כה · וכמוהו
אל תסור ממנו · והשופרי שת · ואורגים
חורי · על כל אצילי ידי · יוצר גובי ;

ושרי

ושלי כישׁשכר. ויש שיבאו עם חמם
לכהת בחסרון היוד בכתיבת ויברא א
אלהים את התנינם הגדולים ׳ שנים
עשר נשאם · צדיקם אתם · וכן כל גוים
שבמקרא וכל לוים חסרי יוד מפני · פ
פגישת שני יודין · לפי שנשתמשו בחם
חרבת · וכן ומשכלת גויה · וגויה לא
השכלי עוד · חסרי יוד הרבים · וכן ויתר
גויי גוי ינחלום · חסר יוד הכנוי מהמכתב
ונשאר במכתא · וכן באלהי גויי הארצות
חסר יוד הרבים - וכן יחרדו האיין חסר יוד
הרבים · וכן תחסר יוד הרבים פעמים
עם הכנויים במו הודיעני נא את דרכך ·
כי אז תצליח את דרכך · כדרכך הינני ·
ויבאני חסדך יי · מאויבי תחכמני מצ
מצותך וכן לא אשכח דברך ׳ וחמסרת
עליו י״ג חסרים בלישנא וכן ומחלבהן ·
מתופפות על לבבהן · וכן והגיתי בכל
פעלך · כי מפני מלת בכל יומת שהוא
לשון

& principes in Isachar. & sunt quę veniunt cum mem solo cum defectu Iod in
genes,1 scriptura.& creauit deus cete grandia.Duodecim patriarchę Iusti vos.Et sic omnes gentes quę in scriptura ,& omnes leuitę deficiunt Iod,propter concursum duorũ Iodí, quia seruiuerunt sibi in ipsis multum. & sic
ezech.36 Orbari facies gentes tuas, & gentes tuas nõ orbabis vltra, adhuc deficit Iod multorum. Et sic & reliquum gentis meæ hereditabunt ipsi, deficit Iod pronominis a scriptura, & relinquitur in prolatione, & sic Sicut Dii gentium terrarum , deficit Iod multorum, & sic & contremiscent insulę,deficit Iod multorum & sic deficiet iod multis
ezech.26 vicib⁹ cũ pronominibus,sicut scire me fac nũc viá tuam. Quia tunc prosperabis viam
exod,33. tuã. In via tua viuifica me, & veniat mi-
iosue.1 hi misericordia tua domine.Supra ĩimicos
psal. 119 meos prudentem me facies mandato tuo
psal.119 Et sic nõ obliuiscar verbi tui. Et Massoreth super ipsum tresdecim deficientia in lingua, & sic & de pinguedinibus earum.
Gen.1. Pulsantes super corda sua, & sic Et me-
Naum 2 ditabitur in omni opere tuo, quia pro-
psal. 77, pter dictionẽ in omni assimilatur quod est

lingua multorum. & sunt quę veniunt Iod & mem pluralificatum a dictione quę est in lingua mulieris, sicut ab anno anni, triticum & ordeum tritica & ordea, Laterabimus lateres, mensura floris farinæ. Tres mensuræ. Angulus, porta angulorum, Verbum sociabo vos cum verbis. Spica, sicut colligens spicas. Manipulus, manipulantes manipulos. Columba, oculi eius sicut columbarum. Timor, super ipsum timores. Quercus, quercus, formica formicæ, apis, apes, Struthio, struthiones. Ficus fici. & sic in verbo, & quia nos persumantes operi cœlorum, quod est dictum mulierum. & sunt quæ veniunt Iod & mem ad congregationem duorum tantum, & ostensio in punctari ipsum: sicut duo, cœli, aquæ, alæ, manus, oculi, facies, pedes, molæ & sine ipsis. & si dicit in plus quam duo, non dicit nisi supra paria siue iugata, Sicut Quatuor pedes, Quatuor alæ, Septem oculi, pedes alę, manus oculi quę sunt iugata

genes, 11
iob. 16
isaię, 17
Gene 37
cantic 5
iob 20
iere, 44

לְשׁוֹן רַבִּים · וְיֵשׁ שֶׁיָּבֹאוּ הַיּוֹר וְהַמַּיִם מ
מְקוּבָּץ מִמִּלָּה שֶׁהִיא בִּלְשׁוֹן נְקֵבָה כְּמוֹ
מִן שָׁנָה שָׁנִים · הִטָּה וּשְׂעוֹרָה חִטִּים
וּשְׂעוֹרִים · לְבֵנָה נִלְבְּנָה לְבֵנִים · סְאָה
סֹלֶת שָׁלֹשׁ סְאִים · פִּנָּה שַׁעַר הַפִּנִּים ·
מִלָּה אַחְוִיָּתִי עֲלֵיכֶם כְּמִלִּים · שִׁבֹּלֶת
כִּמְלַקֵּט שִׁבֳּלִים · אֲלֻמָּה מְאַלְּמִים
אֲלֻמִּים · יוֹנָה עֵינָיו כְּיוֹנִים · אֵימָה עָלָיו
אֵימִים : אֵילָה אֵילִים · נְמָלָה נְמָלִים · ד
דְּבֹרָה דְּבֹרִים יַעֲנָה יְעֵנִים · דְּבֵלָה דְּבֵלִים ·
וְכֵן כַּפֹּעַל · וְכִי אֲנַחְנוּ מְקַטְּרִים לִמְלֶאכֶת
הַשָּׁמַיִם שֶׁהוּא מַאֲמַר נָשִׁים · וְיֵשׁ שֶׁיָּבֹאוּ
הַיּוֹר וְהַמַּיִם לְקִבּוּץ הַשְּׁנַיִם לְבַד · וְהָרְאָיָה
כְּהִתְנַקְרוֹ כְּמוֹ שְׁנַיִם שָׁמַיִם · מַיִם · כְּנָפַיִם
יָדַיִם · עֵינַיִם · אַפַּיִם · רַגְלַיִם · רֵחַיִם · ז
וְהַדּוּמִים לָהֶם · וְאִם יֹאמַר בְּיוֹתֵר מ
מִשְּׁנַיִם לֹא יֹאמַר אֶלָּא עַל הַזּוּגוֹת · כְּמוֹ
אַרְבַּע רַגְלַיִם · אַרְבַּע כְּנָפַיִם · שִׁבְעָה ענ
עֵינַיִם · רַגְלַיִם · כְּנָפַיִם · יָדַיִם · עֵינַיִם · הֵם

זוּגוֹת · וְיֵשׁ שֶׁיָּבֹאוּ הַתִּוֹּר וְחַמֵּם עִם הַס
הַסְּמִיכוּת כְּמוֹ טוּרִים אֶבֶן · אֲמָרִים א
אֱמֶת · סִיגִים כֶּסֶף חַיִּל · אֵילִים צֶמֶר · ש
שְׁנֵי טוּרִים רִמּוֹנִים · לְאֲדִירִים עִם ·
כִּמְצַלְתַּיִם נְחֹשֶׁת · וַיָּצַר כִּכָּרִים כֶּסֶף
וְחַדּוּמִים לָחֶם · וּבְכִכְּרִים כֶּסֶף יֵשׁ כּוֹ
סִימָן אֶחָד לַסְּמִיכוּת · שְׁוָא חַטָּף כִּי זוּלָתִי
הַסְּמִיכוּת יֵאָמֵר כִּכָּרִים כְּקָמֶץ חַטָּף כְּמוֹ
חוֹאֵל וְקַח כִּכָּרִים · וּכְדֹרָה חֲזַת חוּא
סְמִיכוּת שְׁנֵים עָשָׂר · שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה כֶּסֶף
שְׁתֵּים סְמוּכִים עִם הַתִּוֹּר וְחַמֵּם · וְיֵשׁ ת
כָּהֶם אוֹת לַסְּמִיכוּת צֵרֵי הַנּוּן וְחַתִּיר כְּמוֹ
שְׁנֵי עָשָׂר · שְׁתֵּי עֶשְׂרֵה ׃ וְיִתָּכֵן שֶׁיִּהְיֶה
חָסֵר הַנִּסְמָךְ כְּאֵלֶּה אֲשֶׁר זָכַרְנוּ סְמוּכִים
עִם חַמֵּם וּמִשְׁפָּטָם אֲמָרִים אִמְרֵי אֱמֶת ׃
טוּרִים טוּרֵי אֶבֶן . וְכֵן כֻּלָּם · סְאִים סְאֵי
קֶמַח · וְכֵן אֶת קוֹל הָרָצִין חָעֵם · הָרָצִין
רָצֵי חָעֵם · וְכֵן כִּשְׁנַיִם עוֹד עִם חַמֵּם ב
בִּסְמִיכוּת מַיִם · מֵי בִּרְכַּיִם · וּמַיִם לַחַץ
מים

iugata. & sunt quæ veniunt Iod mem
cum affixione sicut ordines lapidis, ver-
exod.28 ba veritatis, Scoriæ argenti fuerunt. A-
ezech.22 rietes lanæ, duo ordines malorum granato-
4.reg.3 rum. Ad magnificos populi, in Cymbalis
3.regū 7 æris. Figurauit duo talenta argenti, & si-
paral:15, milia ipsis, & in duobus talentis argē-
4.reg.5 ti est in eo signum vnum ad affixionē
Seua ipsius Chaph, quia sine affixione
diceretur duo talenta cum Camez in
Chaph, sicut velis & cape duo talenta. Et
in via ista est affixio duodecim, duodecim
argenti quæ sunt affixa cum Iod & Mem.
Et est in eis signum affixionis Sere nun,
& Thau sicut duodecim duodecim. Et
adaptabitur quod sit deficiens affixum
in his quæ commemorauimus affixa
cum mem, & iudicium eorum, verba,
verba veritatis. Ordines, ordines lapi-
dis & sic omnia ipsa, mensuræ men-
genes 12 suræ, farinæ, & sic, Vox cursorum
populi, cursores, cursores populi, & sic
ezec. 47 in duobus adhuc cum Mem in affixione,
3.regū.22 aquarum: aquæ genuum. & aquę angustiæ
aquæ

aquæ,aquæ anguſtiæ. & ſunt in quibus venit
nun in loco mem multorum, Ad delendum 2,reg,14
reges,tritica & ordea. vocẽ curſorum: Et 2,reg,11,
Hieruſalem ruinæ erit, Non credet in vita, ierem.10.
contremiſcent inſulæ. Et ſuper eã genufle- Iob 24
ctant extranei, Omnes portæ eius ſiue ciui- ezchi. 26
tates eius deſolatæ. Ad Aſtoreth deum
Sidoniorum, ad finem dierum. Et ſic iob 15
omnia verba, & verba, cum mem & nun Thren 1
Et ſunt quæ veniunt Iod & mem in lin- daueli 2
gua decoris in ſingulari, domini durus, &
ſic vir domini terræ, Domini montis ſa- Iſaie 19
mariæ, & ſic cum pronomine, Si domini geneſ 42
eius dederit ei vxorem. & ſic cum o- 1,regũ.16
mnibus pronominibus præter loquentem exod. 21
pro ſe, vt non miſceatur cum nomine ho-
norato. Sed in plurali dicet ſic, Ecce nunc
domini mei, & eſt differentia in puncta-
tione quia, אדני quod eſt lingua multorum
cum pronomine loquentis eſt cum patha,
ſi nõ cum paſek,& reperitur cum Zacheph
camez in verbo Gedehon, & eſt lingua
multorum cum pronomine loquentis, quia
non erat ſciens adhuc Gelehon,quod erat
angelus, Et dixit, Obſecro domine in quo Iudic: 6
ſaluũ

אושיע את ישראל · ואמר לשון רבים ל
לתפארת · וזה לבדו הוא שבא כן ב
בלשון רבים בבנוי המדבר ליחיד ·
ואלני שהוא שם הנכבד נקוד בקמץ · וכן
בלשון תפארת ולקח בעליו · כי בעליך
עשיך ולא אמר איה אלוה עושי · ישמח
ישראל בעושיו · בורא השמים ונוטיהם ·
אלהים קדושים הוא · ויבא גם כן בלא
תפארת ליחיד בספל אדירים · פר בן
בקר תמימים · ויש לפרש כי בספל א
אדירים סמוך לאדירים · רוצה לומר
ספל הראוי לשתות בו גדולים · ואדירים;
ותמימים רוצה לומר שהפר והבקר היה
שלמים ותמימים · ורז"ל פירשו כי אמר
תמימים לפי שקרבנו ראש חדש בשני
פרים כמו שכתוב בתורה ואמר יחזקאל
פר להורות שאם לא מצא שנים יביא א
אחד;

והשתים

--עשר בת
ד אותיות
עם ההא

cum ... addita, vel Thau ad ostendendum super singularem occultam, vel inuentam, vel loquētem pro se quod actio eius in tempore præsenti & exemplificatum.
OPERANTES vel operans, & totum ipsum segol, & si cum pasek Hain cum camez, & in muro ipsa habitans. Et terra in æternum permanet. Et iam veniunt ex ipsis cum pasek sine camez. Tabernaculum Dauid cadens. Et fuit ei in nutricem, Et soror eius quæ regnabat, & si lammed Appohal gutturale erit pathissatum totum. Et omnis mulier sciens virum, Et diuidens diuisionem, Fugiens tota ciuitas. Et Sara audiens, & venit, a facie Sara dominæ meæ ego fugiens, patha totum ipsum, licet quod est finis pasuk, & additur in eo iod. Non læteris inimica mea mihi. Amans ad triturandum, quia sunt millahel, dicemus quod Iod addita, & si fuisset ad pronomen fuisset accentus in Thau. Et adhuc quia in amans ad triturandum non est in eo significatum ad pronomen, Sed inimica mea mihi, est in eo significatum ad pronomen, quanuis

Iosue.2
eccle.1
hamos 9
ruth 4
1 paral 7
leuit. 11
ierem. 4
gene, 16
Mich. 7,
Osee. 10

עִם הַהֵא הַנּוֹסֶפֶת אוֹ הַתָּיו לְהוֹרוֹת עַל י
יְחִידָה נִסְתֶּרֶת אוֹ נִמְצֵאת אוֹ מְדַבֶּרֶת מִן
כָּעֵרָה שֶׁפְּעוּלָּתָהּ כִּזְמַן הוֹוֶה וְהַנִּמְשָׁל:

פְּעֻלָּה אוֹ פְּעֻלֶּת וְכֻלּוֹ סְגוֹל וְאִם כ
כְּהֶפְסֵק הָעַיִן בְּקָמֵץ · וּב
וּבַחוֹמָה הִיא יוֹשָׁבֶת׳ וְהָאָרֶץ לְעוֹלָם
עוֹמָדֶה. וּבְכָר בָּאוּ מֵהֶם כְּהֶפְסֵק בִּלְתִּי
קָמֵץ אֶת סֻכַּת דָּוִד הַנּוֹפֶלֶת׳ וַתְּהִי לוֹ
לְאוֹמֶנֶת וַאֲחוֹתוֹ הַמּוֹלֶכֶת׳ וְאִם לָמֵד
הַפֹּעַל גְרוֹנִית יִהְיֶה פָּתוּחַ כֻּלּוֹ וְכָל אִשָּׁה
יוֹדַעַת אִישׁ · וְשׁוֹסַעַת שֶׁסַע׳ בּוֹרַחַת כָּל
הָעִיר · וְשָׂרָה שׁוֹמַעַת · וּבָא מִפְּנֵי שָׂרַי ג
גְבִרְתִּי אָנֹכִי בֹּרַחַת: פָּתַח כֻּלּוֹ · אַפְעַלְפִּי
שֶׁהוּא כּוֹת פָּסוּק׳ וְנוֹסְפָה בוֹ יוֹד אֶל ה
תְּשׁוֹמְמִי אֹיַבְתִּי לִי׳ אַהַבְתִּי לִדְרוֹשׁ לְפִי ש
שֶׁהֵם מִלְּעֵיל· נֶאֱמַר כִּי הַיּוֹד נוֹסֶפֶת
וְאִלּוּ הָיָה לְכִנּוּי הָיָה הַטַּעַם בַּתָּיו. וְעוֹד
כִּי בְּאַהֲבָתִי לִדְרוֹשׁ אֵין בּוֹ עִנְיַן לְכִנּוּי ·
אֲבָל אוֹיַבְתִּי לִי יֵשׁ בּוֹ עִנְיַן לְכִנּוּי

אפעלפי

אַפְּעַלְפִּי שֶׁהִיא מִלְעֵיל מִפְּנֵי לִי· שֶׁהִיא
סְמוּכָה לְמִלָּה וַעֲיָרָה וְאַעַפִּי שֶׁאֵינָהּ נו
נוֹפֶלֶת עָלֶיהָ כִּי הִיא כִּשְׁנֵי פַּשְׁטִין וְכֵן ו
וְהִרְאָה אוֹיַבְתִּי כִּשְׁנֵי פַּשְׁטִין· וְאֵינָהּ סמ
סְמוּכָה לְמִלָּה וַעֲיָרָא·וּבָאָה הַנְּקֵבָה בְּצֵרֵי
עַל הֵרֵה הַיָּחִיד· וְלֹא יָרְאָה כֹּגְרָה יְהוּדָה
אֲחוֹתָהּ· נוֹטֵרָה אֶת הַכְּרָמִים· בְּצֵירֵי
יוֹלֵדָה· אוֹסֶפֶת הַצּוֹלֵעַ· וְלַהַב אֵשׁ אֹכֵלָה·
מִי יָגוּר לָנוּ אֵשׁ אֹכֵלָה· וְהָיְתָה אַרְצָה ל
לְזֶוֶפֶת כֹּעֵרָה· וְנֶפֶשׁ שׁוֹקֵקָה· מִשְׁפָּטָם
בְּשֵׁוָא כּוֹגְרָה נוֹטְרָה כְּמוֹ הוֹלְכָה הִיא ש
שֹׁפְטָה אֶת יִשְׂרָאֵל· אֵשׁ אֹכְלָה הוּא· ה
הָאֹמְרָה בִּלְבָבָהּ. הַבֹּטְחָה בְּאוֹצְרוֹתֶיהָ.
אוֹ יִהְיוּ כֹּגֵרָה נוֹטֵרָה יוֹלֵדָה· צוֹלֵעָה· א
אֹכֵלָה כֹּעֵרָה תֹּאַר בְּמִשְׁקַל שׁוֹמֵמָה·
שֶׁכֻּלָּם בְּצֵרֵי· שׁוֹמֵם שׁוֹמֵמִים· ש
שׁוֹמֵמָה שׁוֹמֵמוֹת·וְכֵן עֲלָמוֹת תּוֹפֵפוֹת:

וְהַשָּׁלֹשׁ---עֶשְׂרֵה כַּת חָמֵשׁ א
אוֹתִיּוֹת עִם הַתָּו. ות
והתיו

quamuis quod est Millahel, propter mihi, quæ est dictio parua, Et licet quod non est cadens super ipsam, quia est cum duobus Pastin, Et sic, & videbit inimica mea, cum duobus Pastin
mich 7 & non ipsa affixa ad dictionem par-
lerem 5 uam, & venit mulier cum fere, ad viam singularis. Et non timuit preuaricatrix Iuda soror eius, Custodiens vi-
nęas. Sicut dolores parturiētis. Colligā clau
Canti 1 dicantem, & flammam ignis deuorare,
isaie, 21 Quis habitabit nobis ignem deuoran-
mich. 24. tem. Et erit terra in picem ardentem,
isaię 33 & animā desiderans, sicut iudicium eorum, cum seua. Preuaricatrix, custodiens. Ambu-
isaie. 24 lās ipsa, præuaricatrix, Iudicās Israel, Ignis
isaiæ. 29 ardens est, Quæ dicit in corde suo,
iudic. 4 Sperans in Thesauris suis, vel erunt Custodiens, pariens, Claudicans, comedens, Ardens, Adiectiuum in pōdere de-
ierc. 49 solata. Quia omnia cum fere, desolans, desolantes, desolata desolatæ, & sic vir-
psal. 61 gines timpanizantes.

ET TERTIVS DECIMVS Filius quinque literarum Cum Vau,

G. & thau

& thau additis ad ostendendum supra multas, absentes vel inuentas vel loquentes pro se, quod actio earum in tempore pręsenti & exemplificatum.

OPERANTES & Vau & Thau quæ sunt Signum multarum veniunt vicibus ex dictione quæ est in lingua masculi, sicut ex Patre patres, Altare altaria, Tabernaculum tabernacula, Campus campi, Primogenitus primogeniti, Locus loca, & similia ipsis.
ET QVATVOR decimus Filius trium literarum Pe punctata cum Camez magno & Hain cum Surek, ad ostendendum supra singularem absentem vel vel loquentem pro se, quod Actio eius facta in tempore præsenti, & exemplificatum.
OPERATVS & quieta quę inter Hain, & lāmed interdum scribetur & interdum non scribetur, & si lammed appohal gutturale, sicut plantatus, missus Superfluus in nasci quietā in lectione inter hain & lāmed, & si cū Samech pūctabitur pe cū seua sicut

והתיו הנוספות להורות על רבות נסתרות
או נמצאות · או מדברות בעדן שפעלתן
בזמן הוה והנמשל:

פעולות והגו והתיו שהיא סימן
הרבות יבאו פעמים מ
ממלת שהיא. בלשון זכר כמו מן אב א
אבות · מזבח מזבחות · משכן משכנות
שנה שנות בכור בכורות · מקום מק
מקומות . והדומים להם:

והארבע עשרה בת שלש א
אותיות הפא נקודת
בקמץ גדול והעין בשורק להורות ע
על יחיד נסתר או נמצא או מדבר בעדו
שפעלתה עשויה בזמן הוה והנמשל:

פעול והנה שבין העין והלמד
פעם יכתב ופעם לא יכתב
ואם למד הפעל גרונית כמו נטוע שלוח
כרוח · בחולם נח בקריאת בין העין ות
והלמד · ואם בסמוך תנקד הפא בשוא

כמו

כְּמוֹ כִּי בָּרוּךְ יְיָ׳ וְעוֹם יְיָ יִפֹּל שָׁם ׳
נִבְזֶה לְהִיוֹת׳ וְאִם פֵּא הַפֹּעַל גְּרוֹנִית.
חַפֵּא כְּשְׁוָא וּפָתַח כְּמוֹ חֲבוֹר עֲצַבִּים׳ אוֹ
כְּשְׁוָא וְסֶגוֹל כְּמוֹ עֱרוֹךְ מִלְחָמָה׳ אֲבָל
תָּפוּשׂ זָהָב וָכֶסֶת׳ חָגוּר כְּלֵי מִלְחָמָה׳ ח
הֶגוּר אֵפוֹד בַּד׳ שְׁתֵּם קְמוּצִים אֵינָם סמ
סְמוּכִים כַּאֲשֶׁר יִרְמֶה הָעִנְיָן אֶלָּא יֶחְסַר
בֵּית הַשִּׁמּוּשׁ׳ וּמִשְׁפָּטָם תָּפוּשׂ בְּזָהָב ו
וָכֶסֶת׳ חָגוּר בִּכְלֵי מִלְחָמָה. חָגוּר בְּאֵפוֹד
בַּד. וְעַל זֶה הַדֶּרֶךְ לָבוּשׁ בַּדִּים׳ לָבוּשׁ
הַבַּדִּים׳ לָבוּשׁ שָׁנִים׳ קָרוּעַ כֻּתָּנְתּוֹ׳

וְהַחֲמִישִׁי

עֶשְׂרֵה בַּת חָמֵשׁ א
אוֹתִיּוֹת עִם הַיּוֹד וה
וְהֵמָּם הַנּוֹסָפוֹת לְחוֹרוֹת עַל רַבִּים נמ
נִמְצָאִים אוֹ נִסְתָּרִים אוֹ מְדַבְּרִים כְּעִנְיָם
שֶׁפְּעוּלָּתָם עֲשׂוּיָה בִּזְמַן הוֹוֶה וְהַנִּמְשָׁל:

פְּעוּלִים

וְאִם בְּסָמוּךְ תָּסוּר ה
הַמֵּם וְתִשָּׁאֵר הַיּוֹד
וְהַלָּמֶד הַפֹּעַל נְקוּדָה בְּצֵרֵי כְּמוֹ גְּאוּלֵי יְיָ

gene .25. ſicut Veni Benedicte domini, Iratus Do-
puerb.22 mini cadet ibi, Concauus tabularum
exod,27. Et ſi pe appohal gutturale pe cum ſe-
oſeę 4 ua & patha, ſicut aſſociatus idolis, vel
ioelis,2 haba,2 cum ſeua & ſegol, ſicut ordinatus belli
iudic: 18 Sed apprehenſus auro & argento. Ac-
1,regũ.2 cinctus inſtrumentis belli, indutus Ephod
lini, quæ ſunt Cameſſata, non ipſa affixa
ſicut videtur ſignificatum, Sed deficit beth
ſeruitii, & iudicium eorum apprehenſus
daniel 9 in auro & argento, accinctus cum in-
puer,31 ſtrumentis belli, accinctus cum ephod
2,reg,15, lini, & ad iſtam viam, indutus veſtibus,
indutus veſtibus lini, indutus coccino, laceratus tunica ſua.

ET QVINTVS decimus Filius quinque literarum cum iod & mem additis ad oſtendendum ſupra multos inuentos vel occultos, vel loquentes pro ſe, quod actio eorum facta in tempore pręſenti & exemplificatum.

OPERATI & ſi cũ affixione auferetur mẽ & relinquetur Iod & lammed appohal punctata cũ ſere, ſicut redempti domini.

ET SEXTVS decimus Filius quatuor literarum cum He addita in fine eius, ad ostendendum supra singularem absconditam, vel inuentam, loquentem pro se, quod actio eius facta in tempore pręsenti & exemplificatum.

OPFRATA & lammed appohal Camessata, & si cum affixione conuertetur He in Thau & lammed appohal cum Patha, sicut via omnis he mulieris quod conuertatur in Thau in affixione, sicut & dolore affecta spiritu, & inebriata & non isaie. 54
de vino. & deficit affixum, & expositio, & inebriata tribulationibus, & non de isaie 15
vino, vel venit sine affixione cum Thau & patha lammed appohal, sicut quod inuenimus etiam sic in verbis & in nominibus quod venit thau sine affixione sicut multum habitauit ipsa anima mea, multum affiixerunt me a pueritia mea, multum di- psal. 120
tabis ipsam, principi cantorum supra so- psal 116
nũ Dauid. supra Mahalath quę est species psal. 65.
soni ad affligendũ plaga sine cessatione, Sapi eccl. 2
entia & sciẽtia. multitudinẽ ego video, labiũ 4. reg. 4
quod nõ noui audiã, postis quadratus, si de- psal. 18.
dero sõnũ oculis meis, sicut lęticia in messe Psal 132.
isaię 9

placentula

והשש - עשרה בה ד' אותיות עם
ההא הנוספת בסופה ל
להורות על יחידה נסתרת או נמצאת או
מדברת כערה שפעולתה עשויה בזמן
הווה והנמשל:

פעולה ולמד הפעל קמוצה ואם
בסמוך תהפך ההא בתיו
ולמד הפעל בפתח כדרך כל הא נקבה
שיתהפך תיו בסמיכות כמו ועצובת ר
וח · ושכורת ולא מיין ויחסר הנסמך
ופי ושכורת הצרות ולא מיין · או בא
כן בלתי סמיכות בתיו · ופתח למד ה
הפעל כמו שמצאנו גם כן בפעלים וב
ובשמות שתבא התיו שלא בסמיכות ב
כמו רבת שבעה לה נפשי · רבת צררוני
מנעורי רבת העשרנה · למנצח על נגינת
לדוד · על מחלת לענות · מכת בלתי
סרה · חכמת ודעת · שפעת אני רואה.
שפת לא ידעתי אשמע · מזוזת רבועת ·
אם אתן שנת לעיני · כשמחת בקציר ·

חַלַּת מַצָּה אַחַת · חֲמַת לְמוֹ קִרְיַת חָנָה
דָוִד · אַל תִּתֵּן לְחַיַּת נֶפֶשׁ תּוֹרֶךָ · אַל ת
תִּתְּנִי פוּגַת לָךְ · עֶגְלַת שְׁלִישִׁיָּה · אַת
גִּילַת וְרַנֵּן · וְתוֹעֲבַת לְאָדָם לֵץ · וְעַל
טַהֲרַת לְכָל קֹדֶשׁ וּבָאוּ בְּקֹמֶץ עִם חֶתְיוֹ
חָבָה לָנוּ עֶזְרַת מִצָּר · עָזִי וְזִמְרַת יָהּ ·
אֵיךְ לֹא עֻזְּבָה עִיר תְּהִלַּת · אַת נַחֲלַת
שָׁפְרָה עָלָי · עַל כֵּן יִתְרַת עָשָׂה · וַיְהִי
מִמָּחֳרָת · וּבִסְמִיכוּת בְּקֹמֶץ · מְנָת
שׁוּעָלִים יִהְיוּ · מְנָת חֶמְלָה מִן רְכוּשׁוֹ
וְכֵן כָּל מְנָת · וּלְמִקְצַת תְּמִימִים · וּמִקְצָת
יָמִים עֲשָׂרָה · וּמִקְצָת כְּלֵי בֵית הָאֱלֹהִים ·
וּבָא עִם חָטָא בִּסְמִיכוּת סְאַת סֹלֶת · ב
כְּאֵפָה שְׂעוֹרִים · וַיִּשְׁפּוֹךְ עָלָיו חֲמַת אַפּוֹ
וְאַסְפּוּ אֲסֵפַת אַסִּיר עַל בּוֹר · טַלְטֵלָה
גָבֶר · וְעַנְוַת צֶדֶק · עֶרְיַת בֹּשֶׁת · אַשְׁרַת
כָּל עֵץ · אֶת צָרַת הָעָם · מַחֲלַת לֵב ׃ ו
וְיִתְבֵּן לִהְיוֹת מַחֲלַת מִפְּעָלָה . לֹא שֶׁתִּהְיֶה
שָׁם · וּפְעָמִים נוֹסֶפֶת כּוֹ יוֹד גְּנֻבְתִי יוֹם ·
וגנבתי

leuit. 8 placentula azima vna, toxicum ipsis:
isaię 29 Ciuitas quieuit Dauid. Non des bestiæ
psal. 74 animam turturis tuæ, Non dabis requi-
Thren 2 em tibi, Vitula tertiata, id est, trium
iere 48 annorum, etiam exultatio & cantus. Et
isaię 33 abominatio hominis derisoris. & supra
puer, 24 mundiciem. ad omnem sanctitatem. Et
1. paral 23 veniunt cum Camez cum Thau, Da no-
psal. 70 bis auxilium de tribulatione, fortitudo mea
exod. 15 & cãticum dominus; quomodo nõ reli-
psal. 16 cta ciuitas laudis, etiã hereditas pulchra
isaie 15 super me, propterea excellentiã fecit, Et
1, reg, 11 fuit in crastinum, & cũ affixione cũ camez,
pars vulpiũ erunt, pars regis de substãtia
Psal, 63 sua. & sic omnis pars, & pars dierum, &
2, regũ 7 Pars dierum decem, & pars vasorũ dom⁹
ruth 2. dei. & venit cũ he in affixione: Mẽsura fa-
isaie 42: rinę, sicut mẽsura ordei, & fudit super eũ
isaę. 24 irã furoris sui. Et cõgregabuntur cõgrega-
saię 22 tiõ: carcerati supra puteũ, Cõmotio viri. Et
psal. 45 humanitas iusticię. Reuelatio verecũdię. Lu
Mich. 1. cus omnis arboris. Viaticum populi. Infir-
deut. 7 mitas cordis. Et adaptabitur ad esse infir-
iudic 7 11 mitas. Mahaphila, id est, participium, &
puer. 13 non quod sit nomen: & interdum ad-
gene, 31 dita in eo Iod. Furto subtracta die;
& furto

Et furto, ſubtracta nocte, & ſi fuiſſet, Iod pronominis fuiſſet Beth cameſſata, & ſic in adiectiuo quod eſt ad ſimilitudinem Pahul plena iudicio Iod additum.

ET SEPTIMVSDECIMVS filius quinque literarum cum Vau & Thau additis ad oſtendendum ſupra multas abſconditas vel inuentas, vel loquentes pro ſe, quod actio earum facta in tempore pręſenti & exemplificatum. Operatæ.

ET OCTAVVSDECIMVS Filius trium literarum, ſine additione, & eſt ad tres facies, Pe punctata cum Camez magno, vel cum Seua, & Hain cum Holem, vel pe punctata cum Seua & Hain cum patha magno, & exemplificatum.

OPERARI, vel Operari quieta quæ inter Hain & Lammed interdum ſcribitur, & interdum non ſcribitur, vel OPERARI.

Pahol

ויגנבתי לילה : ואלו היתה היוד לבנוי
היתה הבית קמוצה · וכן כתאר שהוא ב
בדמות פעול · מלאתי משפט ; היוד
נוספת ;

והשבע — עשרה בת חמש א
אותיות עם ההו והתיו
הנוספות להורות על רבות נסתרות או
נמצאות או מדברות כען שפעולתן ע
עשויה בזמן הוה והנמשל פעולות :

והשמנה — עשרה בת שלש א
אותיות מבלי ת
תוספת והיא על שלשה פנים ; הפא
נקודה בקמץ גדול או בשוא והעין בח
בחלם או הפא נקודה בשוא והעין ב
בפתח גדול והנמשל ;

פעל או פעול · והנה שבין העין
והלמד פעם יכתב ופעם ל
לא יכתב ; או **פעל** ·

פָּעֹל כְּמוֹ זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת׃
כִּי אִם שָׁמוֹר תִּשְׁמְרוּן ׃ ו
וּבָחֹר אוֹתוֹ מִכָּל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל ׃ עָנוֹשׁ
יֵעָנֵשׁ ׃ שָׁמֹעַ בֵּין אֲחֵיכֶם ׃ וְיֵשׁ אוֹמְרִים
כִּי זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת צִוּוּי ׃ וְכֵן תַּמּוּהַ
אֲשׁוּרַיִ׳ שָׁמוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת ׃ שָׁמוֹר
אֶת חֹדֶשׁ הָאָבִיב ׃ הָלֹךְ וְקָרָאתָ ׃ וְאֶפְשַׁר
שֶׁיִּהְיֶה מָקוֹר גַּם כֵּן׃ **פַּעֵל** וַיֵּלֶךְ
הָלֹךְ וְגָדֵל ׃ וְכֵן וּבַשֵּׁל מְבַשֵּׁל.
אוֹ יִהְיֶה כָּל אֶחָד מֵהֶם שֵׁם תֹּאַר׃
פְּעוֹל גַּם עֲנוֹשׁ לַצַּדִּיק לֹא טוֹב ׃
הִנֵּה שְׁמוֹעַ מִזֶּבַח טוֹב ׃ ע
עֲמוֹד פֶּתַח הָאֹהֶל ׃ וּבְמָקֹת יָשׁוּב הַחֹלֶם
לְקָמֵץ חָטְפוּ לִפְנֵי מִלָּה־מֶלֶךְ ׃ כִּי טוֹב
אֲמָר־לְךָ׃ עֲלֵה הֵנָּה׳ בַּעֲנֹשׁ־לֵץ יֶחְכַּם־פֶּתִי׳
וְחָיָה ׃ בִּקְרֹב־אִישׁ לְהִשְׁתַּחֲווֹת לוֹ ׃ פ
פְּעַל כְּמוֹ שְׁלַח אֶצְבַּע ׃ אַחֲרֵי ש
שְׁכַב הַמִּלָּה וְנוֹסְפָה יוֹד ב
בְּמִלָּה לְדָרְיוֹשׁ הַדָּבָר שֶׁלֹּא בְמִשְׁפָּט ׃

exod,20 PAHOL,ſicut recordari diem Sabbati,
deuter 6 Quia ſi cuſtodire cuſtodietis. Et eligere ipſum ſupra omnes tribus Iſrael. Damna-
:.reg.2 ri damnabitur,Audire inter fratres veſtros.
exod,21 Et ſunt qui dicunt quod recordari diem
ſpal.17 ſabbati, Imperatiuus, & ſic Suſtenta greſſus meos. Cuſtodire diem ſabbati. Cuſto-
deut:,16 dire menſem primoticũ. Vade & præconiza, & poſſibile quod ſit infinitiuus etiam ſic PAHEL, & iuit ire & creſcere,
geneſ.26 & ſic & elixare elixatum, vel erit quod-
exod 12 libet ex eis nomen adiectiuum.

puerb 17 PEHOL etiam, damnare iuſtum non
1.reg 15, bonum. Ecce obedire magis quam ſacri-
exod 33 ficium bonum. Stare in porta tabernaculi: & cum Maccaph conuertetur Holem
prou.25 in Camez hateph. Ante regnare regem. Quia bonum dicere tibi aſcende huc. In
prou:21 damnare deriſorem ſapiens fiet ſimplex. Et erit in approximare virum. Ad ſalutare ipſum.
2.reg.15. PEHAL ſicut mittere digitum. Poſt
Iſaie. 85 iacere regem, & additur iod in dictione.
4.reg 11 Ad inquirere rem. Quod non ſicut iudiciũ,

& erit

& erit dictio singularis, Non video ipsi secundam in scriptura ad esse additam literam motam inter tres literas radicales, & possibile quod sit dictio composita & ego nescio, & venit infinitiuus cum additione Iod in fine, Ad facere sedere cum principibus, quod est, sicut ad facere sedere, & vicibus multis cum additione He, & Pe appohal cnm camez hateph, & Adhærere in ipso ad vngere in ipsis: & approximare ipsos ad opus: & dedit ipsam ad acuere, & sic cum prominibus quia conuertetur He in Thau. Et in appropinquare ipsos altari: & sic Sicut audire ipsum respondit tibi. Quia singularis audiuit, in statera adhęsit. & est qui dicit quod est nomen in statera sapientia. Et hoc & hoc dirigetur. Et basis eius æris ad lauare, & conuersa est camez hateph sub heth in dictione ad elõgare desup sãctuariũ meũ, ad ornatũ lectionis, & cũ surek pe appohal, Ad misereri supra te, & sic cũ ꝓnomine. De miscere pastam vsq; fermentari suum, & ista quæ sunt cum camez hateph, vel cum surek sunt ex pehol

Psal.113 deut.30 leuitic.6 isaię 30 exod.30 ezec. 8 ezec.16 Osee 7

פעול בחלם · ומן פעל בפתח · ובא ב
בתוספת הא · הפא בחירק כמו ליראה
את השם הנכבד והנורא · לרבעה אותה ·
ואם פא הפעל גרונית יהיה פתח מקום
החרק כמו לאשמה בה · ואם עין הפעל
גרונית יפתח פא הפעל ועין הפעל בש
בשוא ופתח להרחיב על האות לאהבה
את יי' אלהיך · גרסה נפשי לתאבה . ולא
יוסיפו לראבה עוד · ושחטה שטים ה
העמיקו. לראוה בה · ובזקת העמק ש
שאלה הפא בשוא והעין בקמץ · או הוא
צורי ומצאנוה גם בתוספת נון כאבדן
מולדתי · והחלת פתוחה חרג ואבדן ·
ומלת ואבדן מהדגש כי משפטו ואבדן
בדגש הבית כי הוא יוצא · והוקל כמו
שהוקלו רבים מהדגוש כמו שאנו ע
עתידים לבאר · וכן חשיבותה מחרון אפך ·
הוא מקור בתוספת נון · והוצרכנו לזאת
בעבור כי חשיבותה פעל יוצא והפעול
הוא

Pehol cum Holem, & de pehal cum patha veniet cum additione He, Pe cum hirec, sicut ad timere nomen honoratum & timendum. Ad cubare cum ipsa. Et
ruth 3 si pe appohal gutturale erit patha loco hirek sicut Ad culpare in ea, & si Hain
leuit. 5 appohal gutturale pathissabitur pe appohal, & hain appohal cum seua, & patha
psal.19 ad dilatandum supra literam. Ad amare dominum deum tuũ. Frangitur anima mea
Ierem 31 præ desiderio. Et nõ addiderunt dolere am-
oseę 5 plius, Et in iugulãdo, id est sacrificando praui
isaię 7 ꝓfũdauerũt. Profunda petitioné, pe cũ seua, & hain cũ camcz, vel est imperatiuus, & inuenimus ipsum etiam cum additione nun, In perire generationem meam: & daled pa-
hester 5 thissata Occisio, & perdere, & dictio, & perdere ex dagessato quia est transitiuum. Et leuigatum est, sicut leuigantur multa ex dagessato, sicut nos futuri ad declarandum.
psal.85 Et sic conuertisti ab ira furorem tuum est infinitiuus, cum additione Nun, & necessitati sumus ad hoc, propterea quod conuertisti verbum transitiuum & passiuum

est furorem tuum . Et lapis iste ostendit supra singularem, vel singularem fœminam, vel multos, vel multas tum in tempore præterito, tum in tempore futuro.

ET NONVS DECIMVS est quod est cum additione, & est sine additione, & est nomen verbi, & ostendit supra singularem, vel singularem fœminam, vel multos, vel multas, sicut dices ex isaie 5
pahal sine additione, Et opus domini non respexerunt, & cum additione he pehula, & in affixione opus mercenarii, Et leuit. 19
in capitulo nominum declarabitur quodlibet vnum ad pondus suum cum auxilio dei.

ET VIGESIMVS FILIVS TRIVM literarum pe punctata cum seua & hain cum holem, vel cum patha & exemplificatum Pehol vel pehal & cum iungitur dictio pehol cum maccaph rapitur hain cum camez hateph loco holẽ, sicut Memento obsecro. Robora nunc nemie 1
cor tuum, Serua perfectum. Dirue dentes iudicũ.19
eorũ. Et cũ venerit pehal cũ pasek, erit ca- psal. 37
mez sicut, Nõ vocaui fili mi reuertere iace: psal. 58
1. reg. 3

& etiam

הוּא אַפְּג · וְהָאֶבֶן הַזֹּאת תּוֹרֶה עַל יָחִיד
אוֹ יְחִידָה אוֹ רַבִּים אוֹ רַבּוֹת בֵּין בִּזְמַן ע
עָבָר בֵּין בִּזְמַן עָתִיד׃

וְהַתְּשַׁע עֶשְׂרֵה יֵשׁ שֶׁהוּא ב
בְּהוֹסֶפֶת וְיֵשׁ מִבְּלִי
הוֹסֶפֶת וְהוּא שֵׁם הַפֹּעַל וְהוֹרֶה עַל יָחִיד
אוֹ יְחִידָה אוֹ רַבִּים אוֹ רַבּוֹת כַּאֲשֶׁר תֹּא
תֹּאמַר מִן פָּעַל מִבְּלִי הוֹסֶפֶת וְאֵת פֹּעַל
יְיָ לֹא הִכִּירוּ · וּבְהוֹסֶפֶת הֵא פְּעוּלַּת ·
וּבְסָמוּךְ פְּעֻלַּת שָׂכִיר · וּבְשַׁעַר הַשֵּׁמוֹת
יִתְבָּאֵר כָּל אֶחָד עַל מִשְׁקָלוֹ כְּעֶזְרַת הַשֵּׁם ·

וְהָעֶשְׂרִים כַּת שָׁלֹשׁ אוֹתִיּוֹת ה
הַפֵּא נְקוּדָה בִּשְׁוָא
וְהָעַיִן בְּחֹלֶם אוֹ בְּפַתָּח וְהַנִּמְשָׁל פְּעוֹל א
אוֹ פְּעַל וּבְשֶׁתְּהַטֶּה מִלַּת פְּעֹל בְּמַקֶּף ת
תִּתְחַטֵּף הָעַיִן בְּקָמֵץ חָטֵף · מְקוֹם הַחֹלֶם
כְּמוֹ זְכָר־נָא · סְעָר־נָא לִבְּךָ · שְׁמָר־תָּם ·
חֲרָס־שִׁנֵּימוֹ · וּבְשֶׁיָּבֹא פֹּעַל בְּהֶפְסֵק יִהְיֶה
קָמֵץ כְּמוֹ לֹא קָרָאתִי בְּנִי שׁוּב שְׁכָב ·

וְגַם בִּזָקֵת קָמֵץ אִם תִּגְאַל גְּאָל׳ · קָרֵב
אַתָּה וּשְׁמָע׳ קוּם כַּלֵּק וּשְׁמָע · והמ
וְהַמַּסֹּרֶת עָלָיו ח קַמְצֵי וַזְקֵפִין · קָרַב ש
אַתָּה וּשְׁמָע · הַטֵּה יְיָ אָזְנְךָ וּשְׁמָע · ומ
דִמְלָכִים קוּם כָּלֵק וּשְׁמָע · הַטֵּה יְיָ
אָזְנְךָ וּשְׁמַע דִּישַׁעְיָה ׳ הַטֵּה יְיָ אָזְנְךָ
וּשְׁמָע דְּדָנִיאֵל · וְכֵן חֲזַק וֶאֱמָץ · קָמֵץ
בִּזָקֵת׳ אִם אַתָּה תִּקַּח לְךָ קָח׳ וּבְזָקֵת
גָּדוֹל וְרָע כִּי עַל כָּל אֵלֶּה · וּבָא בִּסְגֹלְתָ
שֶׁהוּא אַחַר הַזַּרְקָא קָמֵץ וַיֹּאמֶר עֵלִי ל
לִשְׁמוּאֵל לֵךְ שׁוּב שְׁכָב · וְכֵן בִּסְגוּלְתָ ח
חֲזַק וֶאֱמָץ ב קַמְצֵי · וּבָא גַם כְּלֵי חפ
חֶפְסֵק קָמֵץ כְּשֶׁ לִבְּךָ פַּת לֶחֶם · וּבִפְעָמִים
רַבּוֹת בְּתוֹסֶפֶת הֵא כַּסּוֹת כְּמוֹ שָׁמְרָה ז
זֹאת לְעוֹלָם · זָכְרָה-לִּי אֱלֹהַי׳ הַפֵּא כ
בְּקָמֵץ חָטֵף וּבְמֹשֶׁה הַפֵּא בְּטַעַם וְחוּסַב
לְקָמֵץ רָחָב שָׁמְרָה נַפְשִׁי כִּי חָסִיד אָנִי׳
וְאִם עַיִן הַפֹּעַל גְּרוֹנִית יָבֹא חָחֹלֶם תַּחַת
קָמֵץ לְהַרְחִיב כְּמוֹ וְעָמַח יִשְׂרָאֵל · וּמִן
פעל

& etiam cum Zacheph camez, si redi-
ruth 4. mes redime. Accede tu & audi. Surge
Balac & audi, & Massoreth supra ipsū quin-
que Camessata cū zacheph. Accede tu &
audi ex regibus. Inclina domine aurē tuā &
4. reg 19 audi. Surge BalaK & audi. Inclina domi-
ne aurem tuam & audi ex Isaia, Inclina
numer.23 domine aurem tuā & audi, ex Daniele, & sic
isaie 37
daniel 9 fortificare & esto robustus, cum zacheph.
iosue 1 Si eam capies tibi cape. & cum Zacheph
1.reg.21 magno. Et scito quod pro omnibus his, &
venit cum segulla quæ est post zacheph ca
mez. & dixit Eli ad Samuelem vade re-
1.reg.3. uertere iace. & sic cū Segulla fortificare. Et
iosue 1
iudic.19 esto robust9, duo Camessata, & venit etiā si-
ne Pasek Camez. Conforta cor tuū bucella
panis. & uicibus multis cum additione he
in fine, sicut Custodi hoc semper. Memen-
nemie 5 to mei Deus meus, pe cum camez ha-
teph, & protenditur pe cum accentu & cō
psal.86 uertitur in Camez magnum. Custodi ani-
mā meam quia pius ego, Et si Hain appo-
nume:23 hal gutturale veniet Holem loco Camez
ad dilatādum, sicut irascere Israeli, & ex

H.iii. pehal

pehal cum patha quando veniet cum additione He dicemus Mitte puerum mecũ, Cuba mecum. pe cum hirek. & si cum pa genes,39
sek, Mare & meridiem hereditа. Profunda isaię 7
pete, pe cum seua & hain & lammed ca messata, & venit pe cum camez hateph, veni mecum domum, & refectionem cape, 3, regũ 13
& sine pasek, Domine audi parce, & om- daniel 9
nia ipsa millahel, Sed sunt cum statione accentus, & venit Millerah. Sana animam psal. 41
meã quia peccaui tibi. & veniunt ista ex via sociorum suorum, Appropinqua, ad ani- psal. 66
mam meam, redime eam, quę est ex terminatione Pehal. & venit cum camez hateph, & erat conueniens vt esset, appropinqua cum hirek, quia sine he appropinqua tu & audi. & sic Custodi ipsam su- psal. 141
per ostium labiorum meorum, est ex terminatione Pahol, Custodi linguam tuam psal 11
a malo. & venit cum hirek, & iudiciũ eius cum Camez hateph, & sic Vende sicut ho- genes, 25
die, & sic & collige mihi, ordina ante me iob 23
erant conuenientia, Collige, ordina, cum Camez hateph, quia sunt de terminatione Pihel, Congrega populum, & sic ordina, ex ordina diuitias tuas quia iob 36

impera-

פְּעַל כְּפַתַּח· כְּשֶׁיָּבֹא כְּתוֹסֶפֶת הֵא נֶאֱמַר
שִׁלְחָה הַנַּעַר אִתִּי· שִׁכְבָה עִמִּי· הַהֵא
בְּחִרֶק· וְאִם כְּהֶפְסֵק יָם וְדָרוֹם יְרָשָׁה·
הַעֲמֵק שְׁאָלָה· הַהֵא כְּשֵׁוָא וְהָעַיִן וְהַלָּמֵד
קְמוּצִין· וּבָא הַהֵא בְּקָמֵץ חָטֵף כְּבֹאָה א
אִתִּי הַבַּיְתָה וּסְעָדָה· וּבְלֹא הֶפְסֵק יְיָ ש
שְׁמָעָה· יְיָ סְלָחָה· וְכֻלָּם מִלְעֵיל· אֲבָל
הֵם כְּהַעֲמָדַת טַעַם וּבָא מִלְרַע· רְפָאָה ם
נַפְשִׁי כִּי חָטָאתִי לָךְ· וְיָצְאוּ אֵלֶּה מְהֵרָה
חַבְרֵיהֶם· קָרְבָה אֶל נַפְשִׁי גְּאָלָהּ· שֶׁהוּא
מִגִּזְרַת פְּעַל· וּבָא בְּקָמֵץ חָטֵף· וְהָיְתָה
רָאוּי לִהְיוֹת קִרְבָה בְּחִרֶק· כִּי בְּלֹא הֵא
קְרַב אַתָּה וּשְׁמָע· וְכֵן נִצְּרָה עַל דַּל ש
שְׂפָתָי· הוּא מִגִּזְרַת פְּעוֹל נְצוֹר לְשׁוֹנְךָ
מֵרָע· וּבָא בְּחִרֶק וּמִשְׁפָּטוֹ בְּקָמֵץ חָטֵף·
וְכֵן מִכְרָה כַיּוֹם· וְכֵן אִסְפָה לִּי· עָרְבָה
לְפָנַי· הָיוּ רְאוּיִים אָסְפָה עָרְבָה בְּקָמֵץ
חָטֵף כִּי הֵם מִגִּזְרַת פְּעוֹל· אֱסוֹף אֶת ה
הָעָם· וְכֵן עֲרוֹב מִן הַיְעָוֹה שׁוּעָה· כִּי

הצווי הולך אחר האיתן כרוב אם כת
בחלם אם בפתח · וכן בא המקור בחלם
לערוך מלחמה · ובאו אספה ערכה ב
בסגול שהוא כמו חירק לגזרת פעל ב
בפתח׳ ומצאנוה גם בתוספת נון וק
וקבנו-לי משם ; ואף על פי שיתכן לומר
כי פנים אחרים אזכרם כפעל הכפל אם
יעזרני יוצרי · והאכן הזאת תורה על ית
יחיד נמצא המצוה על הפעולה היא
ופעמים איננו על דרך מצוה רצונית כי
אם דרך גזום כמו שמח בחור בילדותך
רוצה לומר שמח בחור ותראה מה יקרך
באחריתך · וכן ששי ושמחי בת אדום ׳
וכן באו בית אל ופשעו · ואתם בית י
ישראל כה אמר יי׳ איש גלוליו לכו עב
עבדו · ויתכן לפרש גם זה במשמעו ב
בלומר טוב הוא שתעבדו גלוליכם ולא
שתביאו לי מתנותיכם והעבדו גלוליכם׳
כי זה הוא חלול השם · ויבא גם כן ב
בעננן

imperatiuus vadit post futurum vt plurimū si cum Holem & si cum patha, & sic venit infinitiuus cum holem, Ad ordinandū bellum, & veniunt congrega, ordina, cū Segol,
iudic: 20 quod est sicut hirek ad terminationem Pehal cum patha, & inuenimus ipsum etiam
numer: 23 cū additione nun. Et detestare eū mihi inde. & licet quod adaptatur dicere in eo facies alias, cōmemorabimus eas in verbo gemina tionis, Si auxiliabitur mihi creator meus. Et lapis iste ostendit supra singularē pręsētem iussū ad opus ipsū, & interdum non est ad viā mandati voluntarii, nisi per viā mi-
ecclesi. 11 narū, sicut lętare adolescens in adolescētia tua, vult dicere, lętare adolescens & vide quid cōtinget tibi in fine tuo, & sic lętare &
Thren 4 exulta filia Edom. & sic venite Bethel & re
hamos 4 bellate. Et vos dom⁹ Israel sic dicit domin⁹ quisq; idolis suis ite seruite. & adaptabitur exponere etiā istud sicut auditio eius, hoc
ezec. 20 est, bonum est quod seruiatis idolis, siue abominationibus vestris, & nō quod afferatis mihi munera vestra, & seruiatis idolis vestris, quia hæc est prophanatio nominis, scilicet, mei. Et venit etiam sic in signi-

in significato quod erit, sicut qui dicit socio suo fac quod facies, quia non proderit tibi, sicut quod dicit Holocausta vestra congregate supra sacrificia vestra, & comedite carnem. Et imperatiuus interdum non ad hominem vnicum, sed ad quicunque erit, & est ad viam interpretationis, sicut Vide odorem filii mei. Dic regi & reginæ. Vox dicens clama. Fortificate manus lentas. Dicite acceleratis corde, id est, timidis. Et dicit exaggerate exaggerate scilicet, viam: & similia ipsis.

ierem.7
gene,27
isaie 40:
isaię 35
isaie 35
isaię 57

ET VIGESIMVS PRIMVS filius quatuor literarum cum Vau addito in fine ad ostendendum supra multos inuentos supra opus ipsum, & exemplificatum.

OPERAMINI, Pe cum patha ex quo hain appohal gutturale & punctata cum seua & patha, Et iugulate pesa, id est, agnum. Elongamini desuper me, & cum segol pe & hain appohal cum seua & segol, Diligite dominū omnes sancti eius, Diligite bonū. Capite nobis vulpes, & si hain appohal non

exod.12
ierem. 2
Psal, 31
hamos 5
cant.2

כְּעִנְיַן שֶׁיִּהְיֶה כְּאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ עֲשֵׂה מַה
שֶּׁתַּעֲשֶׂה כִּי לֹא יוֹעִילְךָ׳ כְּמוֹ שֶׁאָמַר ע
עוֹלוֹתֵיכֶם סְפוּ עַל זִבְחֵיכֶם וְאִכְלוּ בָשָׂר׃
וְיִהְיֶה הַצִּוּוּי פְּעָמִים לֹא לְאָדָם מְיוּחָד א
אֶלָּא לְמִי שֶׁיִּהְיֶה וְהוּא עַל דֶּרֶךְ הַמְּלִיצָה
כְּמוֹ רְאֵה רֵיחַ בְּנִי אֱמוֹר לַמֶּלֶךְ וְלַגְּבִירָה.
קוֹל אוֹמֵר קְרָא׃ הַזְקוּ יָדַיִם רָפוֹת׳ א
אִמְרוּ לְנִמְהֲרֵי-לֵב ׳ וְאָמַר סֹלּוּ סֹלּוּ׃ ו
וְהַדּוֹמִים לָהֶם׃

וְהָאַחַת וְעֶשְׂרִים בַּתּ׳ אוֹתִיּוֹת
עִם הַגָּו הַנּוֹסֶפֶת בַּסּוֹת
לַחוֹרוֹת עַל רַבִּים נִמְצָאִים הַמְצֻוִּים עַל
הַפְּעוּלָּה הַהִיא וְהַנִּמְשָׁל׃

בַּעַלְךָ הַפֵּא בְּפַתַח לְפִי שֶׁעַיִן הַ
הַפֹּעַל גְּרוֹנִית וּנְקוּדָה בִּשׁ
בִּשְׁוָא וּפַתָּח ׳ וְשַׁחֲטוּ הַפָּסַח רַחֲקוּ מֵע
מֵעָלַי ׳ וּבִסְגוֹל הַפֵּא וְעַיִן הַפֹּעַל בִּשְׁוָא
וְסְגוֹל אֶהֱבוּ אֶת יי׳ כָּל חֲסִידָיו ׳ וְאֶהֱבוּ
טוֹב. אֶחֱזוּ-לָנוּ שֻׁעָלִים ׳ וְאִם עַיִן הַפֹּעַל
אינגת

איננה גרונית הפא בחרק כמו שמעו מ
מי בנער · זכרו תורת משה עבדי · ול
ולגבעות נפלו עלינו · כרהו עצה · מ
משכו וקחו לכם צאן · וחמם מעמות
בגעיא וכן נדרו ושלמו · ויצקו על הע
העולה או בקמץ חטף הרבו מאד · מ
משכו אותה וכל תמונה · ושררו את ב
בני קדם · ואם כתפסק כהלם גם לי גם
לה לא יחיה גזרו · איש גלגליו לבו עברו
ובא גם כן בטרחא שגם הוא יש לו ב
במקומות מנחנ הפסק עמדו עמדו ו
ואין מפנה · או בקמץ גדול בהפסק א
אשר הם מן פעל כפתח התמהמהו ות
ותמהו . החרשים שמעו · וכן כזקת ת
התקבצו כלכם ושמעו , ובא גם כן ב
בטרחא אם תבעיון בעיו · ובא מלת
ומכחכם שהרו בצרי בחרק ואמעלפי ש
שהחית גרונית אבל נמשך בטעם ל
לתרחיב על החית ;

והשתים

non fuerit gutturale pe cum hirek,sicut ob-
seruate quid in puero . Mementote legis
2,reg,18, Mose serui mei . Et collibus cadite super
malach.3
isaie,10 nos.Incidite lignum.Trahite & capite vo-
bis ouem , & mem stans cum gaia , & sic
ierem.6 Vouete & reddite . Et effundite supra ho-
exod 12 locaustum : vel cum camez hateph . De-
psal.76 solamini nimis. Trahite ipsam & omnem
3,regū13 exercitum eius . Et prædamini filios ori-
entis : & si cum pasek cum holem.Etiam
iere.20. mihi etiam tibi non erit diuidite. Vir
abominationibus suis ite seruite. & venit
ezech 32 etiam sic cum tarha , quia etiam ipsi est
iere.49 ei in locis consuetudo pasek. State state
3,regū.3 & non conuersus. vel cum camez magno
ezechl.20 cum pasek ea quæ sunt ex pehal cum
naum 2
isaie.29 patha , Immoramini & admiramini:Surdi
isaie.42 audite , & sic cum Zacheph , Congre-
gene.49 gamini omnes vos & audite : & venit
isaię 21 etiam sic cum Tarha , Si petetis petite,
iob 6 & venit dictio , Et de viribus vestris
subornate pro me, cum hirek , & licet
quod heth gutturale , sed protenditur cum
accentu ad dilatandum supra heth.

Et vige-

ET VIGESIMVS SECVNDVS filius quatuor literarum cum iod addito, ad ostendendum supra singularem præsentem cui imperatur supra opus ipsum, & exemplificatum.
OPERARE TV MVLIER pe cum patha, & si hain appohal non ipsa gutturalis punctabitur pe cum hirek sicut Indue vestes decoris tui. Iace vsque mane. & venit firmatum cum Gaia. Cape nunc mihi bucellam panis in manu tua, vel cum segol pe, Discooperi pedem: & venit pe cum segol, & hain cum camez hateph, & ipsa gutturalis, Et apprehendite in ipsa, vel cum camez hateph pe, vade tu regna super nos, & cum statione exulta & lætare cum Zacheph, Qui dicit profunditati desolare cum athna. Ascende libanum & clama, cum Zacheph, & pe in ambobus ipsis cum camez hateph ad ornatum, & hain cũ camez amplo propter pausã, & venit etiam sic cum Zacheph, & venit hain cum holem, ad Romanos surge transi, ad terminationem pahol & conuersa fuit camez hateph in hain apohal in dictione, magica

isaię 25
ruth 3
3, reg, 1
isaię. 47
ruth 3
iudic 9
ioelis 2
isaie 44
ierem, 22
isaie 23

וְהַשְׁתַּיִם וְעֶשְׂרִים כַּתְּר אוֹתִיּוֹת
עִם הַיּוֹר הַנּוֹסֶפֶת ל
לְהוֹרוֹת עַל יְחִידָה נִמְצֵאת הַמְצוּוָה עַל
הַפְּעוּלָּה הַחַיָּא וְהַנִּמְשָׁל:

פֹּעַל הַפֵּא כְּפַתָּח · וְאִם עֵין הַפֹּעַל
אֵינֶנָּה גְרוֹנִית תִּנָּקֵר הַפֵּא ב
בְּחֶרֶק כְּמוֹ לְבְשִׁי בִגְדֵי תִפְאַרְתֵּךְ · שִׁבְבִי
עַר הַבֹּקֶר · וּבָא מֵעֶמֶר כְּגַעְיָא לִקְחִי-נָא
לִי פַּת לֶחֶם בְּיָדֵךְ · אוֹ כְּסֶגּוֹל הַפֵּא אֶשְׁפִּר
שֹׁכָל · וּבָא הַפֵּא בְסֶגּוֹל וְהָעַיִן בְּקָמֵץ ח
חָטֵף וְהִיא גְרוֹנִית וְאֶחֱזִי בָהּ · אוֹ בְקָמֵץ
חָטֵף הַפֵּא לְבִי אַתְּ מַלְכִי עָלֵינוּ · וב
וּבְהַעֲמָדָה גִילִי וְשִׂמְחִי בְזֹאת · הָאוֹמֵר
לַצּוּלָה חֲרָבִי בְאַתְנָח · עֲלִי הַלְּבָנוֹן וְצַעֲקִי
בְזֹאת וְהַפֵּא בִשְׁנֵיהֶם בְקָמֵץ חָטֵף לתם
לְתִפְאֶרֶת · וְהָעַיִן בְּקָמֵץ רָחָב מִפְּנֵי הה
הַהַעֲמָדָה · וּבָא גַם כֵּן בְזֹאת וּבָא הָעַיִן
בְּחֹלֶם כְּתֵים קוּמִי עִבְרִי לְגִזְרַת פָּעוֹל וג
וְנֶחְסַף הַקָּמֵץ חָטֵף בְּעֵין הַפֹּעַל בְּמִלַּת ק
קסמי

קמצי נא לי להפארת המלה ;

והשלשה ועשרים בת חמש
אותיות עם הנון ו
והוא הנוספת להורות על רבות נמ
נמצאות המצוות על הפעולה היא ות
והנמשל ; **פעלנה** הפא בשוא ו
והעין בפתח · והנון
הרבות קמוצה כי שמענה נשים דבר י
יי צעקנה בנות רבה ; או **פעלנה**
הפא בשוא והעין בחלם
הגרנה שקים ספרנה · ופעמים תעלם
ההא מהמכתב ותשאר במבטא קראן לי
מרה · ומצאנוה בתוספת נון לבדה ק
קראן לו ובא הקות בחלק בהתמעט ת
התנועות במו פקדו פקדי · וכן בתוספת
נון לבדה · שמען קולי · גם בתוספת
הא לבדה רגזה בוטחות ויש אומרים כי
רגזה מקור בתוספת הא לבדה · וכן פ
פשטה וערה וחגורה. ומצאנוה בלשון
זכרים הורה
שאגות

1.reg.8 magica nunc mihi ad ornatum dictionis. ET VIGESIMVSTERTIVS fili⁹ quinque literarum cum nun & he addita ad ostendendum supra multas inuentas iussas supra opus ipsum, & exemplificatum. OPERAMINI VOS pe cū seua & Hain cum patha, & Nun multarum camessata, Quia audite mulieres verbum domini. Clamate filię Rabba, quod no-
Iere 42. men est ciuitatis. vel OPERAMINI Pe cum seua, & Hain cum Holem,
Thren. 2 Cingite saccos plorate. Et interdum absconderur He a scriptura, & relinquetur in prolatione. Vocate me a-
ruth 1 maram. & inuenimus ipsam cum additione nun sola, sicut Vocate ipsum.
exod,2. Et venit Coph cum HireK in diminui motiones, sicut visitate visita & sic
ierem,11 cum additione nun sola. Audite vocem meam, etiam cum additione he
isaie 32 sola. Contremiscite quietatæ. & sunt qui dicunt quod contremiscite infinitiuus, cum additione He sola, & sic nudare detegere, & cingere, & inuenimus ipsū in lingua masculorum, Contremiscite

quietate. & venit ſic quia ſignificatum eius ad populum qui inter ciuitates quietatas, id eſt, ocioſas.

ET VIGESIMVSQVARTVS filius quatuor literarum cũ additione aleph in principio eius ad oſtendendum ſupra ſingularem loquentem pro ſe, vel ſingularẽ fœmininã loquentẽ pro ſe, quod actio eius ad tempus futurum, & exemplificatum.

OPERABOR & quieta quę inter hain & lammed interdum ſcribetur & interdum non ſcribetur, & aleph addita cum Segol & Hain cũ holem, & cũ macaph & in affixione ad dictionem paruam vel ad dictionẽ quę eſt paroxitona cũ Camez hateph. Cuſtodiam illi miſericordiã meã. Ecce ſeruus meus ſuſtẽtabor ſuper eum. Scribam illi multa legis meę & reliquę additę pręter aleph, ſunt cũ hirec, Et eſt aleph ſola cũ ſegol, vt non miſceatur cum Iod vel OPERABOR Hain cum patha & ſunt verba inueniuntur vnica, Hain eorum cum Holem, ſicut Cuſtodiet, tranſibit, recordabitur, trahet & ſimilia.

pſal. 89
iſaie 42
oſee 9

שֶׁיְּאַנֵּנוֹת וּבָא כִּי בִּי עִנְיָנוֹ אֶל הָעָם אֲשֶׁר
בְּתוֹךְ הֶעָרִים תְּשַׁאֲנַנּוֹת ;

וְהָאַרְבָּעָה וְעֶשְׂרִים בַּת ד׳ א
אוֹתִיּוֹת עִם תּוֹסֶפֶת
אָלֶף · בִּתְחִלָּתָהּ לְהוֹרוֹת עַל יָחִיד מְדַבֵּר
בַּעֲדוֹ אוֹ יְחִידָה מְדַבֶּרֶת בַּעֲדָהּ שֶׁפְּעֻלָּתוֹ
לִזְמַן עָתִיד וְהַנִּמְשָׁל ;

אֶפְעַל וְחַנַּת שֶׁבֵּין הַיִּין וְהַלָּמֶד
פַּעַם יִכָּתֵב וּפַעַם לֹא יִכ
יִכָּתֵב · וְהָאָלֶף הַנּוֹסֶפֶת בְּסֶגּוֹל וְהָעַיִן ב
בְּחֹלֶם · וּבַמַּקֵּת וְכָמוֹהוּ לְמֹלַח וְעִירָא
אוֹ לְמִלְּרַע שֶׁהוּא מִלְּעֵיל בְּקָמֵץ חָטֵף א
אֶשְׁמָר-לוֹ חַסְדִּי · הֵן עַבְדִּי אֶתְמָךְ-בּוֹ ·
אֶכְתָּב-לוֹ רֻבֵּי תוֹרָתִי · וּשְׁאָר הַנּוֹסָפוֹת
זוּלָתִי הָאָלֶף הֵם בְּחִירֶק. וְתַחַת הָאָלֶף ל
לְבַדָּהּ בְּסֶגּוֹל שֶׁלֹּא לְהִתְעָרֵב עִם הַיּוֹד אוֹ

אֶפַּעַל הָעַיִן בְּפַתָּח וְיֵשׁ פְּעָלִים
יִמָּצְאוּ מְיֻתָּרִים עֲיִנֵיהֶם
בְּחֹלֶם כְּמוֹ יִשְׁמוֹר יַעֲבוֹר יִזְכֹּר יִמְשֹׁךְ.

ותהומים להם · ויש כפתח כמו ישכב ·
ירפד · ירכב · ירבץ · יגדל · ותהומים ל
להם · ויש פעלים ימצאו בהם שני ת
חפנים כמו מה-תפעל-בו · שהוא בקמץ
חטף מקום חלם מפני חטף · ובפתח
את-יפעל-אל · וכן וישבת חמן · למה
תשבת המלאכה · כי לא אחפץ · ודרכו
יחפץ · פן יטרף · זאב יטרף · ידוד ממך ·
ותדד שנתי · ובאשת נעוריך אל יבגד ·
מדוע נבגד איש באחיו · אם ישך הנחש ·
כנחש ישך · טוב אשר לא תדור · וידר
ישראל נדר · ואשר למדיהם אות גרונית
יהיו פתח לעולם להקל כמו ישמע · י
ישלח · יגבה ותהומים להם · וגם אשר
עיניהם גרונית יהיו פתח ברוב · ויבאו
מהם בחלם · כמו מה אזעם · וינחם ו
עליו · ואשר הם בפתח אם בהפסק ישנו
בקמץ · וכן בשלשלת כי יש לה משפט
ההפסק · וישחט ויקח משה מדמו ·

ובאו

& similia ipsis. & sunt cũ patha sicut iacebit, sternet, componet, accubabit, magnificabit, & similia ipsis. & sunt verba inueniũtur in ipsis duę facies sicut quod opaberis in eo quod est cum camez hateph loco holẽ propter macaph, & cũ patha etiã opabitur deus.
iosue 5 & sic cessauit manna. Quare
nemie 6 cessabit opus, quia non cõplacentiã habebo. Et viã ei⁹ in cõplacẽtia habebit. Ne for
ezec.18. te rapiat. lupus rapiet, Mouebitur a te, Et
psal. 37 cõmotus est sõnus meus, Et in vxore pueri-
gene,49 tiarũ tuarũ nõ prçuaricabitur. Quare preuaricatur vir in fratrẽ suum. Si mordebit serpens,
gene,31 Sicut serpens mordebit, melius quod
malach.2 nõ voueas, Et vouit Israel votũ, & quorum
eccles.10 lãmedim eorum litera gutturalis erunt cũ
puer. 3 patha semper ad leuigandum sicut audiet. mittet, extollet se, & similia ipsis, & etiam quorum hain eorum gutturale erunt cum patha in plurimum & veniunt ex ipsis cum holem, sicut quid irascar. & resonabit siue rugiet super eum. & quę sunt
eccles.5 nabit siue rugiet super eum. & quę sunt
numer.21 cũ patha si cũ pasek Hain cũ camez & sic
numer:23 cũ Silseleth quia est ei iudicium pasek. Et iu
leuitici.8 gulauit & accepit Mose de sanguine eius

& veniunt ex eis cū palek cum patha. Deus
laudis meæ ne taceas, Et accepit de fructu psal.109
eius, & comedit & dedit etiā viro suo secū, gene.3
& comedit,& sic omne & dixit,& cōedit pa
tha cū athnah & fine pasuk & oē abiit,& sic
& descendet, vidisti domine ne taceas. Et Psal,35
vermiculatꝰ est vermes & fœtuit. & sic pro exod.16
Dauid patre suo. Et prosperatus est. & etiā
veniunt ex ipsis camessata sine pasec. si iusti 1. par 29
ficabo me os meū dānabit me, audiens audi- iob 9
et. Ausculraui & audiui. Et cū auribus suis ierem.8
audiet, vel filiū cornupetet. Dominus de Siō exod 21
rugiet. Rugire rugiet. Et si nō redimet ānū hamos 1
cia mihi. quia ficus non florebit. & hypo- iere.25.
crisabit terram. num hoc dirigetur. quā- ruth 4.
tum crudela iniquorum extingetur In om- haba,3
ni sanctitate non tanget. & dormiuit & so- ierem.3
mniauit. Si prosperabitur si liberabitur. iob 2
Tunicā lini sanctitatis induet. Ibi pasce- leuit. 12
tur vitulus & ibi accubabit. Et intexuit genes.41
super ipsam pellem desuper. Et iugulauit ezech.17
& accepit Mose sanguinem & sunt cum leuit. 61
zacheph camessata. Et calcitrauit, Videbit isaię 27
saturabitur, Et nō saturabitur, sicut ego fu- ezech.37
giet? vsque quo sciam. Vltionem capiam leuitici 6
deut.32

& te ca-

וּבָאוּ מַחֵם בְּהֶפְסֵק כְּפֶתַח אֱלֹהַי תְּהִלָּתִי
אַל תֶּחֱרַשׁ · וַתִּקַּח מִפִּרְיוֹ וַתֹּאכַל · וַתִּתֵּן
גַּם לְאִישָׁהּ עִמָּהּ וַיֹּאכַל · וְכֵן כָּל וַיֹּאמֶר וּ
וַיֹּאכַל פַּתָּח כְּאַתְנָח וְסוֹף פָּסוּק · וְכָל
וַיֵּלֵךְ · וְכֵן וַיֵּרֶד · רָאִיתָה יי אַל תֶּחֱרַשׁ · וַי
וַיָּרֻם תּוֹלָעִים וַיִּבְאַשׁ · וְכֵן תַּחַת דָּוִד אָבִיו
וַיַּצְלַח · וְגַם בָּאוּ מַחֵם קְמוּצִים וּזוּלָתִי
הֶפְסֵק · אִם אֶצְדָּק פִּי יַרְשִׁיעֵנִי · תִּשְׁמַע
יִשְׁמָע · הִקְשַׁבְתִּי וָאֶשְׁמָע · וּבְאָזְנָיו יִ
יִשְׁמָע · אַךְ כֵּן יִגָּח · יי מִצִּיּוֹן יִשְׁאָג · שׁ
שָׁאֹג יִשְׁאַג · וְאִם לֹא יִגְאַל תַּגִּיַּרְתְּ לִי · כִּי
תְאֵנָה לֹא תִפְרָח · וַתֶּחֱנַת אֶת הָאָרֶץ · אֵי זֶת
יִבְשַׁךְ · בְּמוֹת נֵר רְשָׁעִים יִדְעָךְ · בְּכָל קֹדֶשׁ
לֹא הִגַּע · וַיִּישַׁן וַיַּחֲלֹם · תִּיצְלְנָה תִּימַּלֵט ·
כְּתֹנֶת בַּד קֹדֶשׁ יִלְבָּשׁ · שָׁם יִרְעֶה עֵגֶל
וְשָׁם יִרְבַּץ · וַיָּקָם עֲלֵיהֶם עוֹר מִלְמַעְלָה ·
וַיִּשְׁחָט וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת הַדָּם · וְיֵשׁ זְקֵפִין
קַמְצִין וַיַּבֵּט · יִרְאֶה יִשְׂבָּע · וְלֹא יִשְׂבָּע ·
בְּמוֹנֵי יִבְרָח · עַד אֲשֶׁר אַרְגִּיעַ · נָקָם אֶקַּח ·

וְאתְךָ אֶקַּח · אֶפְרַיִם יִקַּח אֶת בְּנֵיכֶם יִקַּח:
וְהַרְבִּית לֹא יִקַּח · בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ תִּקַּח · ו
וּמֵהֶם עוֹר תִּקַּח כִּי מִדֵּי אֲדַבֵּר אֶזְעָק ·
רַק כָּל הַמַּמְלָכָה לֹא אֶקְרַע · עָלֶיךָ לֹא י
יִצְלַח · מִתַּחְתָּיו יִצְמָח לָכִי לְמוֹאָב יִצְעָק ·
אוֹ אֲשֶׁר יִשְׁחַט · אֶל אִשְׁתּוֹ לֹא תִקְרַב · ש
שָׂדְךָ לֹא תִזְרַע · חֵן לֹא נִזְרַע · בְּאַרְצָם לֹא
תִנְחַל · וּבוֹ תִדְבַּק · מִפַּחַד לְבָבְךָ אֲשֶׁר
תִּפְחָד · בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר · טוֹב יִגְאַל ·
זְאֵב יִטְרֹף רֹאשׁוֹ לֹא יִפְרָע · כְּמֵת יִשְׁכָּב.
קֵרַבְתִּי צִדְקָתִי לֹא תִרְחָק · עַתָּה תִצְמָח ·
וּבְחֵיקוֹ תִשְׁכַּב · וְגַם לִגְמַלֶּיךָ אֶשְׁאָב · ב
כֵּן יִקְרְאוּ וְלֹא אֶשְׁמָע · וַיַּקְשֵׁב יי׳ וַיִּשְׁמָע ·
וֵאלֹהִים זוּלָתִי לֹא תֵדַע · חֲקוֹנֶה אַל ·
יִשְׂמָח · מִקּוֹלָם לֹא יֵחָת · וּבְשָׁנָה בַּצֹּרֶת
לֹא יִדְאָג · וּלְאֹם מִלְאֹם יֶאֱמָץ · זְרוֹעוֹ
יָבֹשׁ תִּיבָשׁ כִּי הוּא יִשְׁאָג · בַּשּׁוֹפָר יִתָּקַע
וְזַרְעָהּ גּוֹיִם יִירָשׁ · מִפְּנֵיהֶם לֹא תֵחַת ·
כִּי תַשְׁקֶט לֹא יוּבָל · תִּפָּתַח וְגַם תּוּבָל ·

3,regū 11 Et te capiā. Ephraim capiet. Filios vestros
osee 10 capiet. Et vsurā nō capiet. in pondere sācti-
1.reg 1, tatis capies. & de ipsis adhuc capies. Quia
ezech 19 de tēpore loquar clamabo. Sed totū regnū
3,reg,11 non lacerabo. Supra te non prosperabitur,
isaię.54 Sub ipso florebit. Cor meū ad Moab clamabit vel quē iugulabit. Ad vxorē eius nō adhęrebis. Agrū tuum non seminabis. Ecce non seminabimus. In terra eorum non hę-
isaię 15 reditabis. Et in ipso adhærebis. A timo-
leuit. 18 re cordis tui quem timebis. In loco quem eliget. Bonus redime. Lupus rapiet. Caput
leuit.25 suū nō prolōgabit capillos. In quo iacebit Ap̄pinquaui iustitia mea nō prolongabit.
nume: 18 Nunc florebit. & in pectore eius iacebis. & etiam camelis tuis hauriam. Sic clama-
deut: ,10 bunt & nō audiam. & auscultauit dominus & audiuit. & deum sine me non scias
deute 28 Qui emit non lętetur. A voce eorum non frangetur. Et in anno siccitatis non tristabi-
gene.24 tur. Et natio plus natione corroborabitur.
malach,3 Brachiū eius arescere arescet, quia ipse rugi-
osee 13 et. Cū cornu clanget. Et semen tuū gētes hæ-
ezechi.7 reditabit. A facie eorū nō frāgeris. Quia qui
isaie 3 escere nō poterit. Seduces & etiam poteris.

A genera

A generatione in generationẽ desolabitur. isaię 3
Ipse omnẽ arcem deridebit. Supra equum habac.1.
nõ equitabimus. Supra lenem equitabimus. oseę 11
qui dicũt hypocrissabit. Nũ prohibere pro- isa e 30
hibebit, & vicibus multis veniet cũ additi- genes,3
one He. sicut Custodiã vias meas. & mittã
ad ãnnũciãdũ domino meo. & hain cũ seua,
& sunt quę sunt cũ camez hateph, & sunt de
terminatione Hiphol cũ holem: & addita
litera he cõuersũ est holẽ in camez hateph,
sicut iudicium. & veniunt maior pars cũ
seua ad leuigandum & iudiciũ eorum cum
Camez hateph sicut Quiescam, & videbo
in statu meo. & ponderabo ei argentũ. De- isaie,19
ambulabo in ipsa. Osculabor patrem me- ierem.32
um & matrem meam, & in parte librorũ isaie.27
& audiui vnũ sanctum cũ camez hateph. 3,regũ16
& sic scripsit ipsũ Nagith & sic fecerunt in daniel 8
componi ea cũ pronominibus Hain cum
seua quę sunt ad terminationem Iphol cum
holem, quod erit iudicium eorum cum Ca-
mez hateph, sicut quod veniunt cũ camez
hateph pauca ex eis. Cum desiderio meo, &
castigabo eos. Ipse ĩpellet eos a facie vestra. osee 10
Et custodiã eã propter retributionẽ. Quod psal. 119
os domini

מדור לדור תחרב׳ הוא לכל מבצר י
ישחק · על סוס לא נרכב · על קל נרכב·
האומרים תחנת · החדל יהדל׳ ובעמים
רבות תבא בתוספת הא כמו אשמרה ד
דרכי · ואשלחה להגיד לאדני · והעין
בשוא ׳ ויש שהם בקמץ חטף והם מ
מגזרת יפעול בחלם ובשנוספת הא ת
תוסב החלם לקמץ חטף כמשפט ובא
הרוב בשוא להקל והמעט מהם בקמץ
חטף כמו אשקטה ואביטה במכוני ; ו
ואשקלה לו את הכסף · אפשעה בה .
אשקה נא לאבי ולאמי · ובמקצת ספ
ספרים ואשמעה אחר קירוש בקמץ חטף
וכן כתבו הנגיד · וכן עשו בהתחברם ל
עם הכנויים העין בשוא אשר הם לג
לגזרת יפעול בחלם שיהיה משפטם
בקמץ חטף כמו שבאו בקמץ חטף מ
מעטים מהם באחי ואסרם · הוא ית
יחתפם מפניכם ׳ ותצרנה עקב אשר

כי רו

פי יי יקבנו · וכן והם ירגמו · לקריאת בן
נפתלי · וכן באו בעתידי בנין הדגוש עין
הפעל בקמץ חטף · בהוספת הא ובבנוי
ואפעלפי שאין המנהג לבא בבנין הד
הדגוש האיתן ממנו בחלם באו אלה ב
בקמץ חטף · ואלקטה בשבלים · אלקטה
נא ואספתי בעמרים · וכן עם הבנוי ו
ובמחוגה יתארהו · ובהעמדה העין
בחלם כמו ואני כיל אעלוזה · אעופה ו
ואשכנה · נחפשה דרכינו ונחקורה · וא
ואשר הם כגזרת אפעל כפתח כהעמדת
בקמץ · באו נשתחוה ונכרעה · אזכרה
אלהים ואהמיה · יחדיו למשפט נקרבה ·
ובא פתח קטן תחת קמץ גדול במלת ו
ואקראת לך · וכן ירשנה סלה · ולפי
שיצאו על משקל נחי הלמד שהם ב
בסגול יצאו אלה כמו כן בסגול. ומפ
ומצאנו נון נוספת בסופה כי משם א
אתקננה משפטו אנתקנה הנון הרא
הראשונה

os domini declarabit ipſum. & ſic Et ſan-
iſaię 62 guis perſequetur te,ad lectionem filii Na-
thali. & ſic veniunt in futuris ędificii da-
ezech.35 geſſati hain appohal cũ camez hateph cũ
additione he & cum pronomine, & licet
quod non eſt mos venire in ędificio da-
geſſato futurum eius cum holem, veni-
unt iſta cum Camez hateph, Et colligam
ruth 2 in ſpicis. Colligam nunc & congregabo in
manipulos. & ſic cum pronomine, Et cũ
circino figurabit ipſum, & cum ſtatione
Hain cum holem ſicut ego in domino læ-
iſaie 44 tabor. volabo & requieſcam. Scrutabi-
haba,3 mur vias noſtras & inquiremus. & quę
pſal.55 ſunt in terminatione Hiphal cum patha
threno 3 cum ſtatione cum camez. Venite ado-
pſal.95 remus & genuflectamus. Recordabor dei
& vociferabor. Simul ad iudicium appro
pſal.77 pinquemus, & venit patha paruum loco
iſaię 41 camez magni in dictione. & vocaui te
iſaie 55 & ſic incineretur ſẽper, & quæ egreſſa ſũt
ad põdus quietorum lãmed quę ſunt cum
pſal 20 ſegol. Egreſſa ſunt iſta ſicut ſic cũ ſegol &
iuenim⁹ nun additã in fine eius. Quia inde
ierem. 22 euellã te,ratio eius, Euellam te nun prima
abſorbetur

abſorbetur cum dages, & Nun vltima addita, & dixerunt quod ſic mos linguæ ad addendum nun in fine vſque quo ab ſorbeatur in dages in Caph pronominis quando venit cum Paſek, ſicut & oſtendam tibi, & miſerebor tibi.

ET QVINTVS ET VIGESIMVS filius quatuor literarum cum additione iod in principio ad oſtendendum ſupra ſingularem abſconditum quod actio eius ad tempus futurum & exemplificatum.
IPHOL cum Holem, vel Iphal cum patha, & quando eſt cum holem affigetur dictio cum Macaph ad dictionem paruam vel ad dictionem quæ eſt millahel, id eſt, paroxitona rapietur Hain cum camez hateph loco holem, ſicut Et rex fortis dominabitur in ipſis. Cor eius congregabit iniquitatem ſibi. Vir vnus de vobis perſequetur mille. Suſtentet verba mea cor tuum. Ecce ad iuſtitiam regnabit rex. & relinquetur holem cum maccaph in dictióe Quádo furabitur quis, & veniet ſic pp ter marich q̃ iũgitur cũ eo, & ſic veniet cũ maccaph

Iſaie. 3
pſal. 41
ioſue 23
puer, 1
iſaie 23
exod 21

הראשונה נבלעת בדגש והנון האחרונה
נוספת · ואמרו כי כן מנהג הלשון ל
להוסיף נון באחרונה עד שתבליעה ב
בדגש הבת הבנוי כשיבא בהפסק כמו
אראה · ויהנה:

והחמיש ועשרים פת ד׳ אותיות
בתוספת יוד בתחלה
להורות על יחיד נסתר שפעולתו לזמן
עתיד והנמשל:

יפעול כחלם או יפעל כפתח ·
וכשהוא כחלם והסמך ה
המלה במקף למלה זעירא או למלה
שהוא מלעיל תחטף העין בקמץ חטף
מקום החלם כמו ומלה עז ימשל בם ·
לכו יקבץ און לו׳ איש אחד מכם יר
ירדף אלף · יהמה דברי לבך · הן לצדק
ימלך מלך · ונשאר החלם עם המקף ב
במלת כי יגנב איש · ובא כן מפני ה
המאריך שנשתתף עמו · וכן יבא עם
חמקת

חֲמֻקּת בְּחֹלֶם כְּשֶׁתִּמָּלֵּךְ אֵינֶנָּה וַיִּירָא ·
וְלֹא מִלְּעֵיל כְּמוֹ יִגְבַּל-אוֹתָךְ · אֲבָל י
יִתְמַהּ-דְּבָרַי לִכֶךָ · בָּא בְּקָמֶץ לְפִי שֶׁחִיּוּר
מְעֻמֶּרֶת בְּגַעְיָא · וּמָצָאנוּ נוּן נוֹסֶפֶת ב
בְּסוֹפַת חָק-עוֹלָם וְלֹא יַעַבְרֶנְהוּ כָּל הַיּוֹם
יְבָרְכֶנְהוּ · זוֹבֵחַ תּוֹדָה יְכַבְּדָנְנִי · יְסוֹבְבֶנְהוּ
יִצְּרֶנְהוּ וְתָבֹא בְּתוֹסֶפֶת הֵא כְּמוֹ יְמַהֵר י
יָחִישָׁה ׃

יְחַשֵּׁשׁ וְעֶשְׂרִים בְּתוֹךְ אוֹתִיּוֹת ב
בְּתוֹסֶפֶת הָיוּ בִּתְחִלָּתָהּ
לְהוֹרוֹת עַל יָחִיד נִמְצָא שֶׁפְּעוּלָּתוֹ לִזְמַן
עָתִיד וְהַנִּמְשָׁל ׃

תִּפְעַל בְּפַתַּח אוֹ **תִּפְעֹל** כ
בְּחֹלֶם ·

וּבְמַקְּת בְּקָמֶץ חָטֵת · אִם חָטָאתָ מַה
תִּפְעָל-בּוֹ · וַתִּכְרַת-לָךְ מֵהֶם · וְגַם חֲמָת
תִּגְבָּל-בָּהּ · וּפְעָמִים בְּתוֹסֶפֶת הֵא כְּמוֹ ו
וַתִּקְרַב וְתָבֹאת · וַתַּעְגְּבָה עַל פִּלַגְשֵׁיהֶם
וַתַּעְגְּבָה עֲלֵיהֶם . חָכְמוֹת בַּחוּץ תָּרֹנָּה ·

Maccaph cum holem quando dictio non
ipsa parua & non Millael, sicut confina-
puerb 4 bit ipsum. Sed sustentet verba mea cor
tuum cum Camez, ex quo Iod manet cum
Gaia, & inuenimus nun additam in fine e-
ierem.5 ius. Pręceptum ęternum & non prateribit
psal 27 ipsum. Tota die benedicet. Sacrificans
psal .50 confessionem honorificabit me. Circunda-
bit ipsum. Custodiet ipsum, & veniet cum
additione He, sicut Accelerabit, Festinabit.

ET SEXTVS ET VIGESIMVS filius quatuor literarum cum additione thau in principio eius ad ostendendum supra singularem inuentum cuius actio eius ad tempus futurum & exemplificatum

OPERABERIS cũ patha vel OPERABERIS cum Holem & cum Mac-
iob. 35 caph cum camez hateph, Si peccasti quid
facies in ipso. Et incidisti tibi ex ipsis. Et etiã
Zaca.9 Hamat ciuitas confinabit cum ipsa. Et in-
terdum cum additione He, sicut Et appro-
ezec.23 pinquasti & venisti, & arsit amore supra
puerb.1 concubinas eorum, Et arsit amore su-
pra ipsas. Sapientiæ foris cantabunt

ista thau ad mulierem solam, & cum thau sicut sic ad masculum, Clarefces sicut mane eris.

ET SEPTIMVS ET vigesimus filius quatuor literarum cum additione nun in principio eius ad ostendendum supra mul tos vel multas loquentes pro se, quod actio eorũ ad tempus futurũ & exemplificatum. OPERABIMVR cum patha vel operabimur cum holem & cum Maccaph cum Camez hateph, quia dicetis quid persequemur ipsum, & vicibus multis cum additone He, Operabimur. iob. 35

ET OCTAVVS ET vigesimus filius quinque literarum cum additione Iod in principio & vau in fine eius ad ostendendum supra multos absconditos quod actio eorum ad tempus futurum & vicibus multis cum additione nun in fine eius & exemplificatum.

OPERABVNTVR & si cum Pasek quæ sunt ad terminationem Iphol erunt cum Holem & millael, & veniunt sine pasek cũ holẽ sed sunt cũ statione accentus & per

arma

אלה חתיו לנקבה לבדה · ובתיו במון כן לזכר תעופה כבקר תחיה ;

והשבע ועשרים בת ר׳ אותיות עם תוספת נון בתחלתה להורות על רבים או רבות מדברים בע בערם שפעולתם לזמן עתיד והנמשל ;

בהפעל בפתח או נפעל בחלם וב ובמקת בקמץ חטת כי ת תאמרו מה נרדה־לו׳ ופעמים רבות בתוספת הא נפעלה ;

והשמינה ועשרים בת חמש א אותיות עם תוספת יוד בתחלה · וון בסופה להורות על ר רבים נסתרים שפעולתם לזמן עתיד ופ ופעמים רבות בתוספת נון בסופה ות והנמשל **יפעלך** ואם בהפסק א אשר הם · לגזרת יפעול יהיו בחלם ומלעיל ובאו זולתי הפסק בחלם · אבל הם בהעמות טעם ובער ת

הַשֹּׁלַחַת יִפֹּלוּ · וְגַם אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ ·
וּבִגְדֵיכֶם לֹא תִפְרֹמוּ · וְאֶת מִצְוֹתָיו הִשּׁ
תִּשְׁמֹרוּ · כֻּלָּם מִלְעֵיל · אֲבָל כְּשֶׁנּוֹסְפָה
בָּהֶם הַנּוּן קְרִיאָתָם מִלְּרַע · כַּשָּׂדֶה אֲשֶׁר
יִקְצֹרוּן · וְאֶת אֲשֵׁרָיו תִּכְרֹתוּן · יְדֹרוּן
יִלְדֹהוּן · וּבָא הָעַיִן בִּשְׁוָא כְּהֶפְסֵק עַמִּים
תַּחְהֶג יִפְּלוּ · וּבָא שֶׁרֶק תַּחַת חֹלֶם כְּמ
בְּמִלַּת יִשְׁפּוּטוּ הֵם · וְהוּא מִלְּרַע · וַאֲשֶׁר
הֵם לְגִזְרַת יִפְעַל בְּפַתָּח · כְּהֶפְסֵק בְּקָמֵץ ·
וְכֵן כְּזַעֲקָת וְאִם בְּאַחַת יִתָּקֵעוּ · וְאֶת הָאָרֶץ
תִּסְחָרוּ · לְמַטֵּה אֲבֹתָם תִּשְׁלָחוּ · וּבָא
זוּלָתִי הֶפְסֵק קְמוּצִים אֲבָל הֵם בְּהַעֲמָדַת
טַעַם כָּל שְׁלָלֶיהָ יִשְׂבָּעוּ · חֲרוֹת יִלְבָּשׁוּ ·
וְהָיָה טֶרֶם יִקְרָאוּ ; לֹא יִרְעָבוּ · רָאשֵׁיכֶם
אַל תִּפְרָעוּ · חֵמַת אֶת עֲרֵלִים יִשְׁכָּבוּ ·
אֲבָל יִשְׁלָיוּ אֹהָלִים לְשׁוֹדְדִים שֶׁבָּא בְּם
בְּקָמֵץ בְּלֹא הַעֲמָדַת טַעַם הוּא לְהָקֵל עַל
קְרִיאַת הַיּוֹד · וְכֵן חָסָיוּ בוֹ · כִּי חָסָיָה נַפ
נַפְשִׁי · וְכֻלָּם קְרִיאָתָם מִלְעֵיל · אֲבָל
כשנוכפח

arma cadent, & etiam gentes quibus ser-
gene. 15 uient. & vestes vestras non laceretis. &
leuit. 18 mandata eius custodietis: omnia ipsa mil-
deut: 13 lael, Sed quando additur in eis nun lectio
ruth 2 eorum millera. In campo quem metent.
exod. 31 & lucos eius incidetis, mouebũtur mouebũ
tur, & uenit Hain cum seua cum pasek, po
psal. 68 puli sub te cadent. & venit Surek loco ho-
Psal, 45 lem in dictione Iudicabunt ipsi, & est mille-
exod 18 rah. & quæ sunt ad terminationem Iphal
cum patha cum pasek cum camez, & sic
cum Zacheph & si cum vna pulsabunt,
gene, 42 Et terram negotiabimini. Ad tribum pa-
nume: 13 trum eorum mittetis. & veniunt sine
Pasek camessata, sed sunt cum statione
accentus, Omnes prædantes eius sati-
ezech 26 abuntur. Tremores induent. & erit an-
isaie 62 tequam clamabunt. Non esurient, In
capitibus vestris non crescant capilli.
isalę. 49 ipsi cum in circuncisis iacebunt, Sed pa-
leuit. 10 cificabutur tentoria ad prędatores, quod
ezech. 32 venit cum Camez absq; statione, ratio
iob 12 est ad leuigandũ supra lectionem Iod. & sic
deute 23 & sperauerunt in ipso: in te sperauit anima
psal. 7 mea, & omnium lectio eorum Millael. sed

 quando

quando additur in eis nun lectio eorum Millerah. Ipsi antequam iacerent. Ipsum audictis, & sic sine pasek Si petieritis petite Targum. Quod petent filii vestri, Diligetis vanitatem. & veniunt camessata propter literam gutturis. & cum sere cum pasec ad terminationem Pahel. Dolores & dolores capient. & sic sine nun, Gloriam regni tui dicent. Effunde populo & manducabunt. & veniunt ex ipsis cum paseK pathissata. Spinę incisę cōburentur. & portę eius altę in igne comburentur vnus vni appropinquabunt.

genes.19
isaię 21
deut. 81
iosue 4
isaię 4
isaie.13
psal.14
4 reg 4
isaie 33

ET NON VSET vigesimus filius quinque literarum cum additione Thau in principio eius & vau in fine eius; ad ostēdendum supra multos inuentos quorum actio eorum ad tempus futurum, & vicibus multis cū additione nun in fine eius, & exemplificatum

OPERABIMINI & si cū pasek operabimini vel operabimni sicut quód scripsim9

ET TRIGESIMVS Filius quatuor literarum cum additione Thau

in prin

כשנוספת בהם נון קריאתם מלרע חמות
טרם ישכבון · אליו תשמעון · וכן בלא
הפסק אם תבעיון בעיו · אשר ישאלון
בניכם · תאהבון ריק · ובאו קמוצים · מ
מפני אות הגרון · ובצרי בהפסק לגזרת
פעל · צירים וחבלים יאחזון · וכן מבלי
חנון כבוד מלכותך יאמרו · צק לעם ו
ויאכלו · ובאו מהם בהפסק פתוחים
קוצים כסוחים באש יצתו · ושעריה ה
הגבוהים באש יצתו · אחר כאחר יגשו :

והתשע ועשרים בת חמש א
אותיות בתוספת תיו
בתחלתה ויאו בסופה להורות על רבים
נמצאים שפעולתם לזמן עתיד · ופעמים
רבות בתוספת נון בסופה ותנמשל :

התפעלו ואם בהפסק התפעלו או
תפעלו כמו שכתבנו :

והשלשים בת ד׳ אותיות ב
בתוספת תיו ב

ספר מכלל

כתחלתה לחורות על יחידה נסתרת ש
שפעלתה לזמן עתיד והנמשל:

תפעל או תפעל

ובא ש
שורק
תחת חלם במלת שפתי חכמים ת
תשמורם · שהיה עם הבנוי קמץ חטף
כמו שבתבנו שיבאו עם הבנויים פע
פעמים בקמץ חטף מקום החלם ובא
השורק במקומו ומצאנו נון נוספת ב
בסופה תברכני נפשך · הנון הנכתב ס
סימן המדבר והנוסף נבלע בדגש · או
יהיה מבלי תוספת והדגש לתפארת ו
והוא הנכון:

והשלשים

ואחת בת חמש
אותיות בתוספת
תיו בתחלתה ויוד בסופה לחורות על ו
יחידה נמצאת שפעולתה לזמן עתיד ו
והנמשל:

תפעלי

א ובא מבואר ח
בקמץ חטף ותשחרי
אותם

in principio eius ad ostendendum supra singularem fœminam absentem cuius actio ad tempus futurum, & exemplificatum.

OPERABITVR, vel operabitur, Et venit Surek pro Holem in dictione, Labia sapientum obseruabis ea, quod erat cum pronomine camez hateph, sicut quod scripsimus quod veniunt cum pronominibus, interdum cum camez hateph loco holem, & venit surek loco eius, & inue-
geneſ.72 nimus Nun additum in fine eius. Benedicat mihi anima tua, nun scriptum signum loquentis, & augmentatum absorbetur cum dages, vel erit sine additione & dages ad decorem, & est conueniens.

ET TRIGESIMVS primus Filius quinque literarum cum additione Thau in principio eius, & Iod in fine eius ad ostendendum supra singularem inuentam quod actio eius ad tempus futurum, & exemplificatum.

OPERABERIS & venit decoratum cum Camez hateph. & corrupisti

eos

eos, & sic cum Pasek, Operaberis cum holem & Millael. Non vitabis. Quomodo quiesces. Et venit Surec pro Holem in dictione. Non transibis hinc. ruth 2
& est Millerah. & quæ sunt ad terminationem Pahel cum pasec sunt camessata & Millael, Sicut ornamento indues. isaie 49
& ad meridiem non cohibebis. Quia isaie 43
verecundiæ iuuentutis tuæ obliuisceris. isaie 45
Et inuenimus nun additum in fine eius ruth 2
& sic adhęrebis cum puellis meis. Quod facies, & mulieri quid doles.

ET TRIGESIMVS secundus Filius sex literarum cum additione Thau in principio eius & nun & he in fine eius ad ostendendum ad inuentas vel absconditas quod actio earum ad tempus futurum, & exemplificatum.

OPERABIMINI ET OPERABVNTVR cum Holem vel operabuntur mini. cum Patha, & venit dictio & erexerunt se quod non sicut moris, quia conueniens, & erexerunt se; & ambo ipsa cōuenientia in lingua sicut venient & venient, & Iodi addita ad atthractionē

אותם · ואם בהפסק תפעלי בחלם ומ
ומלעיל אל תחשבי · איך תשקטי · ובא
שורק תחת חלם במלה לא תעבורי מזאת
והוא מלרע · ואשר הם לגזרת פעל · ב
בהפסק הם קמוצים ומלעיל בעדי · ת
תלבשי · ולתימן אל תבלאי · כי בשת
עלומיך תשכחי · ומצאנו נון נוספת ב
בסופה וכה תדבקין עם נערותי · את
אשר תעשין · ולאשה מה תחילין:

והשלשים ושתים בת שש
אותיות עם ת
תוספת היו בתחלתה ונון והא בסופה ל
לחורוה על נמצאות או נסתרות שפע
שפעולתן לזמן עתיד והנמשל

תפעלנה בחלם · או תפעלנה
בפתח · ובא מלת
ותגבהינה שלא כמנהג שתראוי ות
ותגבהנה · ושניהם נכונים כלשון כמו
תקאנה ותהלאינה · ותיורין נוספות למשה

ובן

ובו יוד תסכינה ואם כהפסק תפעלנה ב
בקמץ · ובאו מהם כפתח ואזני חרשים
תקשבנה · אזניהם תחרשנה · ועיני ג
גבוהים תשפלנה · ובנותיה באש תצ
תצתנה · ועצמותיהם כקשא תפרחנה ·
שלש הנה לא תשבענה · בדי שאול
תרדנה · והנה כשבי תלבנה · ופעמים
לא הפתח הוא כי כן תלבשן בנות · ה
המלך הבתולות מעילים · ותהרין שתי
בנות לוט מאביהן · ובא דגש הנון כנון
הוא הנקבה הפעולה · עיני הראינה בה ·
אולי בא כן לפאר המלה מפני הטעם
הטפותה על מלה ועירא אשר כצרה ·
אבל בנות הגוים תקוננה אותה שהביא
בעל המסורת עליו אינו כן · לפי דרך
הדקדוק כי דגש נון תקוננה לחסרון ה
הנון הכפולה כמו ויקונן ירמיהו ·
ונון הכתובה היא נון הרבות · ומוצאותה
ביוד בתחלתה ונון והא בסופה · כמו
וישרנה

& sic Iod, Circundabitis & si cum pasec
Operabimini cum Camez, & veniunt ex
isaię 23 ipsis cum patha, Et aures surdorum audi
ent, Aures eorum surdescent, & oculi
isaie 5 superborum humiliabuntur. & villæ eius
in igne comburentur: & ossa eorum si-
cut herba florebunt. Tria sunt non sa-
iere. 49 turabuntur. In angulos foueę inferni
descendent. & ipsæ in captiuitatem ibunt.
isaię 65 Et interdum non scribetur He quia sic
puer. 30 induebant se filię regis virgines clamydes.
iob 7 Et cõceperunt duæ filiæ Lot a patre suo.
& venit dages Nun sicut nun he mulie-
ezec. 30. ris patiẽtis. Oculi mei videbunt in ipsa,
forte venit sic ad ornatum dictionis pro-
2, regũ. 13 pter impulsionem eius ad dictionem par-
gene, 19 uam quę in latere eius. Sed filię gentiũ
ezechi. 32 plangent ipsam, quam adduxit author Ma-
soreth super ipsum non est sic, secun-
dum viam Dicduc quia dages nun, Plã
gent ipsam propter defectum Nun gemi-
natę sicut Et plorauit Ieremias, & nun
2. par 53 scripta est nun multarum. Et inueni-
mus ipsam cum Iod in principio e-
ius, & Nun & He in fine eius, sicut
direxe-

& direxerunt se vaccæ & calefiebant in venire ad bibendum. De gente ſtabunt, etiã 1. reg, 6
inuenimus ipſam ſicut multi abſconditi,
ſicut dabunt honorem maritis ſuis, Quia gene, 30
egreſſæ ſunt filię Silo. Et in inuentis &
adhæſerunt oſſa, os ad os ſuum. & viduæ heſter 1
tuę ſuper me ſpirabunt.

VSQVE HVC perfecti ſunt lapides ordinis iſtius Triginta & duo, & ſunt verba in quibus non reperitur ex eis niſi viginti & octo, quia deficiunt paſſiuis ſcilicet participiis, Et ſunt verba abſoluta, propterea quod ſunt ſtantia in ſeipſis non egreditur actio eorum ad alterum. Et ſunt Actiua & Paſſiua, Non dices ex Stetit ſtatus, non ex Iuit itus, & non ex Sedit ſeſſus, & non ex Cecidit caſus. Sed cum dixeris abſolutum ipſe agens, & ipſe patiens. Et non eſt neceſſe dicere ſtatus, & ſic omnia ipſa. Et ſunt verba in quibus dices actiuum, vel paſſiuum quod eorũm volueris. ſicut cum dices

habi

וַיְּשָׁרְנָה הַפָּרוֹת · וַיְּהַמְנָה בְּבֹאָן לִשְׁתּוֹת · מִגּוֹיֵי יְשֻׁמֹנָה · גַּם מְצָאנוּהָ כְּמוֹ רַבִּים נִסְתָּרִים · כְּמוֹ וַתִּתְנֶה יְקָר לְבַעֲלֵיהֶן · כִּי יֵצְאוּ בְּנוֹת שִׁילֹה · וּבַנִּמְצָאִים וַתִּקְרַבְנָה עֲצָמוֹת עֶצֶם אֶל עַצְמוֹ · וְאַלְמְנוֹתֶיךָ עָלַי תִּבְטָחוּ ׃

עד הֵנָּה נִשְׁלְמוּ אַבְנֵי הַטּוּר הַזֶּה שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם · וְיֵשׁ פְּעָלִים אֲשֶׁר לֹא נִמְצָא מֵהֶם כִּי אִם עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה · כִּי יֶחְסְרוּ הַפְּעוּלִים וְהֵם הַפְּעָלִים הָעוֹמְדִים בַּעֲבוּר כִּי הֵם עוֹמְדִים בְּעַצְמָם לֹא תֵצֵא פְעוּלָתָם אֶל אַחֵר · וְהֵם הַפְּעָלִים וְהַפְּעוּלִים לֹא תֹאמַר מִן עָמַד עָמוּד · וְלֹא מִן הָלַךְ הָלוּךְ · וְלֹא מִן יָשַׁב יָשׁוּב · וְלֹא מִן נָפַל נָפוּל · אֲבָל כְּשֶׁתֹּאמַר עוֹמֵד הוּא הַפּוֹעֵל וְהוּא הַפָּעוּל וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר עָמוּד וְכֵן כֻּלָּם · וְיֵשׁ פְּעָלִים שֶׁתֹּאמַר בָּהֶם הַפּוֹעֵל אוֹ הַפָּעוּל אֵי זֶה מֵהֶם שֶׁתִּרְצֶה · כְּמוֹ שֶׁתֹּאמַר

שוכן שוכנים · או תאמר שכון שב
שבונים כמון חשבוני באהלים · וכן כ
בוטח ובטוח · וחנבון לחיות חשבוני ת
תאר במקום פועל ופעול · במלס שבועי
שבועות לחם · וכן כי כג בטוח נאמר
שהוא תאר · וכן כא כהוה יי הוא תאר ·
כי לא מצאנו מן תקל מוח תענין · וכן
רב ועצום תאר · כי תקל ממנו פעל עו
עומר · ויש פעלים שתאמר כל הבנין מ
מהם ולא תאמר מהם לא פועל ולא פ
פעול כי יבא שם התאר מהם במקום
פועל ופעול · במון קרוב ורחוק · לא
תאמר לא רוחק ולא רחוק · לא קורב ולא
קרוב וכן קטון גבור · חזק · חכם · סכל ·
רשע · צדיק · לא תאמר מהם קוטן ו
וקטון · ולא גובר ולא גבור · ולא חוכם
וחכום · ומן יכול לא מצאנו לא פועל
ולא פעול · ולא תאר במקרא · אבל ב
במשנה מצאנו התאר יכול יכולת

יבולים

habitans habitantes vel dices habitatus ha
iudic.8 bitati, sicut habitantes in tabernaculis.
Et sic Sperans speratus pro sperans. Et
recte vt sit habitati adiectiuum in loco
agentis & patientis, In statera iurati iu-
ramenta ipsis, & sic quia in te confisus,
dicemus quod est adiectiuum. Et sic veni
genes.4 penedicte domini, est adiectiuum, quia nō
inuenimus ex Kal de hoc significato, & sic
magnus & fortis adiectiuum, quia Kal
ex ipso verbum stans, id est, absolutum.
Et sunt verba de quibus dices totum ædi-
ficium ex ipsis non agens & non patiens,
quia venit nomen adiectiuum ex ipsis
in loco agentis & patientis, sicut pro-
pinquus & longinquus, non dices lon-
ginquans & non longinquus, non appro
pinquans & non propinquus. & sic par-
uus fortis potens sapiens stultus iniquus
iustus, Non dices ex ipsis paruus &
paruus & non fortis, & fortis & non sapi-
ens, & sapiens & ex potens non inuenimus
non agens neque patiens, & non ad-
iectiuum in scriptura Sed in Misna in-
uenimus adiectiuum, Potens potens

potentes, potentes in fœminino, & sic dixerunt erat equitans super asinum. Et in scriptura non inuenimus nisi Rocheb equitans, & ipsi seruierunt sibi in duabus faciebus, & vna sufficeret vel equitans vel equitans, Sed equitans & equitans non in ipso in actione vna, quia est verbum absolutum. Et expositio qui posuit nubes equitatum suum, currum suum. Et causa ordinis istius qui est ædificium leue interdum quod est stans in seipso, & interdum quod est transiens ad alterum, & quando fuerit stans ordo iste qui est couiugatio Cal, sicut stetit, iuit & socii eorum, quæ sunt verba absoluta, educes coniugationem dagessatam vel Hiphil ex eis ad secundum, dices ex stetit fecit stare, transiens ad secundum, sicut & stare fecit bestiam, & ex iuit fecit ire, sicut nudum ire fecerunt sine vestimento. Et quando fuerit coniugatio Cal transiens sicut comedit, operatus est, & socii eorū quæ sunt verba trāsitiua transire facies Piel dagessatum vel Hiphil ex eis

ad tertium

גמולים · יכולות · וכן אמרו היה רכוב
על החמור · ובמקרא לא מצאנו כי אם
רוכב · והם נשתמשו בשני הפנים · ות
והאחר יפסיק או רוכב או רכוב · אבל
רוכב ורכוב אין בו כפעולה אחת · כי
הוא פועל עומד · ופי סוס ורכבו רוכב
בו · או עליו · ופי השם עקבים רכובו ·
מורכבו · וסבת הטור הזה שהוא בנין
הקל פעמים שהוא עומד בעצמו · ופ
הפעמים שהוא יוצא לזולתו ובאשר י
יהיה עומד הטור הזה שהוא בנין הקל
כמו עמד הלך וחבריהם שהם פעלים
עומדים הוציא בנין הדגוש או הפעיל
מהם לשני תאמר מן עמד העמיד · יו
יוצא לשני כמו והעמיד את הבהמות ·
ומן הלך הליך · כמו ערום הלכו מבלי
לבוש · ובאשר יהיה בנין הקל יוצא כמו
אכל פעל וחבריהם שהם פעלים יוצאים
הוציא הפעל הדגוש או הפעיל מהם ל

לַשְּׁלִישִׁי · תֹּאמַר רְאוּבֵן הֶאֱכִיל אֶת ש
שִׁמְעוֹן · וְהוּא יוֹצֵא לַשְּׁלִישִׁי כִּי רְאוּבֵן
מַאֲכִיל לְשִׁמְעוֹן וְשִׁמְעוֹן הָאוֹכֵל · וְהַלֶּחֶם
אָכוּל ׃ הִנֵּה מִקְרֵה הָאֲכִילָה יוֹצֵא עַל ש
שְׁלֹשָׁה · וְאִם יִמָּצֵא פֹּעַל יוֹצֵא בַּקַּל
וּבַדָּגוּשׁ אוֹ בַנּוֹסֶפֶת וְהֵם יוֹצְאִים לִפְעוּלָּה
אַחַת הַדָּגוּשׁ אוֹ הַנּוֹסֶפֶת מוֹרִים עַל רוֹב
הַפְּעוּלָּה כְּמוֹ הִנְנִי גֹרֵשׁ מִפָּנֶיךָ מִן הַקַּל
לֹא אֲגָרְשֶׁנּוּ מִפָּנֶיךָ מִן הַכָּבֵד וְהַדּוֹמִים
לָהֶם ׃

וּבִמְקוֹמוֹת

מְעַטִּים יִמָּצְאוּ בִנְיַן פִּעֵל הַ
הַדָּגוּשׁ וּבִנְיַן הִפְעִיל פְּעָלִים עוֹמְדִים ו
וּכְשֶׁהֵם עוֹמְדִים הֵם לְחַזֵּק הַפְּעוּלָּה לְפִי
בֹאוּ כְּזֶה הַבִּנְיָן · וְזֶה הַפֵּרוּשׁ יֵשׁ בֵּין קַל
עוֹמֵד · וּבֵין בִּנְיַן פִּעֵל אוֹ הִפְעִיל עוֹמֵד
כְּמוֹ וְשֵׂעָר שָׁחֹר צָמַח כו׳ שֶׁהוּא עוֹמֵד
מִן הַקַּל · וְכֵן וּשְׂעַר צִמַּח מִן הַדָּגוּשׁ
עוֹמֵד אֶלָּא שֶׁזֶּה מוֹרֶה עַל רוֹב הַצְּמִיחָה
ועל

ad tertium dices Ruben comedere fecit Simeonem, & est transiens ad tertium, quia Reuben comedere faciens Simeonem, & simeon comedens. & panis comestus. Ecce accidens comestionis trāsiiens ad tres, & si reperiatur verbum transitiuum in Cal & in dagessato vel augmentato significant ad multitudinem
exod,33. operationis, sicut Ecce ego eiiciens a facie tua ex Cal. Non eiiciam ipsum a facie tua, ex graui & similia ipsis.

ET IN LOCIS paucis inueniuntur Pihel dagessaatum & ædificium Hiphil verba stantia & cum sunt stantia sunt ad fortificandum actionem, Propterea veniunt in hoc ædificio, hęc differentia est inter Cal stans, sicut & capillus niger floruit in ipso, quod est stans ex
ezech 16 Cal. & sic, & capillus tuus floruit, ex dagessato stante nisi quia hoc ostendit ad multitudinem floritionis.

& ad festinationem eius, propterea seruierunt sibi in ædificio dagessato. & sic ruberunt proprietate magis quam corali, stans. & sic Rubescent sicut Coccinum, stans. nisi quod hoc magis rubens. Et quando inueneris ipsa stantia, licet quod non inuenies ea transitiua & volueris ædificare ex eis transitiuum facies sicut non euigilauit puer, euigilate & cantate, quæ sunt verba stantia, licet quod non inuenimus ex eis transitiuum & volueris dicere talis excitauit talem a somno eius, dices excitauit eum. propterea Iustificati sunt, qui dicunt in oratione sua qui excitat dormientes, & non iustificati sunt qui reprehendunt eos, & sic dixit Sapiens magnus in seruitio linguę, in poesi sua euigilare fecerunt me cogitationes meę & pupillæ meæ sopitę, & dominus meus pater meus super ipsū pax, apprehēdit ipsū. Et dixit quod nō adaptatur quod faciamus ipsū verbum trāsitiuum, posteaquam non inuenimus ipsum in tota scriptura nisi absolutum, & si dixeris & si indigeamus tansire facere ipsum ad patientem quomodo faciemus dicemus

thren.4

isaie.1

excitauit

ועל מחירותה לפי נשתמשו כבנין ה
הדגוש · וכן אדמו עצם מפנינים עומד ·
וכן יאדימו כתולע עומד · אלא שזה י
יותר אדום · וכאשר תמצאם עומדים
אפעלפי שלא תמצאם יוצאים ותרצה ל
לבנות מהם פעל יוצא תעשה כמו לא
הקיץ הנער · הקיצו ורננו שהם פעלים
עומדים אפעלפי שלא מצאנו מהם יו
יוצא ותרצה לומר פלוני העיר פלוני מ
משנתו האמר הקיצו · על כן צדקו ה
האומרים בתפלתם המקיץ נרדמים ·
ולא צדקו התופשים עליהם · וכן אמר
חכם גדול בשמוש הלשון בפיוטו הק
הקיצוני רעיוני ואישוני נרדמים · וא
ואדוני אבי עליו השלום תפש עליו ו
ואמר כי לא יתכן שנעשה אותו פעל יו
יוצא אחר שלא מצאנוהו בכל המקרא
כי אם עומד · ואם תאמר אם נצטרך ל
להעבירו לפעול היאך נעשה נאמר ה

הֶעִירוֹן וְנֹאמַר כִּלְשׁוֹן אֶחָד הַיּוֹצֵא וּבִלְשׁוֹן
אַחֵר הָעוֹמֵד · וְרוֹמֶה לוֹ לְשׁוֹן שָׁתָה ות
וְהִשְׁקָה שֶׁלֹּא תֹאמַר הִשְׁתַּנִּי מִן שָׁתָה ו
וְלֹא שָׁקִיתִי מִן הִשְׁקָה כִּלְשׁוֹן אֶחָד הוּא
הַשׁוֹתֶה וּבִלְשׁוֹן אַחֵר הוּא הַמַּשְׁקֶה ·
וַאֲנִי אוֹמֵר אַפְעַלְפִּי שֶׁחָזַק אֲדֹנִי אָבִי ע
עָלָיו הַשָּׁלוֹם טַעֲנַת הַתְּפִישָׂה אֵינֶנָּה ט
טַעֲנָה וְאֵינוֹ רוֹמֶה לִלְשׁוֹן שָׁתָה וְהִשְׁקָה
כִּי לֹא מָצָאנוּ הִשְׁתָּה וְלֹא מָצָאנוּ שָׁקָה
בְּשׁוּם עִנְיָן לֹא עוֹמֵד וְלֹא יוֹצֵא אֲבָל ת
הֵקִיץ אַחֵר שֶׁמְּצָאנוּהוּ עוֹמֵד נַעֲשָׂה א
אוֹתוֹ יוֹצֵא אִם נִצְטָרֵךְ · כִּי אֵין בִּנְיָן ז
זוּלָתוֹ לַעֲשׂוֹתוֹ · וְכֵן וּשְׂעָרָהּ צָמַח שֶׁהוּא
פָּעַל עוֹמֵד אִם נִצְטָרֵךְ לַעֲשׂוֹתוֹ יוֹצֵא נע
נַעֲשֶׂה · וְאַל יִטְעוֹן הַטּוֹעֵן אַחֵר שֶׁמָּצָאנוּ
עוֹמֵד אֵיךְ נַעֲשֶׂה אוֹתוֹ יוֹצֵא וְיִהְיֶה כנ
בִּנְיָן אֶחָד עוֹמֵד וְיוֹצֵא · הִנֵּה הֶרְאֵינוּ לְךָ
רַבִּים בְּבִנְיָן אֶחָד עוֹמֵד וְיוֹצֵא כְּמוֹ ת
הַצּוֹמֵחַ לָכֶם מִן הַשָּׂדֶה פָּעַל עוֹמֵד יע

excitauit ipsum . Et dicemus in lingua vna transitiuum , & in lingua alia absolutum, & simile ei lingua Bibit & bibere fecit, quia non dices bibere fac me, ex bibit & nõ bibo, ex bibere feci in singulari, Ipse bibens & in lingua alia, ipse faciens bibere. Et ego dico licet quod fortificatus est dominus meus pater meus, super ipsũ pax, reprehensionẽ siue argumentũ reprehensionis, nõ est argumẽtum & nõ simile linguæ Bibit, & fecit bibere, quia non inuenimus השקה fecit bibere, & nõ inuenimus שקה bibit, in nullo modo nõ absolutũ & nõ transitiuũ Sed fecit euigilare postea quã inuenimus ipsũ absolutũ, faciemus ipsũ trãsitiuum si indiguerimus, Quia nõ est ædificiũ pręter ipsum ad faciendũ ipsum. Et sic, & capillus tuus floruit, quod est verbum absolutum si indiguerimus ad faciendũ ipsũ trãsitiuũ, faciemus. Et nõ arguet arguens posteaquam inuenim⁹ ipsũ absolutũ quomodo faciem⁹ ipsũ trãsitiuũ & erit ædificiũ vnũ absolutũ & trãsitiuũ Ecce ĩuenim⁹ cũ eo multa ĩ ædificio vno absolutũ & trãsitiuũ, sicut florescens vobis ex agro, verbũ absolutũ

sylua

Sylua florens ligna, verbum transitiuum, & sic tunc concusserunt se vngulę equi, ecclef.. 2
absolutum, Concusserunt me non noui, trã sitiuum. & in ędificio Hiphil quia omnis iudicũ. 5
salus mea & omnis voluntas mea quod non florebit: absolutum, & generare faciet ipsum & florescere faciet, transitiuum. & sic multa alia reperiuntur pręter ista. 2, regũ 23
Et sic in dagessato. niger ambulabam, ab- ysaie 55
solutum Nudum ambulare fecerunt sine psal. 38
vestimento: transitiuum. Sed in con- iob. 24
iugatione leui si non inueniamus ipsum transitiuum, non dicemus ex ipso transitiuum, quia non possumus dicere ex ædificio dagessato vel aucto, quæ sunt transiiua vt plurimum.

ET IVXTA IPSVM Ordo secundus vocatur coniugatio Niphal, & est recipiens virtutem ordinis primi, & accidens eius quando dices ex Custodiuit. & in prophetam custoditus fuit. No- osee 12
men benedicatur: Custodiuit Israel per manum prophetæ, & Israel fuit custoditus, Ecce custoditus accipit accidens 2. reg. 20
custodiuit. Sed & Hamassa nõ custoditꝰ fuit, recipit accidẽs a se ipso, & nõ ei agens aliud

sine

יער צומח עצים פעל יוצא · וכן אז ת
הלמו עקבי סוס עומד הלמוני כל י
ירעתי יוצא · ובבנין הפעיל כי כל י
ישעי וכל חפצי כי לא יצמיח · עומד ות
והולידה והצמיחה יוצא וכן רבים א
אחרים נמצאים זולת אלה : וכן בדגש
קרר הלבתי עומד · ערום הלכו כלי ל
לבוש יוצא · אבל בבנין הקל אם לא מ
מצאנוהו יוצא לא נאמר ממנו יוצא א
אחר שנוכל לומר מבנין הדגש או מ
מהנוספת שהם יוצאים ברוב :

ועליו הסוג השני נקרא בנין נפ
נפעל והוא מקבל כח ת
הסוג הראשון ומקרהו כאשר תאמר
מן שמר ובנביא נשמר · השם יהכוה
שמר ישראל על ידי הנביא וישראל ה
היה נשמר · הנה נשמר מקבל מקרה
שמר · אבל ויעמשא לא נשמר מקבל
המקרה מעצמו ואין לו פועל אחר ז
זולתו

זולתו כי פירוש לא נשמר שהוא לא
שמר עצמו מן החרב · והפעלים הע
העומדים לא ימצא בהם בנין נפעל א
מקבל מקרה בנין הקל כי בנין הקל מ
מהם המקרה עומד בעצמו ואיננו יוצא
מאתו אל זולתו · והוא הפעל והוא
הפעול · אבל כצל כנטותו נהלכתי · אל
ארץ נושבת · ערים לא נושבו · אינם
מקבלים מקרה בנין הקל כי אם מבנין
הדגוש שהוא יוצא · כי נהלכתי מקבל
מקרה יו׳ המהלך אותו ולא ההולך כי
הוא עצמו ההולך · וכן אל ארץ נושבת ·
ערים לא נושבו · מקבלים מקרה המ
המיושב לא היושב כי האדם מישב הא
הארץ והארץ נושבת · ולא תקרא הארץ
נושבת בעבור היושבים בה כי אם בעבור
המישבים אותה והם הכונים בה בתים
ונוטעים בה כרמים ועובדין האדמה ו
ועושין צרכי העיר · כי זולת זה לא יהיה
יושבים

ſine ipſo, quia expoſitio non cuſtoditus fuit quod eſt ipſe non cuſtodiuit ſe ipſũ a gladio, Et verba abſoluta non inueniatur in eis ædificium Niphal recipiens accidens coniugationis leuis, quia coniugatio leuis ex eis accidens ſtat in ſe ipſo & non ipſum tranſiens a ſe ad extraneum, Et ipſe eſt agens,& ipſe eſt patiens, Sed ſicut vmbra,ſicut declinare ipſum. Ad terrã ha-
pſal.109 bitatã,Ciuitates non habitatę fuerunt. Non ipſa recipiunt accidens coniugationis leuis niſi ex coniugatione dageſſata quæ eſt tranſitiua, quia ambulaui accipit accidens, Dominus ambulare facit ipſum & non ambulans quia ipſemet ambulat, & ſic ad terram habitatam. Ciuitates non habitatæ fuerunt, Accipiunt accidens. Habitare facientes, non habitantes, quia homo habitare facit terram, & terra habitatur. Et non vocabitur terra habitata propter habitãtes in ipſa niſi propter habitare faciẽtes ipſã & ſunt ædificãtes in ea domos & plãtantes in ea vineas, & colẽtes terram,& facientes neceſſitates ciuitatis, quia ſine hoc nõ erunt habitantes

habitantes in ciuitate, propterea ciuita habitata propter habitare facientes, non propter habitātes, quia habitare facientes gene, 33
causa habitantium, Et sic applicatus fuit Ioseph & Rahel; recipit accidens appropinquare facientis ipsum, & non appropinquantis, quia ipse est appropinquans & apropinquatus, & sic appropinquatus dominus domus ad iudices, recipit accidens appropinquare facientium ipsum, & sunt iudices: & fuit propterea exod 22
quod non ipsi possunt recipere accidens speciei suæ: quæ est coniugatio leuis & petunt a specie alia, quæ est coniugatio dagessata vel adaucta, & accipiunt accidens eius, & sic fuit res ista, & sic num fuit, sicut res magna ista reci- deut. 4
pit accidens a faciente esse, nō ab esse, quia est esse. & ecce fuit, sicut fuit, nisi quia in fuit videtur in ipso agens, & sic ascendit nubes, & similia ipsis, ex ædificio Niphal ex verbis absolutis numer 10
in omni vno intellige, & inuenies, & sicut quod dicimus ex verbis absolutis Pahal sine Niphal, sic dicemus niphal

יושבים בעיר · אם כן העיר נושבת כ
בעבור המיושבים לא בעבור היושבים
כי המיושבים סבת היושבים · וכן נגש
יוסף ורחל מקבל מקרה המגיש אותו
ולא הנוגש כי הוא הנוגש והנגש · ו
וכן ונקרב בעל הבית אל האלהים מקבל
מקרה המקריבים אותו והם הדיינים
והיה זה בעבור שאינם יכולים לקבל
מקרה מינם שהוא בנין הקל ונשאלין
למין אחר שהוא בנין הדגש או · הנ
הנוסף ומקבלים מקרהו וכן נהיה הד
הדבר הזה · וכן נהיתה כדבר הגדול ה
הזה · מקבל מקרה עושה ההויה · לא
ההויה · כי הוא ההויה · והנה נהיה כמו
היה אלא שבנהיה נראה כח הפעל וכן
נעלה הענן והדומים להם מבנין נפעל
מן הפעלים העומדים לכל אחר התכונן
והמצא · וכמו שנאמר מן הפעלים ה
העומדים פעל מבלי נפעל כה נאמר נ
נפעל

נפעל מכלי פעל · כמו נשבע נשבעת
שלא נאמר ממנו שבע שבעת · וכן
נותר לא נאמר גם כן יתר יתרת · כי אם
נותר נותרת · ולדעת חכם רבי יהודה
נאמר גם כן יתר יתרת אחר שמצאנו ו
ואת היותר תחרמנו · ולפי דעתי שהוא
תאר או שם ואםעלפי שהוא שם הפעל
ויש לנו לבנות ממנו פעולת אחר שמ
שמצאנו בו פעלת אחרת והוא בנין נ
נפעל אין אנו צריכין לפעל קל · אבל
במקום שנמצא שם הפעל או שם תאר
נאמר בו ממנו פעל הקל אם לא נמצא נפ
נפעל כמו מן דוה נאמר דוה דוית דו
דויתי · ארוה ירוה תרוה · אחר שמצאנו
ממנו השם והתאר · ומלת נשברתי
את לבם הזונה אמרו שהוא כמו שברתי
והוא יוצא ואיננו נכון שיהיה בנין נ
נפעל יוצא לעולם כי אין לעשות מן ה
הפעול פועל והנכון שהוא עומד ב
במשפטו

Niphal fine Pahal,ficut iuratus fuit fuifti, quia non inuenimus ex ipfo iurauit iurauifti, Et fic remanfit, Non dicemus etiam fic remanfit,remanfifti, nifi נותר נותרת Et fecundum opinionem fapientis Rabbi Iuda dicemus etiam fic יתר יתרת poste-
1.reg.15. aquam inuenimus, & remanens deleuim. Et fecundum opinionem meam, quod eft adiectiuum vel nomen, & licet quod eft nomen verbi, & eft nobis ædificare ex eo actionē, pofteaquam inuenimus in ipfo actionem aliam, & eit ædificium Niphal non nos indigemus verbo leui. Sed in loco reperitur nomen verbi vel nomen adiectiuum dicemus ex eo verbum leue, fi non reperitur Niphal, Sicut ex ægrotauit dicemus ægrotauit ægrotauifti ægrotaui ægrotabo bit bis, Pofteaquam inuenimus ex eo nomen & ad-
ezech 6 iectiuum, & dictio confregi cor eorum fornicans, dixerunt quod eft ficut confregi & eft tranfitiuum, & non eft conueniens quod fit ædificium niphal trāfitiuum nunquā, quia non eft ad faciendū ex paffiuo actiuū, cōueniens quod eft abfolutū

M ficut

ſicut iudicium eius ואת eſt ſicut ſignifica-
tum מז Sicut ipſi egreſſi ſunt את העיר
id eſt, מז העיר & expoſitio נשברתי a
corde eorum fornicario. Et venit ſi-
cut Significatum, & doluit in corde ſuo,
& ſic Ante me non formatus Deus, Di-
xerunt quod eſt ſicut formauit. quia aſ-
ſimilatur expoſitio Paſuk. Antequam for- ſſale 43
matus eſſem ego, non formatus eſt Deus,
& abſit abſit, ſiue Prophanum prophanū,
formatio in deo bendicatur & exaltetur
propterea expoſuerunt נוצר כמו יצר Et
vult dicere antequam formarem ego non
formauit Deus. Et conueniens in oculis
meis, ſicut expoſuit dominus meus pater
meus Zal, quod eſt abſolutum, ſicut omne
Niphal abſolutū, ſicut Iudicium eius. Et
formatus eſt participiū paſſiuum quod eſt
adiectiuū & eſt pathiſſatū quia eſt affixū ad
dictionē אל ſicut fidelis ſpūs. Et expoſitio
Paſuk antequam formarem ego creaturas,
non erat res formata per mannm Dei ſine
me, & poſteaquam formaui, ſic non erit
res formata per manum Dei ſine me, & ex-
ponimus formatus in Benoni. & non præ-
teritum quia non eſt verbū pręteritū affixū.

Et OR-

במשפטו · ואת הוא בענין מן כמו הם
יצאו את העיר · מן העיר והפי נשברתי
מן לבם הזונה · והוא בענין ויתעצב אל
לבו · וכן לפני לא נוצר אל · אמרו שהוא
כמו יצר · כי נראה פירוש הפסוק לפני
שנוצרתי אני לא נוצר אל · והלילה ה
חלילה לומר נוצר על האל ית' ויתעלה
לפיכך פירשו נוצר כמו יצר · ורוצה
לומר לפני שיצרתי אני לא יצר אל · וה
והנכון בעיני כמו שפירש אדני אבי ז"ל
שהוא עומד בכל נפעל עומד במשפטו
ונוצר הוא בינוני פעול · שהוא התאר
והוא פתוח לפי שהוא סמוך למלת אל ·
כמו נאמן רוח · ופי' הפסוק לפני שיצרתי
אני היצירות לא היה דבר נוצר על יד אל
זולתי · ואחרי שיצרתי כמו כן לא יהיה
דבר נוצר על יד אל זולתי · ופירשנו
נוצר בינוני ולא עבר לפי שאין פעל ע
עבר סמוך ;

והחסרון השלישי נקרא בנין פעל
הדגש וגם נוסף הוא כ
בבינונים שנוסף בהם מם · והיה
לבינונים התוספת הזאת לפי שלא ית
יתכנו לומר מבלי הוספת כי אם היינו
אומרים פקד · הנה הוא קל כי אין
אחר החלם דגש · כי עם החלם לעולם
נח ולא יתכן דגש אחר נח · אם לא
תהיה המלה מלעיל שיהיה הנח קיים
לפני בא הדגש כמו הרים נולד · ות
והדומים לו · וזאת המלה לא תתכן ק
קריאתה כך · ואם היינו אומרים פקד
או פקד ידמה לצווי · ואם היינו א
אומרים פקד · ידמה למקור שהוא ם
פעמים בחלם כמו יסר יסרני יה · קנא
קנאתי · גם כן הפעול אם היינו אומרים
פקד · ידמה לבנין פועל · לכן לא
יתכנו הבינונים מבלי תוספת · וסבת
הטור הזה שהוא יוצא פעם לשני ופעם
לשלישי

ET ORDO tertius vocatur ædificium Pihel dageſſatum, & etiam adauctum eſt in participiis in quibus additur in eis mem: & eſt participiis additio iſta, quia non adaptantur dici ſine additione, quia ſi eſſemus dicentes viſitans, ecce eſt Cal, quia non eſt poſt Holem dages, quia cum Holem ſemper quieta, & non adaptatur dages poſt quietam: Si non fuerit dictio Millahel, vt ſit quieta firma ante venire dages, ſicut Montes ſtillauerunt,
Iudic.5 & ſimilia. & iſta dictio non adaptatur lectio eius ſic. Et ſi eſſemus dicentes פקר vel פקר aſſimilaretur imperatiuo & ſi eſſemus dicentes פקר aſſimilaretur infinitiuo quod eſt interdum cum Holem, ſicut Caſtigare caſtigauit me do-
pſal.118 minus, Zelare zelaui. Etiam ſic Pahal ſi eſſemus dicentes פקיר aſſimilaretur ædificio Puhal, propterea non conueniunt Participia ſine additione & cauſa ordinis iſtius, quia eſt tranſitiuus interdum ad ſecundum, & interdum

 ad ter-

ad tertium, & quia multiplicatæ sunt trã-
sitiones eius, multiplicatę sunt literę eius
supra tres literas fundamentales.
ET IVXTA IPSVM Ordo quart⁹
vocatur ædificium Puhal cuius non cõme-
moratur nomen agentis eius, & est recipiens
virtutem ordinis tertii & accidens eius, &
dagessatur etiam ipse sicut ipse. Et voca-
tur sic propterea quod non adaptatur nũ
quam sine agente altero, & nõ cõmemo-
ratur. Sed Niphal cõmemoratur quando
accidens transit ab eo, sicut Scire feci te,
in dictione. Et Hamasa nõ custoditus fuit, 2,reg,20
ecce Hamasa agens & patiens, ecce quãdo
dixerunt custoditus fuit, cõmemoratũ est
agens eius. Sed ædificiũ Puhal nũquã exit
accidens ei⁹ ab ipso, nisi ab agẽte altero qui
nõ cõmemoratur, & propterea nõ in ipso
inperatiuus, quia actio eius per manũ alteri⁹
nõ per man⁹ suas ipsius. Et quomodo impe
rabit homo socio suo supra re quę nõ est in
manu sua. Et omne verbũ quod inuenies
ædificatũ in ædificio tertio ædificabis sup ip
sũ ordinẽ quartũ, & si inueneris ordinem
quartum ædificabis supra ipsum ordinem
tertium

לשלישי · ולפי שרבו הוראותיו ורבו א
אותיותיו על שלש אותיות היסודיות:

ועליך הסוגר הרביעי נקרא בנין
פועל שלא נזכר שם פ
פועלו · והוא מקבל כח הסוגר השלישי
ומקרהו ונרגש גם הוא כמוהו · ונקרא
בן בעבור כי לא יתכן לעולם מבלתי פ
פועל אחר · ולא נזכר רק נפעל נזכר
כשהמקרה יוצא מאתו כאשר הודעתיך
במלת ועמשא לא נשמר · הנח עמשא
פועל והפעל הנח כשאמרת נשמר נזכר
פועלו · אבל בנין פועל לעולם לא יצא
מקרהו מאתו כי אם מפועל אחר שלא
נזכר · ולכן אין בו צווי כי פעולתו על
ידי אחר · לא על ידי עצמו · ואיך יצוה
אדם לחבירו על דבר שאינו בידו · וכל
פעל אשר תמצא נבנה בסוגר השלישי
תבנה עליו הסוגר הרביעי · וכן אם
תמצא הסוגר הרביעי תבנה עליו הסוגר

השלישי וכן כשאר הפעלים :

והטור החמישי נקרא בנין ה
הפעיל הנוסף · והוא
נוסף בכל הבנין אבל תוספת העוברים
נעדרת בבינונים ובעתידים חוץ מט
ממקומות מעטים · והיה זה שלא
יכבדו על הלשון שתי אותיות נוספות
באחת · ובנית הטור הזה שהוא יוצא
פעם לשני ופעם לשלישי · ולפי שרבו
הוצאותיו רבו אותיותיו על שלש א
אותיות היסודיות :

ועליו הטור הששי נקרא בנין
הפעל שלא נזכר פעלו ר
והוא מקבל כח הטור החמישי ומקרהו
ונוסף גם הוא כמוהו · וכל פעל אשר
תמצא נבנה בטור החמישי תבנה עליו
הטור הששי ובנתו כבנת בנין פועל :

והטור השביעי נקרא בנין פועל
הנוסף או הכבד כי הב
הכבדות מפני התוספת והוא נוסף בב
בבינונים

tertium, & ſic in reliquis verbis.

ET ORDO quintus vocatur ædificium Hiphil adauctum & eſt auctum in toto ædificio, Sed additio pręteritorum deficit in præſentibus participiis & in futuris, præterquam in locis paucis, Et fuit hoc vt non ingraueſcerent ſupra linguam duæ literæ additæ ſimul. Et cauſa ordinis iſtius, quia eſt tranſiens interdum ad ſecundum, & interdum ad tertium, & quia multiplicatæ ſunt tranſitiones eius multiplicatæ ſunt literæ eius ſuper tres fundamentales.

ET IVXTA IPSVM Ordo ſext9 vocatur ædificium Hophal cuius non commemoratur agens eius, Et eſt recipiens virtutem ordinis quinti & accidens eius & auctum etiam ipſum ſicut illud,& omne verbum quod inuenies ædificatum in ordine quinto ædificabis ex ipſo ordinem ſextum & cauſa eius ſicut cauſa ædificii Puhal.

ET ORDO Septimus vocatur ædificium Pohel auctum vel graue, quia grauitas propter adiectionem, & eſt auctũ

in partici

in participiis ſolum,& fuit hoc in ipſo ſicut fuit in ædificio Piel dageſſato,ſicut ſcire feci te. Et in quietis Hain inuenies ipſum filium quatuor literarum, quia lam med appohal duplicatur in toto ædificio eius, & in loco ſuo reuelabo tibi abſconditum eius. Et cauſa ordinis iſtius quia eſt tranſitiuum interdum ad ſecundum & interdum ad tertium, & quia multiplicatę ſunt tranſitiones eius, multiplicatę ſunt literæ eius ſupra tres literas radicales vel fundamentales.

ET IVXTA IPSVM Ordo octauus vocatur ædificium Hitpahal, & augetur etiam ipſum ſicut illud Sed hęc auctum in tota coniugatione & non cognoſces cauſam ordinis iſtius qui eſt cōiunctus cum ordine ſeptimo, niſi in quietis Hain, & in verbis geminationis, quia non ædificatur ordo ſeptimus in perfectis, niſi in verbis paucis, propterea in perfectis eſt recipiens accidens a verbis aliis. Et adaptabitur quod in perfectis ædificiū Hitpahal recipit accidens ab ædificio dageſſato,quia etiā ipſū eſt dageſſatū

Hain

כבינונים לכך · והיה זה לו כאשר היה
לבנין פעל הדגוש כאשר הודעתיך · וב
ובנחי העין תמצאנו כן ארבע אותיות כי
למד הפעל נכפל בכל בנינו ובמקומו
אגלה לך צפונו · וככה הטור הזה ש
שהוא יוצא פעם לשני פעם לשלישי ה
ולפי שרבו תוצאותיו רבו אותיותיו על
שלש האותיות השרשיות או היסודיות
ועליך הטור השמיני נקרא בנין
התפעל ונוסח גם הוא
כמוהו אבל זה נוסח בכל הבנין ולא ת
תפיר עלת הטור הזה שהוא דבק עם ת
הטור השביעי כי אם בנחי העין וכמ
ובמעלי הכפל כי לא נבנה הטור הש
השביעי בשלמים כי אם במעלים מע
מעטים · לכן בשלמים הוא מקבל מ
מקרה מהפעלים האחרים ויתכן כי ב
בשלמים בנין התפעל מקבל מקרה
מבנין פעל הדגוש כי גם הוא דגוש ה
העין

חעין במוחה׳ וסכת חטור חשמיני חות
נשתנית מסבות כל שאר מקבלי חמקוח
כי חוא עצמו מסבב לחיותו מקבל ח
חמקות׳ כמו זהתברכו בזרעך׳ חם
יסבכו חברבה לעצמם כתפלתם שי
שיאמרו האל יברכנו כמו שברה זרע
אברהם רק ונברכו כן אינגו כן׳ כי
פירושו שאני אברכם ויתברכו בזכותה
לא מסיבתם׳ וכן והתברה כלבבו ל
לאמר שלום יחיה לי רוצה לומר שהוא
יבקש הברכה לעצמו ויאמר שלום ד
יהיה לי׳ וכן והתנחלתם אותם שפירושו
והתנחלתם מחם כי כמו הם יצאו את
העיר שפירושו מן העיר ופירוש ו
והתנחלתם אותם אתם תסבבו שתהיו
מונחלים מחם ותנחילום לבניכם אח
אחריכם והסבה שתקנו מחם ותהיו א
אותם לחיותם לכם לאחוזה ותעבדו בהם
לעולם׳ וכן והתאויתם לכם לגבול ק
קומת

Hain ſicut ipſum, & cauſa ordinis octaui iſtius mutatur a cauſis reliquorum omnium accipientium accidens, quia ipſemet cauſatur ad eſſe recipiens accidens ſicut Et benedicentur in ſemine tuo, Ipſi cauſabuntur benedictionem pro ſeipſis in o-
gene, 22 ratione ſua, quia dicent, Deus benedicet nobis ſicut benedixit ſemini Abraæ. Veruntamen & benedicentur in te, non ipſum ſic, quia expoſitio eius quod ego benedi-
geneſ. 12 cam ipſis, & benedicentur in virtute tua non ex cauſa ipſorum: & ſic, Et bene-
deut. 29 dicet ſibi in corde ſuo dicendo pax erit mihi, vult dicere quod ipſe quæret benedictionem pro ſe ipſo, & dicet pax erit mihi. & ſic, Et hæreditabitis vos quod expoſitio eius, & hæreditabitis vos, ex ipſis, ſicut ipſi egreſſi ſunt את pro מן. de ciuitate, quod expoſitio eius de ciuitate. Et expoſitio, & hæreditabitis ipſos vos cauſantes quod eritis hæreditati ex ipſis, & hereditabitis ipſos filiis veſtris poſt vos, & cauſa quod emetis ex ipſis, & viuificabitis ipſos, vt ſint ipſi vobis in poſſeſſionem, & ſeruiatis vobis in ipſis
nume. 34. ſemper. Et ſic & limitabitis vobis terminum ad orien-

ad orientem, vos causabitis ad esse vos confines termino orientis de hazor henam, quia eiicietis habitatores terræ vsque ad terminum,& sic omnia ipsa ad istam viam, Sed de duris quæ in eis attuli tibi rationem eorum, & interdum accidens transit ab ipso solum, sicut & confinabitis vobis iuit Noe & expositio, Iuit Noe propterea quod erat in generatione iniquorum, & rapacium,& non vniuit se ad seruitium nominis benedicatur ad timendum ipsum,nisi ipse solus,dicit quod ipse causauit in vnire se solum, & seperare se a societate eorum, vt esset ambulans cum Deo, quia si fuisset se associans cum illis quanuis quod erat cor eius perfectum cum domino deo suo,fuisset discens opera eorum, sicut quod dicit Sapiens vadens cum sapientibus sapientior fiet, & associans se cum stultis frangetur. Sed separans se a societate eorum, & vnificans se solum, ipse causans ad esse ipsum ambulantem cum DEO, & sic ex more linguæ, quia in apparere multitudinem actionis

nume 34
genes, 6

הַפְּעוּלָּה כַּפּוֹעֵל אֲמוּרִוּ לוֹ בִּלְשׁוֹן נִפְעַל
אוֹ הִתְפַּעֵל כְּמוֹ הַנִּוְכָּרִים בָּהּ· אָו נִרְכּוּ
יִרְאֵי יְיָ · הַנֶּאֱנָקִים אוֹ הַנֶּאֱנָחִים · וכ
וּבִלְשׁוֹן הִתְפַּעֵל כְּמוֹ מִדַּבֵּר אֵלָיו · מ
מִתְרַפְּקִים עַל הַדֶּלֶת · מִתְנַקֵּשׁ בְּנַפְשִׁי
לַהֲמִיתֵנִי · וְעַתָּה אַל תִּתְלוֹצָצוּ · וְיֵשׁ
הִתְפַּעֵל שֶׁמַּרְאֶה שֶׁהוּא מְקַבֵּל כֹּחַ הַמ
הַמְּקָרֶה וְאֵינוֹ · כְּמוֹ וְהִתְחַבֵּר כִּלְבָבוֹ · כִּי
הוּא אֵינֶנּוּ בָּרוּךְ · וְכֵן וְהִתְמַכַּרְתֶּם שָׁם
לְאֹיְבֶיךָ · שֶׁהֲרֵי אָמַר וְאֵין קֹנֶה · וְכֵן
מִתְכַּבֵּד וַחֲסַר לָחֶם · כִּי הוּא אֵינוֹ נִכְבָּד
אֲבָל מַרְאֶה עַצְמוֹ כֵּן וְכֵן מִתְעַשֵּׁר מ
מִתְרוֹשֵׁשׁ מִתְהַלֵּל בְּמַתַּת שָׁקֶר · שְׁכַב
עַל מִטָּתְךָ וְהִתְחָל · וּמֵאֵלֶּה הַטְּעָמִים
אֲשֶׁר הֶרְאֵתִיךָ תֵּדַע וְהַשְׂכֵּיל לְכָל אֲשֶׁר
תִּמְצָא · וּשְׁמוֹנָה הַטּוּרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר
זָכַרְתִּי לָךְ לֹא תִמְצָא פֹּעַל בַּמִּקְרָא שֶׁיָּבֹאוּ
כֻּלָּם עָלָיו · אֲבָל תִּמְצָא פֹּעַל בִּשְׁנֵי טוּרִים
וּפֹעַל בְּאַרְבָּעָה וּפֹעַל בְּשִׁשָּׁה · וַאֲשֶׁר

actionis in verbo dixerunt ipsum in lingua niphal vel hithpahal ſicut Quæ dicta
malac, 3 ſunt in te Tunc locuti timentes dominum Clamantes vel ſuſpirantes, & in lingua hitpahal ſicut loquens ad ipſum Pulſantes
iudic. 16 ſupra oſtium. Scandalizat ſe in anima ſua ad interficiendum me. Et nunc non irri-
1 reg, 28 deatis. Et eſt hithpahal quod oſtendit quod
iſaie. 28 eſt recipiens virtutem accidentis, & non ipſum, ſicut benedicens ſe in corde ſuo
deute, 26 quia ipſe non benedictus, & ſic Et vendetis vos ibi inimicis veſtris, quia dixit & non emptor. Et ſic honorans ſe & e-
deut. 28 get pane, quia ipſe non honoratus. Sed oſtendit ſe ipſum ſic. & ſic ſe ditans, ſe
puer, 12 depauperans, ſe laudans in dono falſitatis. Iace ſupra lectum tuum & infirma te,
puer, 25 Et ex iſtis rationibus quas oſtendi tibi ſcito & intellige omne quod inuenies, &
2, regū. 13 octo ordines iſtos quos commemoraui tibi, non inuenies verbum in ſcriptura quod ædificentur omnes ſuper ipſum, Sed inuenies verbum in duobus ordinibus, & verbū in quatuor, & verbum in ſex, & quod inueni-

מצאנוהו שגיא כח משאר הפעלים ונ
ונמצאו כי כל הסוגים האלה אשר זכ
זכרתי לה לכך מבנין פועל הכבד הוא
פעל או

פקד ועליו אבנה-לה השבעה ט
טורים אבנים שלמות ומ
וממוצאו הרע ותשכיל לכל הפעלים ה
והנה לה שבעה הטורים שמצאנו ממ
ממנו בנין הקל ויי פקד את שרה : בנין
נפעל ולא נפקד ממנו איש · בנין פעל
הרגיש יי צבאות מפקד צבא מלחמה ·
בנין פועל אשר פקד על פי משה · ב
בנין הפעיל ויהי מאז הפקיד אותו · ב
בנין הפעל אשר הפקד אתו · בנין ה
התפעיל התפקדו לבד מבנימן · ואם
זאת הנערים יודעתי מבנין פועל הכבד
גם היא ימצא ממנו שבעה וגם שמ
שמונה אבל רוב המדקדקים אמרו ש
שהגיד במקום הא הודעתי וכן אם וי
וילדת כן מבנין פעל הכבד גם הוא י
ימצא

inuenimus magnum virtute ex reliquis verbis, & inueniuntur in ipso ordines illi quos commemoraui præterquam ædificium pohel graue est בעל vel בקר & super ipsum ædificabo tibi septem ordines lapidibus perfectis, & ex prolatione eius, Scies & intelliges omnia verba, & ecce tibi septem ordines quos inuenimus ex
genes. 21 eo ædificium leue, Dominus visitauit Sara, ædificium niphal, Et non defuit ex ip-
Isaię 04 sis vir, ædificium pihel dagessatum, Dominus exercituum visitans exercitum belli, ædificium puhal, qui memoratus ad os Mose, ædificium hiphil, & fuit ex tunc fe-
egne, 17 cit ordinare ipsum, ædificium hophal, qui ordinatus cum ipso, ædificium Hithpahal numeratus fuit solus de Beniamin,
1 reg. 21. Etsi & pueros noui ex ædificio pohel graui etiam ex ipso reperientur septem, Sed maior pars grammaticorum dixerunt quod Iod loco He, Scire feci, & sic Si & paries filium de ædificio pohel graui etiā repe

ספר מִכלל

יִמָּצֵא מִמֶּנּוּ שִׁבְעָה וְגַם שְׁמוֹנָה כִּי יוֹם
חֲלֶדֶת אֶת פַּרְעֹה הוּא מָקוֹר מִבִּנְיָן
שֶׁלֹּא נִזְכַּר פּוֹעֲלוֹ מֵהַנּוֹסָח וְהִנֵּה
הֵם כּוֹ הַשְּׁמוֹנָה ׳ אֲבָל אָמוּךְ
רוֹב הַמְדַקְדְּקִים כִּי ו
וְיוֹלֶדֶת כֵּן מוּרְכָּב מִן
עָבָר וּבֵינוֹנִי כְּמוֹ ש
שֶׁאָנוּ עֲתִידִים
לְבָאֵר בע
בְּעֶזְרַת
הַשֵּׁם

reperiẽtur ex ipso septẽ & etiã octo, ꝙ dies
genes,40 nasci Pharaonem est infinitiuus ex
ædificio cuius nõ cõmemorabitur
nomẽ agentis eius ex augmẽtato,
& ecce sunt in eo octo, Sed di-
xerunt maior pars grãma-
ticorum compositum ex
præterito & participio,
sicut nos futuri ad
declarandum cũ
auxilio
Dei.

FINIS PRIMAE PAR-
TIS LIBRI MICLOL